

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

นายกริตติ สุวรรณศรี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ (สหสาขาวิชา)

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**FACTORS RELATED TO ATTITUDE OF TEACHERS TOWARD
MALE STUDENTS WITH SEXUAL DEVIATED BEHAVIOR.**

Mr. Kirati Suwansri

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science Program in Human Sexuality**

(Interdisciplinary Program)

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

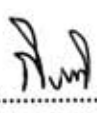
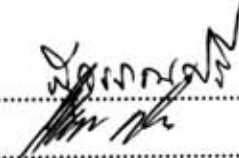

กิริติ สุวรรณศรี : ปัจจัยที่สัมพันธ์กับเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรม
 เบี่ยงเบนทางเพศ (FACTORS RELATED TO ATTITUDE OF TEACHERS
 TOWARD MALE STUDENT WITH SEXUAL DEVIATED BEHAVIOR)
 อ.ที่ปรึกษา: ผศ.ดร. พรรณระพี สุทธิวรรณ, 102 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 640 คนจากกรุงเทพมหานคร และจังหวัดขอนแก่น คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติ ปัจจัยที่ศึกษามี 21 ปัจจัย แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางครอบครัว ปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล และวัดเจตคติโดยแบบวัดเจตคติต่อบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ Independent Sample t-test และ การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเขตพื้นที่ในเมือง กับครูที่อยู่ในเขตชนบทของจังหวัดขอนแก่น มีเจตคติต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศไม่แตกต่างกัน
2. ครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่เขตกลางเมืองกับครูที่อยู่ในเขตชานเมืองรอบนอกของกรุงเทพมหานคร มีเจตคติต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศไม่แตกต่างกัน
3. ครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร กับครูโรงเรียนระดับมัธยมในเขตจังหวัดขอนแก่น มีเจตคติต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศไม่แตกต่างกัน
4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 10.427, p < .001$) ได้แก่ เพศหญิง ($\beta = .220$) การเรียนจบวิทยาศาสตร์ ($\beta = -.114$) การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ($\beta = .095$) การสอนวิชาแนะแนวหรือให้การปรึกษา ($\beta = -.083$) และการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาของครู ($\beta = -.077$) โดยทั้ง 5 ปัจจัยนี้ สามารถอธิบายเจตคติของครูได้ร้อยละ 7.0

สาขาวิชา ..... วิทยาศาสตร์ ..... ลายมือชื่อนิสิต ....
 ปีการศึกษา ..... 2549 ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....

4789058020: MAJOR HUMAN SEXUALITY

KEY WORD: HOMOSEXUALITY / SEXUAL DEVIATED BEHAVIOR / ATTITUDE

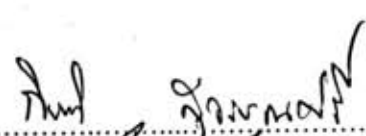
KIRATI SUWANNASRI : FACTORS RELATED TO ATTITUDE OF TEACHER
TOWARD STUDENTS WITH SEXUAL DEVIATED BEHAVIOR.

THESIS ADVISOR : ASST. PROF. DR. PANRAPEE SUTTIWAN, 102 pp..

The purpose of this research was to study factors related to attitude of teachers toward male students with sexual deviated behavior. There were 640 teachers from Bangkok and Khon Kaen participated in the study. Subjects were selected by purposive sampling. Twenty one factors were studied and grouped under three domains; personal domain, family domain, and social-environmental domain. A self-administered questionnaire and The Attitude toward Homosexuality Scale were used in the study. Data were analyzed by independent sample t- test and stepwise multiple regression.

The result of the study were as follows;

1. There was no difference in attitude toward male students with sexual deviated behaviors of teachers in urban and rural area of Khon Kaen.
2. There was no difference in attitude toward male students with sexual deviated behaviors of teachers in urban and sub-urban area of Bangkok
3. There was no difference in attitude toward male students with sexual deviated behaviors of teachers in Bangkok and Khon Kaen.
4. Factors significantly related to the attitude of teachers toward male students with sexual deviated behavior were female ($\beta = .220$), educational background in Home Economics ($\beta = -.114$), teaching Science ($\beta = .095$), teaching Guidance ($\beta = -.083$), and perception of parents relationship ($\beta = -.077$). These factors were significantly related the attitude of teachers toward male students with sexual deviated behavior ($F = 10.427, p < .001$) and accounted for 7 % of variability in such behavior.

Field of study ..... Human Sexuality ..... Student's signature.....

Academic year ..... 2006 ..... Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้คงสำเร็จลงไม่ได้ หากไม่มีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรณระพี สุทธิวรรณ ที่เต็มใจรับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ กรุณาให้ความรู้ให้การปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ทุกขั้นตอน และให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จูลณี เทียนไทย ผู้ซึ่งจุดประกายความคิด สร้างแรงบันดาลใจ และมอบคำแนะนำที่ดีมากมายก่อนลงมือทำวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต ประธานคณะ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์นายแพทย์ สุรศักดิ์ ฐานิพานิชสกุล และอาจารย์อุษณีย์ พึ่งปาน คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร รุ่งเรืองกลกิจ และผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนภรณ์ อัครธรรมรัตน์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งทุกท่านได้กรุณามอบคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ขอขอบพระคุณ นายแพทย์ทวี ตั้งเสรี ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่น ที่กรุณา เสนอขอโควตาในการศึกษา และกรมสุขภาพจิตที่อนุมัติให้ลาศึกษาต่อในหลักสูตรนี้

ขอขอบพระคุณนายแพทย์อุดม เพชรสังหาร และบุคลากรสถาบันราชานุกูลทุกคนที่กรุณา ให้ความอนุเคราะห์ดูแลบุตรชายของข้าพเจ้าตลอดระยะเวลาที่เข้าศึกษาในหลักสูตรนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนทุกแห่ง ที่ได้อนุมัติให้ดำเนินการเก็บข้อมูลจนสำเร็จ รวมทั้งขอบพระคุณคณาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ด้วยดี

ขอขอบคุณ คุณปราลภ พรหมล้วน คุณจุฬาลักษณ์ อภัยรัตน์ และคุณมิสรา อภัยภักดิ์ เพื่อนนิสิตที่ข้าพเจ้ารู้สึกประทับใจเป็นพิเศษ รวมทั้งเพื่อนพี่น้องพี่ชาวแพศศาสตร์ทุกคน ที่คอย ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ตลอดมา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลงไม่ได้เลย หากไม่มีคุณสุรัสวดี สุวรรณศรี และเด็กชายชยุติ สุวรรณศรี ที่คอยส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นเตือน และเป็นกำลังใจทุกอย่าง ขอขอบคุณญาติพี่น้อง และครอบครัวขุนเศรษฐี ที่ให้ความช่วยเหลือด้วยดีในเรื่องปัจจัย 4 ที่จำเป็น รวมทั้งการเก็บข้อมูล

ท้ายนี้คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นสิ่งบูชาแด่ พระคุณบิดา มารดา ครูอาจารย์ และ ผู้มีพระคุณทุกท่าน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ณ

บทที่

1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ตัวแปรที่ทำการศึกษา	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อจำกัดงานวิจัย	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ	12
แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ	31
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
การวิเคราะห์ข้อมูล	62

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
5 สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	74
สรุปผลการวิจัย	74
อภิปรายผลการวิจัย	75
ข้อเสนอแนะ	79
รายการอ้างอิง	80
ภาคผนวก	87
ภาคผนวก ก	88
ภาคผนวก ข	89
ภาคผนวก ค	95
ภาคผนวก ง	97
ภาคผนวก จ	98
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	102

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง	51
2 แสดงการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อ ..... กับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในแบบวัดเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มี พฤติกรรม เบี่ยงเบนทางเพศ และคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน	57
3 แสดง จำนวนและร้อยละคุณลักษณะทางประชากรของครูในพื้นที่ ..... กรุงเทพมหานคร และ จังหวัดขอนแก่น	64
4 แสดงเปรียบเทียบเจตคติของครู โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ระหว่างเขต ..... กลางเมือง กับ เขตชานเมืองในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	68
5 แสดงเปรียบเทียบเจตคติของครู โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ..... ระหว่างเขตในเมืองกับเขตชนบทในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น	69
6 เปรียบเทียบเจตคติของครู โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในภาพรวม ..... ระหว่างเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกับเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น	69
7 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าสัมประสิทธิ์ ..... ในการทำนาย (R square) ค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายที่ปรับแก้ (Adjusted R square) และการทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) วิเคราะห์ด้วยการคัดเลือกตัวแปร เข้าสู่สมการแบบมีขั้นตอน (Stepwise)	71
8 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวทำนายในรูปคะแนนดิบ (b) และ ..... คะแนนมาตรฐาน (Beta) การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของ Beta และการวินิจฉัยปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity)	73

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ต้องพึ่งพาอาศัยกัน เพราะไม่มีใครสามารถอยู่คนเดียวตามลำพังได้ และการจะอยู่รวมกันได้อย่างมีความสุขนั้น จะต้องรู้จักปรับตัวเข้าหากัน ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีกฎเกณฑ์ หรือกติกาที่เป็นตัวกลางให้คนในสังคมของตนได้ประพฤติ ปฏิบัติตามในแนวทางเดียวกัน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสงบสุขของสังคม (ศิริรัตน์ แอดสกุล, 2545) กล่าวคือมนุษย์ได้มีการกำหนดสิ่งที่ถูกและสิ่งที่ผิดไว้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติ เรียกว่า บรรทัดฐานทางสังคม (Social Norm) หากมีการกระทำผิดไปจากบรรทัดฐานสิ่งนั้นก็ถูกจัดเป็นการเบี่ยงเบน (Becker, 1963 อ้างถึงใน ธงชัย ปิ่นเกษ, 2542)

อย่างไรก็ตาม ในแต่ละสังคมก็จะได้รับการสืบทอดวัฒนธรรมมาจากบรรพบุรุษ ได้แก่ ค่านิยม ความเชื่อ และประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติแตกต่างกันออกไป จนกลายเป็นบรรทัดฐานของตนเอง ดังนั้นจึงไม่สามารถนำเอาค่านิยมจากสังคมหนึ่งไปตัดสินมาตรฐานของคนในอีกสังคมหนึ่งได้ (กนกรัตน์ สุขะตุงคะ, 2545) เช่น การที่บุคคลมีความพึงพอใจทางเพศ (sexual preference) แตกต่างจากคนส่วนใหญ่ในสังคม ภายใต้โครงสร้างการแบ่งแยกเพศออกเป็นชายและหญิงนั้น และเขาพึงพอใจที่จะรักเพศเดียวกัน ทำให้คนกลุ่มนี้กลายเป็น “ผู้เบี่ยงเบน” “วิปริต” “วิกลจริต” ฯลฯ จนต้องถูกประณามและต่อต้านในหลายลักษณะ เช่น หลีกเลี้ยงไม่สมาคมด้วย วางเฉย รังเกียจ เหยียดหยาม หรือรู้สึกสมเพชเวทนา และสงสารว่าผิดปกติ เป็นต้น นั่นย่อมแสดงให้เห็นว่าบุคคลผู้รักเพศเดียวกันจะถูกมองแบบประทับตรา (labeling) ว่าตนเองเป็น “ปัญหาสังคม” (บงกชมาศ เอกเอี่ยม, 2532) ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงแล้ว การที่บุคคลจะ “กลายเป็น” ผู้ชาย (male) หรือ ผู้หญิง (female) ได้ นั้น เกิดจากกระบวนการของสังคมที่มีอิทธิพลในการหล่อหลอม ซึ่งไม่ใช่การได้มาจากสภาพทางชีวภาพเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เพราะสังคมและวัฒนธรรมจะเป็นตัวคอยขัดเกลาให้คนเราตกอยู่ในกรอบเพศแบบนี้จนได้ และสังคมยังกำหนดว่าการกระทำอันใดที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย จารีต ประเพณี หรือวัฒนธรรม บุคคลก็สามารถกระทำได้โดยไม่ถือเป็นความผิด (ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์, 2541 อ้างถึงใน ยุทธนา สุวรรณประดิษฐ์, 2543)

พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในกรณีรักร่วมเพศนั้น มีมานานตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์แล้ว โดยปรากฏหลักฐาน เช่น ภาพวาดของมนุษย์ในถ้ำ ลายสลักบนหิน และภาพแกะสลักบนแผ่นโลหะในอียิปต์ (สมภพ เรื่องตระกูล, 2528) ส่วนการยอมรับพฤติกรรมรักร่วมเพศขึ้นอยู่กับแต่ละยุคสมัยแต่ละสังคมและวัฒนธรรม เช่น ในอียิปต์ โรมัน และกรีกโบราณ พฤติกรรมรักร่วมเพศชายนั้นสามารถแสดงออกได้อย่างเปิดเผย ไม่ถือเป็นเรื่องที่น่าอับอาย สังคมยอมรับว่าเป็นการแสดงความรักตามธรรมชาติของมนุษย์

นอกจากนี้ในชนเผ่าอเมริกันพื้นเมืองได้ยกย่องให้กลุ่มรักร่วมเพศก้าวสู่ตำแหน่งปกครองชั้นสูงได้ (กิตติศักดิ์ ปรกติ, 2526) แม้แต่นักปราชญ์ซึ่งถือโลกอย่าง เพลโต ยังให้การยกย่องความสัมพันธ์เช่นนี้ว่าเป็นเครื่องหมายของความเป็นลูกผู้ชายที่เข้มแข็ง (sigh of virility) ส่วนชาวญี่ปุ่น ถือว่าเป็นสิ่งที่ปกติในหมู่ชาмуไร แต่ผู้นับถือศาสนาคริสต์ ถือว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นบาป และจากการรวบรวมของหนังสือ Gay Kama Sutra พบว่าในจำนวน 202 ประเทศทั่วโลก มี 74 ประเทศที่ถือว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นเรื่องต้องห้ามและผิดกฎหมาย ซึ่งประเทศเหล่านี้ส่วนใหญ่ผู้นับถือศาสนาอิสลามเป็นหลัก (Spencer, 1996 อ้างถึงใน กิ่งรัก อิงกะวัต, 2542)

สำหรับสังคมไทย ก็ปรากฏหลักฐานบางประการที่แสดงว่ามีพฤติกรรมรักร่วมเพศมาตั้งแต่สมัยโบราณ เช่น ภาพจิตรกรรมฝาผนังประเภทภาพวิจิตรกามา เป็นต้น (กิตติกร มีทรัพย์, 2531) และจากการศึกษาในประวัติศาสตร์ พบว่าสังคมไทยมองพฤติกรรมรักร่วมเพศ เป็นเรื่องเลื่อมเสีย อับยศ และน่ารังเกียจ ซึ่งถือเป็นพฤติกรรมที่ขัดต่อบรรทัดฐานของสังคมและกฎหมายเทียรบาล (อริน พิณจวรา รัศมี, 2527)

ปัจจุบันนี้วงการจิตแพทย์ทั่วโลกยอมรับว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบต่าง ๆ ไม่ใช่สิ่งผิดปกติ ไม่ใช่โรค และในสังคมสมัยใหม่บางแห่งไม่ว่าจะเป็นประเทศในแถบอเมริกาหรือยุโรปนั้น ได้มีเจตคติที่เปิดกว้างต่อกลุ่มรักร่วมเพศ เช่น เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส สวีเดน และเดนมาร์ก โดยอนุญาตให้บุคคลรักร่วมเพศเข้าพิธีสมรส รวมทั้งมีสิทธิหย่าร้างกันได้ มีกฎหมายรับรองเป็นครั้งแรกในโลกแล้ว (พวงผกา มหาวิโรชาดิกุล, 2545) เพราะจากผลการศึกษาที่ผ่านมา พบว่ากลุ่มผู้รักเพศเดียวกันกับผู้รักต่างเพศนั้น ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของสภาพทางจิตเลย (Hooker, 1978 อ้างถึงใน ปุรินทร์ นาคสิงห์, 2547) และการที่บุคคลมีความพึงพอใจที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศเดียวกัน แต่ไม่ก่อให้เกิดปัญหาใด ๆ ขึ้นเลยจากพฤติกรรมนั้น ซึ่งตัวเองก็ไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือพฤติกรรมดังกล่าว อย่างนี้ก็ไม่ถือว่ารักร่วมเพศเป็นเรื่องที่ผิดปกติ (อุดมศิลป์ สีแสงนาม, 2525 อ้างถึงใน พรุ่ง วรงค์สกุล, 2533) แต่สังคมไทยในปัจจุบันยังมีคนอีกไม่น้อยที่คิดว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นเรื่องวิถาวร น่ารังเกียจ น่าขยะแขยง ไม่อยากเข้าใกล้ หรือติดต่อสื่อสารด้วย และเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน (Deviate) ไปจากบรรทัดฐาน เป็นความผิดปกติทางเพศ เป็นสิ่งวิปริต (วัชร ตระกูลงาม, 2535) ในขณะที่บางคนเชื่อว่าบุคคลที่มีพฤติกรรมดังกล่าวนี้เป็นผู้เจ็บป่วยทางจิตใจ ซึ่งต้องได้รับการบำบัดรักษาจากจิตแพทย์ (ดำรง บัวล้อมใบ, 2543)

ส่วนสื่อมวลชนไทย โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ซึ่งมีหน้าที่ในการนำเสนอเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น มักจะนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับกลุ่มรักร่วมเพศอย่างอคติ นับว่ามีอิทธิพลต่อความคิด ความรู้สึกของคนในสังคมให้มีเจตคติที่เป็นไปในด้านลบ เป็นการตอกย้ำความคิด ความเชื่อ และแบบฉบับต่าง ๆ (Stereotype) เกี่ยวกับพฤติกรรมรักร่วมเพศว่า เป็นโรคชนิดหนึ่ง เป็นสิ่งพิลึกวิถาวร วิปริต ผิดธรรมชาติ ผิดประเพณี และเสียชาติเกิด (Jackson, 1995 อ้างถึงใน ฐิติกร เทรยาภรณ์, 2543) แม้ว่าในกลุ่มรักร่วมเพศนี้จะมีบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ ทำประโยชน์ให้สังคม

ตลอดจนสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศชาติมากมาย แต่สังคมก็ยังไม่ยอมรับเท่าที่ควร เพราะสื่อส่วนใหญ่ มักจะนำเสนอภาพลักษณ์ของกลุ่มรักร่วมเพศในด้านลบเพียงด้านเดียว ด้วยการมองแบบประชดประชัน หรือสื่อเลียนอย่างตลกขบขัน ยิ่งทำให้ผู้รับสื่อมีแนวโน้มที่จะเกิดเจตคติด้านลบต่อบุคคลกลุ่มนี้รุนแรง มากยิ่งขึ้น เป็นผลให้บุคคลรักร่วมเพศรู้สึกที่ตนเองเป็น “ชนกลุ่มน้อยที่ผิดปกติ” เพราะสังคมส่วนใหญ่ยังไม่ให้การยอมรับ ทำให้บุคคลประเภทเดียวกันต้องมาอยู่รวมกลุ่มกัน เพราะมีรูปแบบในการ ดำเนินชีวิตที่คล้ายคลึงกัน โดยมีบรรทัดฐาน ค่านิยม และลักษณะของวิถีชีวิตที่เหมือนกันนั่นเอง (บงกชมาศ เอกเยี่ยม, 2532 และศิริรัตน์ แอดสกุล, 2545)

การที่สังคมมีเจตคติด้านลบต่อบุคคลที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศนั้น ทำให้พวกเขาเกิด ความรู้สึกด้านลบต่อความเป็นรักร่วมเพศของตน ทำให้รู้สึกกดดัน และบีบคั้นทางจิตใจในตัวเอง (American Psychology Association, 1991) ซึ่งในทางจิตวิทยานั้น การที่ผู้มีพฤติกรรมรักร่วมเพศมีอัต มโนทัศน์ต่อตนเองในแง่ลบ จะขัดขวางกระบวนการพัฒนาทางด้านอารมณ์ และความรู้สึก (Maylon, 1982 อ้างถึงใน จูติกร เทรยาภรณ์, 2543) นอกจากนี้ยังทำให้บุคคลรักร่วมเพศต้องคอยปกปิดเกี่ยวกับ พฤติกรรมทางเพศของตน เพราะ กลัวการถูกปฏิเสธและไม่เป็นที่ยอมรับ รวมถึงกลัวสังคมรังเกียจ มี ความวิตกกังวลสูง รู้สึกผิด รู้สึกเป็นปมด้อย มีอารมณ์เศร้า รู้สึกเก็บกด บางครั้งรู้สึกหงอยเหงา อ้างว้างและคิดอยากฆ่าตัวตาย (พรุ่ง วรงค์จรสกุล, 2533) และการที่มีคนในสังคมอีกจำนวนไม่น้อย มี ทำที่ไม่ยอมรับบุคคลรักร่วมเพศอย่างเปิดเผยและไม่เปิดเผย ทำให้พวกเขาต้องใช้ความพยายามอย่างมาก ในการปรับตัวเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่าเจตคติ และการยอมรับของบุคคล แวดล้อม มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของบุคคลรักร่วมเพศเป็นอย่างมาก (พวงผกา มหาวีระชาติกุล, 2545)

สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นต้นถือว่าอยู่ในช่วงวัยรุ่น เป็นวัยที่สังคมคาดหวังสูง เป็น วัยที่กำลังเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เป็นอนาคตของชาติ และโดยธรรมชาติของวัยนี้จะแสวงหารูปแบบ เช่น ค่านิยม เจตคติ หรือแบบแผนพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อนำไปพัฒนาเป็นแบบอย่างหรือเอกลักษณ์ของตนเอง เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการปรับตัวทางเพศในวัยรุ่น อันเป็นเรื่องใหม่ใน ชีวิตนั้น มีการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ ซึ่งจากการที่วัยรุ่นได้พยายามแสวงหาเอกลักษณ์ ดังกล่าวเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคมในภาวะการที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วนี้ อาจทำให้เกิดการ แสดงพฤติกรรมในลักษณะเบี่ยงเบนไปจนไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมก็ได้ (ธงชัย ปิ่นเกษ, 2542) เช่น รักร่วมเพศ เป็นพฤติกรรมทางเพศแบบหนึ่งที่พบมากในช่วงของวัยรุ่น โดยเฉพาะเพศชาย นับเป็น พฤติกรรมทางสังคมที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ จิตใจอารมณ์ และการอยู่ร่วมในสังคม (พร นิสา รัตนชื่น, 2545) เพราะวัยนี้มักประสบปัญหาในการปรับตัวให้เป็นที่ยอมรับในครอบครัวหรือกลุ่ม เพื่อน เป็นช่วงวัยที่จะต้องเรียน และเลือกตัดสินใจที่จะเข้าสู่โลกของการประกอบวิชาชีพ ในอนาคต แต่การเป็นบุคคลรักร่วมเพศนั้นก็อุปสรรคได้ในบางวิชาชีพ (เสรีวงษ์ มณฑา, 2533 อ้างถึงใน พร รุ่ง วรงค์จรสกุล, 2533)

ส่วนครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้การศึกษามุ่งหมาย เด็กจะประสบผลสำเร็จทั้งในด้านการเรียนและสังคมได้ขึ้นอยู่กับครู นอกจากนี้ยังทำให้เด็กมีพัฒนาการขึ้นทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นอกนี้ครูยังเป็นแม่แบบ (model) เป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรมและคุณธรรม (ประสาธ อิศรปริดา, 2538 อ้างถึงใน สุนันท์ ซอมรัมย์, 2541) และโรงเรียนนั้น ถือเป็นสถาบันพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาเด็กกรองมาจากครอบครัว อันจะมีผลต่อรูปร่างหน้าตาและพฤติกรรมทางเพศที่ถูกต้องและเหมาะสมด้วย อีกทั้งยังเปรียบเป็นบ้านที่อบอุ่นหลังที่ 2 ของเด็กถ้าหากครูมีความรู้ เข้าใจ และให้ความรักกับเด็กได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพราะเด็กวัยนี้จะให้ความสำคัญกับเรื่องทางบ้านหรือสัมพันธภาพภายในครอบครัวค่อนข้าง โดยหันไปทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อนนอกบ้านมากขึ้น (ดวงใจ กสานติกุล, 2538) เนื่องจากครูเป็นผู้มีอิทธิพลมากต่อกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้นครูจึงจำเป็นต้องปลูกฝังเจตคติ อุปนิสัย และคุณลักษณะที่ดีให้กับเด็กเพื่อให้มีความรู้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตของบุคคล (วันดี วุฒิโกภ, 2522 อ้างถึงใน สุนันท์ ซอมรัมย์, 2541) แต่การที่ครูถูกกำหนดให้มีคุณสมบัติไว้ 3 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านความประพฤติ และด้านจิตใจ โดยเฉพาะด้านจิตใจกำหนดคุณลักษณะไว้ตอนหนึ่งว่า ผู้ที่จะมาเป็นครูต้องไม่เคยมีประวัติเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ (Sexual Deviations) ในรูปแบบต่าง ๆ และไม่เคยมีประวัติเป็นผู้มีบุคลิกภาพผิดปกติต่าง ๆ อันเป็นอุปสรรคก่อให้เกิดความเสียหายในวงการอาชีพครู เช่น ความรักเพศเดียวกัน (Homosexual) เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2536) และยังคงสอดคล้องกับประกาศการรับนักเรียนเข้าเรียนครูในคณะครุศาสตร์ของสถาบันราชภัฏ ปี 2540 ที่ไม่รับนักศึกษาที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่แสดงออกให้เห็นอย่างชัดเจนเข้าเรียน แม้ว่าต่อมานโยบายนี้จะถูกล้มเลิกไปเสีย ๗ แต่จากข้อกำหนดดังกล่าวได้แสดงความหมายโดยนัย คือ ความเชื่อว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศ เป็น “ความผิดปกติทางจิต” ยังคงฝังรากลึกในความคิดของคนในสังคมไทยจวบจนถึงปัจจุบัน (ฐิติกร เตรยาภรณ์, 2543)

โครงสร้างส่วนหนึ่งของสังคมที่ขาดไม่ได้เลย คือ สถาบันการศึกษา เป็นองค์ประกอบหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายนอกที่บุคคลต้องมีปฏิสัมพันธ์ด้วย หากสภาพแวดล้อมดังกล่าวมีความเหมาะสมก็จะส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึภาคภูมิใจในตัวเอง เพราะจากการศึกษาพบว่า การมีความภาคภูมิใจในตัวเองสูงจะทำให้เด็กรู้สึกมีคุณค่า มีความสำคัญ มีความสามารถ มีความกระตือรือร้นที่จะไปถึงเป้าหมายชีวิตของตนในอนาคตได้ และครูคือผู้ที่ทำหน้าที่อันสำคัญนี้ (Adam, & Gullotta, 1989 อ้างถึงใน มุทธา วัชรจิตต์, 2543) โดยเฉพาะถ้าครูให้ความรู้ ความเข้าใจ ช่วยชี้แนะ และตอบสนองความต้องการของวัยรุ่นอย่างถูกต้องเหมาะสมนั้น จะช่วยส่งเสริมให้วัยรุ่นผ่านความสับสน ไม่แน่ใจในการปรับตัวทางเพศไปได้ด้วยดี (ธงชัย ปิ่นเกษ, 2542)

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศไทยตั้งแต่ปี 2520 – 2547 พบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ทั้งหมด 15 เรื่อง เช่น ศึกษาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนในเรื่องเพศของสหภาพแรงงานไทยในคูราโบ (เขาวนุช อินทรเดโชกุล, 2526) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน

ชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อพวกกรักร่วมเพศชาย (รุ่งกานดา พงศ์ธรรกุลพานิช, 2530) ศึกษาพฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น ที่มีต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ (ชารทิพย์ ตันศลารักษ์, 2533) เจตคติต่อครูที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศของผู้ปกครอง ครู และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา (สุนันท์ ชอมรัมย์, 2541) ศึกษาทัศนคติของนักเรียนชายต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ (ชงชัย ปิ่นเกษ, 2542) และการศึกษาทัศนคติของวัยรุ่นต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ (พรนิศา รัตนชื่น, 2545) เป็นต้น ส่วนในงานวิจัยต่างประเทศได้มีการศึกษาไว้เป็นจำนวนมาก เช่น การศึกษาวิจัยเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศและเจตคติที่มีต่อรักร่วมเพศของเยาวชนสิงคโปร์ (Lim, 2002) ศึกษาสัมพันธ์ภาพระหว่างการศึกษาทางเพศ และเจตคติต่อรักร่วมเพศของนักศึกษาในวิทยาลัยประเทศตุรกี (OSakalli, 2002) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติเชิงลบที่มีต่อเกย์ : รักร่วมเพศ บรรทัดฐานด้านบทบาท และความรู้สึกเรื่องเพศของชาย (Devies, 2004) เป็นต้น ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาเจตคติ หรือความคิดเห็นของบุคคลหลายกลุ่มที่มีต่อรักร่วมเพศ แต่เจตคติของครูต่อนักเรียนนั้นมีอยู่เพียงเรื่องเดียวเท่านั้น คือ ศึกษาการยอมรับของครูต่อนักเรียนเกย์ : ศึกษากรณีข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร 6 โรงเรียน (เพ็ญมาศ กำเนิดโทน, 2528) ซึ่งเวลาได้ผ่านไปถึง 20 ปีแล้ว และปัจจุบันนี้สถานการณ์ในสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา โดยไม่มีสิ่งใดสามารถหยุดนิ่งอยู่กับที่ได้ จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยต้องการทราบเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับเจตคติของครูต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศว่าจะไปในทิศทางใด โดยคาดว่าผลของการศึกษารั้งนี้ จะได้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเจตคติของครูต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึง ความรู้ ความคิดเห็น และแนวโน้มในการปฏิบัติของครูต่อเด็กกลุ่มนี้ได้ดียิ่งขึ้น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน เช่นการที่เด็กจะมีผลการเรียนดี ต้องขึ้นอยู่กับวิชาที่ชอบ และที่สำคัญที่สุดคือ ชื่นชอบครูผู้สอนด้วย แต่ถ้าครูมีความรู้ที่ไม่ถูกต้อง มีเจตคติในด้านลบย่อมส่งผลเสียต่อนักเรียนอย่างแน่นอน เพราะเจตคติมีผลกระทบต่อพฤติกรรมมนุษย์ การมีเจตคติที่ดีต่อกันย่อมเกิดการกระทำที่สร้างสรรค์ และในทางตรงกันข้ามหากมีเจตคติที่ไม่ดี ก็อาจจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวหรือทำลายได้ ซึ่งเมื่อทราบข้อมูลต่างๆแล้วสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไข เพื่อประยุกต์ ใช้ให้เกิดประโยชน์สำหรับบุคคลใกล้ชิด หรือบุคคลทั่วไปในสังคม ให้เกิดการยอมรับแก่บุคคลผู้รักเพศเดียวกัน ในฐานะสมาชิกที่มีคุณค่าคนหนึ่งของสังคม พร้อมทั้งจะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข และสามารถทำประโยชน์ต่อประเทศชาติบ้านเมืองสืบไป

ตัวแปรที่ทำการศึกษา

ตัวแปรที่ทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม และ เจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ซึ่งตัวแปรแต่ละตัว นั้นมีองค์ประกอบที่ใช้ศึกษา โดยแยกได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล มีองค์ประกอบที่ใช้ศึกษา ดังนี้

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) รสนิยมทางเพศ
- 4) สถานภาพสมรส
- 5) มีบุตร
- 6) การศึกษา
- 7) การศึกษา / อบรม เพิ่มเติม
- 8) จำนวนปีที่ทำงาน
- 9) ตำแหน่งการปฏิบัติงาน
- 10) วิชาที่สอน หรือรับผิดชอบ
- 11) ระดับชั้นที่สอน

2. ปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย

- 1) ผู้มีบทบาทสำคัญในครอบครัว
- 2) การอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับ
- 3) การรับรู้ความผูกพันที่มีต่อบิดา
- 4) การรับรู้ความผูกพันที่มีต่อมารดา
- 5) การรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดา

3. ปัจจัยทางสังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

- 1) ความคุ้นเคยกับบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ
- 2) สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 3) โอกาสในการรับข้อมูลด้านความเบี่ยงเบนทางเพศจากสื่อมวลชน
- 4) เขตพื้นที่ การศึกษา

4. เจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิดทฤษฎี และการกำหนดตัวแปรข้างต้น ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

คำถามในการวิจัย

1. ครูที่สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีเจตคติเกี่ยวกับนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศอย่างไร
2. เจตคติเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศของครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีความสัมพันธ์กับปัจจัยใดบ้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ระหว่าง
  - ครูเขตในเมือง กับครูเขตชนบทห่างไกล ของจังหวัดขอนแก่น
  - ครูในเขตกลางเมือง กับครูเขตชานเมืองรอบนอก ของกรุงเทพมหานคร
  - ครูในพื้นที่กรุงเทพมหานคร กับครูในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น (โดยภาพรวม)
2. ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษา
 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมสามัญศึกษาเดิม) กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2549 ในพื้นที่เขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร ทั้ง 50 เขต จำนวน 13,310 คน และในเขตจังหวัดขอนแก่น ทั้ง 29 อำเภอ จำนวน 13,586 คน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูในกรุงเทพมหานคร จำนวน 320 คน และในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 320 คน รวมทั้งสิ้น 640 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหาสาระ การศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย
  - 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ความชอบทางเพศ อายุ จำนวนพี่น้อง สถานภาพสมรส มีบุตร ระดับการศึกษา การศึกษาอบรมเพิ่มเติม จำนวนปีที่ทำงาน ระดับการปฏิบัติงาน วิชาที่สอน/รับผิดชอบ ระดับชั้นที่สอน
  - 2) ปัจจัยด้านครอบครัวของครู ได้แก่ ผู้มีบทบาทนำครอบครัวของครูในวัยเด็ก การอบรมเลี้ยงดูที่ครูได้รับ การรับรู้ความผูกพันที่ครูมีต่อบิดา การรับรู้ความผูกพันที่ครูมีต่อมารดา และการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาของครู
  - 3) ปัจจัยด้านสังคมสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ความคุ้นเคย หรือรู้จักกับคนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจของครู และโอกาสได้รับข้อมูลด้านความเบี่ยงเบนทางเพศจากสื่อมวลชน

4) เจตคติต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ทั้งด้านบวก และลบ

3. ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาครั้งนี้ คือช่วง เดือนมีนาคม ถึงเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2549

ข้อจำกัดของการวิจัย

กลุ่มประชากรในการศึกษานี้ ได้กำหนดในพื้นที่เฉพาะ คือ กรุงเทพมหานคร และจังหวัดขอนแก่น จึงไม่อาจเป็นตัวแทนของครูที่มีเจตคติทั้งทางบวกและทางลบต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศของประชากรกลุ่มอื่น ได้ทั้งหมด

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

เจตคติต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ หมายถึง ความรู้สึก ความคิด ที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นผลมาจากประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อม ความรู้สึกหรือความคิดดังกล่าวแปรผันไปได้ในทางชอบ-ไม่ชอบ เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย อันมีแนวโน้มที่จะให้บุคคลแสดงปฏิกิริยาและกระทำต่อสิ่งนั้น ๆ ทั้งในทางสนับสนุนและต่อต้าน (ประมวล มุ่งมาตร, 2537) ในงานวิจัยนี้วัดได้โดยใช้แบบวัดเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแปลและดัดแปลงมาจาก Component of Attitudes toward Homosexuality ของ LaMar, & Kite (1998)

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาทั่วไป รวมทั้งมัธยมต้นและมัธยมปลาย

พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความสุขและความพอใจทางเพศ ตลอดจนการแสดงท่าทางของเพศตรงข้าม เช่น ชายที่มีลักษณะอุปนิสัย และ การแสดงออกแบบกระตู่กระตึ่ง คล้ายผู้หญิง นับตั้งแต่การแต่งกาย กิริยาท่าทาง การเดิน และการพูดจา หรือ หญิงที่มีลักษณะตรงข้าม เช่น ตัดผมสั้นทรงทรง ชอบแต่งตัวเหมือนชาย กิริยาท่าทาง การเดิน ไม่สำรวม การพูดจาห้าว ห้วน ไม่ค่อยมีสัมมาคารวะ เป็นต้น

รสนิยมทางเพศ หมายถึง ความชอบทางเพศ ความรู้สึกดึงดูดใจทางเพศ จินตนาการทางเพศ การมองตนเองทางเพศ อารมณ์ที่ประสพ สักขมที่ประสพ ตลอดจนแบบแผนในการดำเนินชีวิต และกิจกรรมทางเพศ ในงานวิจัยนี้วัดได้โดยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สถานภาพสมรส หมายถึง สภาพชีวิตที่เป็นโสด แต่งงาน เป็นหม้าย หรือหย่าร้าง

มีบุตร หมายถึง ครูมีบุตรอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ ทั้งบุตรของตนเองและ/หรือบุตรบุญธรรม

การศึกษา หมายถึง สาขาวิชาที่ระบุเป็นวิชาเอก หรือวิชาโท ในหลักสูตรที่ครูสำเร็จการศึกษา

การศึกษาระดับเพิ่มเติม หมายถึง ความรู้อื่น ๆ ที่ได้มาจากการ ศึกษาอบรมนอกเหนือจากความรู้เฉพาะในวิชาชีพครู เช่น การอบรมเพศศึกษา ครูแนะแนว อบรมเชิงปฏิบัติการบริการให้คำปรึกษา Computer Programmer ฯลฯ

วิชาที่รับผิดชอบ หมายถึง รายวิชาที่สอน หรือทำหน้าที่เกี่ยวข้องมากที่สุด

ผู้มีบทบาทสำคัญในครอบครัว หมายถึง ภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบที่บิดา มารดา ญาติ หรือบุคคลอื่น ๆ ปฏิบัติต่อครอบครัว ในด้านค่าใช้จ่าย การอบรมเลี้ยงดู การให้ความรักความอบอุ่น และการให้ความช่วยเหลือ ในงานวิจัยนี้วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น

1. บิดา มีบทบาทสำคัญในครอบครัว
2. มารดา มีบทบาทสำคัญในครอบครัว
3. บิดาและมารดามีบทบาทสำคัญในครอบครัว
4. ญาติหรือบุคคลอื่น ๆ มีบทบาทสำคัญในครอบครัว

วิธีการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว หมายถึง ความรู้สึกของครูต่อการอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็ก ที่ได้รับจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ในงานวิจัยนี้วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 แบบ คือ

1) แบบที่ 1 (แบบเข้มงวดกวดขัน หรือ Protection) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บุตร รู้สึกว่าตนไม่ได้รับอิสระเท่าที่ควร ไม่เคยได้ทำในสิ่งที่ตนต้องการ ต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยที่กำหนดไว้ บิดามารดาจะเข้มงวดกวดขันกับภารกิจในชีวิตประจำวัน รวมทั้งความคิด ความเชื่อ และการกระทำของบุตร

2) แบบที่ 2 (แบบประชาธิปไตย หรือ Democracy) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่ให้ อิสระในการกระทำแก่บุตร ยอมรับความสามารถ และความคิดเห็นของบุตรในขอบเขตที่เหมาะสม

3) แบบที่ 3 (แบบปล่อยปละละเลย หรือ Rejection) หมายถึง การอบรมเลี้ยงดูที่บุตร รู้สึกว่าได้รับการตามใจ หรือปล่อยให้ ทำ/คิด อะไรด้วยตัวเอง โดยไม่ได้รับการเอาใจใส่ ให้คำแนะนำ หรือช่วยเหลือจากบิดามารดาเท่าที่ควร

การรับรู้ความผูกพันที่มีต่อบิดา/ มารดา หมายถึง ครูรับรู้ถึงลักษณะพฤติกรรมความสัมพันธ์ที่ บิดา / มารดาปฏิบัติกับครูในวัยเด็ก ได้แก่ ความรักใคร่สนิทสนม ความขัดแย้ง การมีเวลาให้ลูก ๆ ความห่างเหิน ไม่เอาใจใส่ การให้โอกาสตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ลักษณะการบังคับเข้มงวด การยอมรับ ไว้วางใจ ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ทำกิจกรรมร่วมกัน และกล่าวคำชมเชย ในงานวิจัยนี้วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

การรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดา หมายถึง ครูรับรู้ถึงลักษณะพฤติกรรมความสัมพันธ์ที่บิดาปฏิบัติกับมารดาของครูในวัยเด็ก ได้แก่ การรักใคร่ปรองดอง ห่างเหินเย็นชา การขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท อำนาจการตัดสินใจ มีบทบาทเท่าเทียม เคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ในงานวิจัยนี้วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความสัมพันธ์กับบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่าง ครูกับบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ได้แก่ การรู้จักใกล้ชิดสนิทสนมคุ้นเคย หรือ รู้จักผิวเผิน

สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ หมายถึง สถานที่ที่ครูมีโอกาสเลือกใช้บริการ เพื่อเป็นการผ่อนคลาย โดยได้ไปสัมผัสกับสถานที่เหล่านี้มากน้อยเพียงใด ได้แก่ ศูนย์การค้า สถานบันเทิงเรีงรมย์ยามค่ำคืน และสถานบันเทิงเรีงรมย์สำหรับเกย์ ในงานวิจัยนี้วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

โอกาสในการรับข้อมูลด้านความเบี่ยงเบนทางเพศจากสื่อมวลชน หมายถึง ความถี่ในการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศจากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เช่น การรับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่ผ่านสื่อมวลชน การดูละครหรือภาพยนตร์ที่มีผู้แสดงบทบาทเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ การติดตามและให้ความสนใจต่อผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศจากสื่อมวลชนต่าง ๆ รวมทั้งความชื่นชมที่มีต่อดารานักแสดง นักร้อง ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในงานวิจัยนี้วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง พื้นที่ที่โรงเรียนตั้งอยู่ ซึ่งในการศึกษานี้แบ่งเป็น 4 เขต ได้แก่

- 1) กรุงเทพมหานคร เขตกลางเมือง หมายถึง เขตการปกครองที่มีอาณาเขต ติดต่อกันเองภายในกรุงเทพ ฯ ไม่มีพื้นที่ติดกับเขตจังหวัดอื่น
- 2) กรุงเทพมหานคร เขตรอบนอก หมายถึง เขตการปกครองที่มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดข้างเคียง เช่น ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม สมุทรปราการ และฉะเชิงเทรา
- 3) ขอนแก่น เขตในเมือง หมายถึง เขตเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น
- 4) ขอนแก่น เขตชนบท หมายถึง เขตอำเภออื่น ๆ ที่อยู่ห่างไกลจากเทศบาลนครขอนแก่น เป็นระยะทาง 70 กิโลเมตรขึ้นไป และมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดข้างเคียง เช่น อุดรธานี หนองบัวลำภู เลย ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม และกาฬสินธุ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ทั้งครูที่อยู่ในเขตกรุงเทพ ฯ และต่างจังหวัด หรือครูในเขตเมืองและเขตรอบนอก ว่าเป็นไปในแนวทางใด โดยจะมีความสำคัญต่อการประเมินถึงการยอมรับบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ หรือไม่ เพียงใด และยังสามารถประเมินถึงผลกระทบทางสังคมต่อเด็กกลุ่มดังกล่าวด้วย
2. เป็นแนวทางสำหรับครูที่รับผิดชอบสุขภาพเด็ก หรือบุคลากรสาธารณสุขที่รับผิดชอบงานด้านสุขภาพจิต ในการวางแผนป้องกันปัญหาสุขภาพจิต โดยการประสานงานกับหน่วยอื่น เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องตามความเหมาะสมต่อไป
3. เป็นแนวทางในการวางแผนสำหรับผู้บริหารการศึกษา รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการจัดหลักสูตรและโปรแกรมการศึกษา รวมทั้งหาแนวทางการช่วยเหลือผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ
4. เป็นแนวทางพื้นฐานสำหรับสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการปลูกฝังเจตคติและค่านิยมในเรื่องบทบาททางเพศที่เหมาะสมกับเยาวชน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง เจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ผู้ศึกษาได้ค้นคว้า แนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับเจตคติ ซึ่งได้แก่ ความหมายของเจตคติ คุณลักษณะของเจตคติ ประเภทและชนิดของเจตคติ องค์ประกอบของเจตคติ หน้าที่และประโยชน์ของเจตคติ การเกิดเจตคติ การเปลี่ยนแปลงเจตคติ เจตคติกับพฤติกรรม การเปลี่ยนแปลงเจตคติเพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคม หลักการวัดเจตคติ และการสร้างมาตรวัดเจตคติ
2. แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ซึ่งได้แก่ ความหมายของพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ พัฒนาการทางเพศและสาเหตุของการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ รักร่วมเพศกับสังคม และรักร่วมเพศในทัศนะของสังคมไทย
3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ผลงานวิจัยในประเทศ และผลงานวิจัยในต่างประเทศ

แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ

1. ความหมายของเจตคติ

เจตคติ (Attitude) เป็นศัพท์ทางจิตวิทยาการศึกษา เดิมใช้คำว่า ทศนคติ ต่อมาคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ของกระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2519 โดยความเห็นชอบของบัณฑิตยสถาน ให้ใช้คำว่า เจตคติ และกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ใช้คำนี้มาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน (สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2543)

พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ.2530 (2534) อธิบายถึง เจตคติ ว่าเป็นคำสมาสระหว่าง คำว่า “เจต” แปลว่า สิ่งที่คิด ใจ และคำว่า “คติ” ซึ่งแปลว่า ความเป็นไป แบบอย่าง หรือ แนวทาง เมื่อรวมกันเข้าจึงแปลว่า ทำที่ หรือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

พจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2548) อธิบายว่า เจตคติ หมายถึง

1. แนวโน้มของการมีพฤติกรรมตอบสนองอันเนื่องมาจากการเรียนรู้มี 3 องค์ประกอบ คือ การรู้คิด อารมณ์ และพฤติกรรม
2. แบบแผนพฤติกรรมตอบสนอง ต่อบุคคลและสิ่งของในแนวทางที่แน่นอน ซึ่งเป็นผลมาจากการรู้คิด อารมณ์ และพฤติกรรม

ความหมายของเจตคติ ที่นักวิชาการอธิบายไว้ มีดังนี้

เจตคติ เป็น ความพร้อมของบุคคลที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น เทพพนม เมืองแมน และ สวิง สุวรรณ (2529) กล่าวว่า เป็นสภาพความพร้อมทางจิตใจของบุคคล ที่เป็นผลรวมของความคิดเห็น ความเชื่อของบุคคลที่ถูกกระตุ้นด้วยอารมณ์ ความรู้สึก และทำให้บุคคลพร้อมที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนอง ในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ ต่อสิ่งนั้น หรือ Good (1973) อธิบายความหมายของเจตคติว่า เป็น ความพร้อมที่จะแสดงออกใน ลักษณะใดลักษณะหนึ่ง อาจจะเป็นการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ ต่อสภาพการณ์บางอย่างต่อบุคคลหรือ สิ่งของ เช่น ความพึงพอใจ เช่นเดียวกับ กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ (2532) ได้สรุปความหมายของเจตคติว่า เป็นความพร้อมของร่างกายและจิตใจ ที่มีแนวโน้มจะตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยการเข้าหาหรือถอยหนีออกไป ซึ่งในทำนองเดียวกัน Allport (1967) กล่าวถึง เจตคติ ว่าเป็น สภาพ ความพร้อมทางจิต หรือประสาท ซึ่งเกิดจากการได้รับประสบการณ์ สภาพความพร้อมนี้เป็นแรงที่ กำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น และ พจนานุกรมฉบับเวบสเตอร์ (Webster's New World Dictionary, 1998) ให้ความหมายว่า เป็น ความพร้อมและแนวโน้มที่จะกระทำต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

เจตคติ เป็น ความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อ ความรู้สึก ความคิด ทำที่ของบุคคล ต่อสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ คน สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์ และอื่น ๆ รวมถึงทำที่ที่บ่งถึงสภาพจิตใจ ที่มีต่อสิ่งหนึ่ง สิ่งใด (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2526) ซึ่งความรู้สึก ความคิด ที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นผลมาจาก ประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อม ความรู้สึกหรือความคิดดังกล่าวแปรผันไปได้ในทางชอบ-ไม่ชอบ เห็น ด้วย-ไม่เห็นด้วย อันมีแนวโน้มที่จะให้บุคคลแสดงปฏิกิริยาและกระทำต่อสิ่งนั้น ๆ ทั้งในทางสนับสนุน และต่อต้านก็ได้ (ประมวล มุ่งมาตร, 2537) หรือ เป็นสภาวะทางจิตของบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ สถานการณ์ อันเกิดจากสภาพแวดล้อมที่ได้รับในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก ทั้งเป็น ประสบการณ์ โดยตรงและการได้รับจากการถ่ายทอดมาเกี่ยวกับบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์นั้น ๆ ทำให้เกิดความรู้ ความเชื่อ ความรู้สึก มีพลังผลักดันให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงออกตามความรู้สึกของตนในเชิงบวกหรือเชิงลบ ต่อบุคคลหรือสิ่งของนั้น ๆ ในด้านบวกหรือด้านลบ โดยผู้รู้สึกสามารถบอก ได้ว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ (สุวานี ดิเรกวัฒน์, 2538)

เจตคติ เป็น เรื่องของความชอบ ความไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก ความเชื่อฝังใจของเราต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักจะเกิดขึ้นเมื่อเรารับรู้ หรือประเมินผู้คน เหตุการณ์ในสังคม เราจะ เกิดอารมณ์ ความรู้สึกบางอย่างควบคู่ไปกับการรับรู้ นั้น และมีผลต่อความคิด และปฏิกิริยาในใจของเรา ดังนั้นเจตคติจึงเป็นทั้งพฤติกรรมภายนอกที่อาจสังเกตได้ หรือพฤติกรรมภายในที่ไม่อาจสังเกตเห็น ได้โดยง่าย (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2540) เช่นเดียวกับ Thurstone (1967) ที่อธิบายว่า เจตคติ เป็น

เรื่องของความชอบ ไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก และความเชื่อมั่นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่เราสามารถวัดในรูปความคิดเห็น หรือแสดงออกทางภาษา และคล้ายกับ วินัย รังสินันท์ (2536) ที่กล่าวว่า เจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลย่อมเป็นเครื่องแสดงว่า เขามีความรู้ทางด้านที่ดีและไม่ดีเกี่ยวกับสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด และเขามีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นเพียงใด เจตคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งใดจึงเป็นเครื่องทำนายว่าบุคคลนั้นจะมีการกระทำต่อสิ่งนั้นไป ในทำนองใดด้วย ซึ่งใกล้เคียงกับ Fishbein & Ajzen (1975) ที่ให้ความหมายว่า เจตคติ หมายถึง การตั้งใจให้ตอบสนองต่อที่หมาย ในลักษณะของความชอบ หรือไม่ชอบอย่างคงที่ โดยผ่านการเรียนรู้

เจตคติในความหมายอื่น ๆ เช่น Krech & Crutchfield (1948) ให้ความหมายเจตคติว่า เป็นการรวมตัวอย่างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างแรงจูงใจ อารมณ์ การรับรู้และความคิด ความเข้าใจของแต่ละบุคคล ส่วนเกษม ศัลยวุฒิ (2539) อธิบายว่า เจตคติ เป็นนามธรรมที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ในชีวิตของบุคคล และเจตคติจะเป็นเครื่องกำหนดทิศทางพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนั้นอาจเป็นไปในทางที่พึงพอใจ หรือไม่พึงพอใจก็ได้

จากความหมายของเจตคติที่นักวิชาการ ได้ให้คำจำกัดความไว้ข้างต้นนั้นพอสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง แนวความคิด ความเชื่อ หรือความโน้มเอียงของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยแนวความคิดนั้นเป็นผลมาจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์เดิม นำมาเปรียบเทียบประเมินกับสิ่งที่พบและกำหนดผลของการประเมินออกมา ซึ่งความคิดเห็นอาจมีลักษณะในทางบวก ทางลบ หรือเป็นกลางก็ได้ ซึ่งเจตคติมีลักษณะเป็นนามธรรม ที่ไม่สามารถสัมผัสได้โดยตรง แต่อาจทราบเจตคติได้จากการสังเกตพฤติกรรม หรือการกระทำของบุคคล และสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามประสบการณ์ที่เพิ่มมากขึ้น หรือสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

2. คุณลักษณะของเจตคติ

ปรียาพร วงศ์อนุตรวิโรจน์ (2540) อธิบายลักษณะที่สำคัญของเจตคติ ไว้ดังนี้

(1) เจตคติที่เกิดจากประสบการณ์ สิ่งเร้าต่าง ๆ รอบตัวบุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดเจตคติ แม้ว่าประสบการณ์ที่เหมือนกัน แต่จะมีเจตคติที่แตกต่างกันได้ ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น เพศ อายุ สติปัญญา เป็นต้น

(2) เจตคติเป็นการตระเตรียม หรือความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เป็นการเตรียมพร้อมภายในของจิตใจมากกว่าภายนอกที่สังเกตได้ สภาวะความพร้อมที่จะตอบสนอง มีลักษณะที่ซับซ้อนของบุคคลที่จะชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับหรือไม่ยอมรับ และจะเกี่ยวเนื่องกับอารมณ์ด้วย เป็นสิ่งที่อธิบายไม่ค่อยจะได้ และบางครั้งไม่ค่อยจะมีเหตุผล

(3) เจตคติมีทิศทางของการประเมิน ทิศทางการประเมิน คือ ลักษณะความรู้สึก หรืออารมณ์ที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นความรู้สึกที่ประเมินว่า ไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ก็คือ มีทิศทางที่ไม่ดี เรียกว่าเป็นทิศทางในทางลบ

(4) เจตคติมีความเข้ม คือ มีปริมาณมากน้อยของความรู้สึก ถ้าชอบมาก หรือไม่เห็นด้วยอย่างมาก แสดงว่ามีความเข้มสูง

(5) เจตคติมีความคงทน เจตคติเป็นสิ่งที่บุคคลมีความยึดมั่นถือมั่น และมีส่วนร่วมในการกำหนดพฤติกรรมของคนคนนั้น การยึดมั่นในเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดทำให้การเปลี่ยนแปลงเจตคติเกิดขึ้นได้ยาก

(6) เจตคติมีทั้งพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก เจตคติที่เป็นพฤติกรรมภายในเป็นสภาวะของจิตใจซึ่งหากไม่แสดงออกจะไม่สามารถรู้ได้ว่า บุคคลนั้นมีเจตคติอย่างไรในเรื่องนั้น ส่วนเจตคติที่เป็นพฤติกรรมภายนอกจะแสดงออกเนื่องจากถูกกระตุ้น และการกระตุ้นนั้นยังมีสาเหตุอื่น ๆ ร่วมด้วย

(7) เจตคติจะต้องมีสิ่งเร้าจึงจะมีการตอบสนองขึ้น แต่ก็ไม่จำเป็นว่าเจตคติที่แสดงออกจากพฤติกรรมภายใน และพฤติกรรมภายนอกจะตรงกัน เพราะก่อนจะแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอกนั้น บุคคลได้ปรับปรุงให้เหมาะสมกับบรรทัดฐานของสังคมของตนแล้ว

3. ประเภทของเจตคติ

เจตคติ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เจตคติทั่วไป (General Attitude) ได้แก่ สภาวะของจิตใจโดยทั่วไป เป็นแนวคิดประจำตัวของบุคคล เจตคติโดยทั่วไป ได้แก่ ลักษณะบุคลิกภาพ เช่น การมองโลกในแง่ดี การเคร่งครัดในระเบียบหรือประเพณี เป็นต้น

2. เจตคติเฉพาะอย่าง (Specific Attitude) ได้แก่ สภาวะจิตใจที่บุคคลมีต่อวัตถุ สิ่งของ บุคคล สถานการณ์ และสิ่งอื่น ๆ เจตคติเฉพาะอย่างนี้จะแสดงออกในลักษณะชอบ หรือ ไม่ชอบต่อ สิ่งนั้น คนนั้น

4. ชนิดของเจตคติ

เจตคติ แบ่งได้เป็น 5 ชนิด คือ

(1) เจตคติในด้านความรู้สึก หรืออารมณ์ (Effective Attitude) เกิดจากประสบการณ์ที่คนหรือสิ่งของ ได้สร้างความพึงพอใจ และความสุขใจ จะทำให้มีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น คนนั้น ตลอดจนคนอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน แต่ถ้าประสบการณ์ในคนนั้น สิ่งนั้น ทำให้เกิดความทุกข์ เจ็บปวด ไม่พอใจ ก็จะให้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น คนนั้น

(2) เจตคติทางปัญญา (Intellectual Attitude) เป็นเจตคติที่ประกอบไปด้วยความคิด และความรู้เป็นแกน บุคคลอาจมีเจตคติต่อบางสิ่งบางอย่างโดยอาศัยการศึกษา ความรู้ เกิดความเข้าใจ และ

มีความสัมพันธ์กับจิตใจ คือ อารมณ์ และความรู้สึกร่วม หมายถึง มีความรู้จนเกิดความซาบซึ้งเห็นดีเห็นงาม

(3) เจตคติทางการกระทำ (Action - oriented Attitude) เป็นเจตคติที่พร้อมจะนำไปปฏิบัติ เพื่อสนองความต้องการของบุคคล

(4) เจตคติทางด้านความเป็นสมดุล (Balance Attitude) ประกอบด้วยความสัมพันธ์ทางด้านความรู้สึก หรืออารมณ์ของเจตคติทางปัญญา และเจตคติทางการกระทำ เป็นเจตคติที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานที่ยอมรับของสังคม ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมที่นำไปสู่ จุดมุ่งหมายของตน และเสริมแรงการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของตนต่อไป

(5) เจตคติในการป้องกันตัว (Ego – defensive Attitude) เป็นเจตคติเกี่ยวกับการป้องกันตนเองให้พ้นจากความขัดแย้งภายในใจ ประกอบด้วยความสัมพันธ์ 3 ด้าน คือ ความสัมพันธ์ด้านความรู้สึก หรืออารมณ์ ด้านปัญญา และด้านการกระทำ

5. องค์ประกอบของเจตคติ

โดยทั่วไปเจตคติ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

(1) องค์ประกอบด้านความรู้และความเข้าใจ (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งเรานั้น เพื่อเป็นเหตุผลที่จะสรุปความ และรวมความเชื่อ หรือช่วยในการประเมินสิ่งเรานั้น

(2) องค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ (Affective Component) องค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งเร้า ต่างเป็นผลต่อเนื่องมาจากการที่บุคคลประเมินผลสิ่งเรานั้นแล้วว่า พอใจ หรือไม่พอใจ ต้องการหรือไม่ต้องการ ดีหรือเลว

(3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อม หรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติ หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการประเมินผลพฤติกรรมที่คิดจะแสดงออกมา จะสอดคล้องกับความรู้สึกที่มีอยู่

เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด จะต้องประกอบไปด้วยทั้ง 3 องค์ประกอบนี้เสมอไป แต่จะมีปริมาณมากน้อยแตกต่างกันไป โดยปกติบุคคลมักจะแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางที่สอดคล้องกับเจตคติที่มีอยู่ แต่ก็ไม่เสมอไปในทุกกรณี เช่น ในบางครั้งเรามีเจตคติอย่างหนึ่ง แต่ไม่ได้แสดงพฤติกรรมตามเจตคติที่มีอยู่เพราะเป็นสิ่งที่จะถูกตำหนิได้ ดังนั้นการที่เราจะทราบถึงความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ หรือเจตคติของบุคคล จึงไม่แน่นอน และอาจไม่ถูกต้องเสมอไป

6. หน้าที่และประโยชน์ของเจตคติ

Smith และคณะ (1956) และ Katz. (1960 อ้างถึงใน จิรวัดน์ วงสวัสดิวัฒน์, 2529) ได้กล่าวถึงหน้าที่และประโยชน์ของเจตคติไว้คล้าย ๆ กันว่ามี 3 ประการ คือ

1. หน้าที่ให้ความเข้าใจ (Understanding of knowledge function) บ่อยครั้งที่บุคคลจำเป็นต้องหาทางออกให้กับตนเองเพื่อความสบายใจเป็นต้นว่า คนที่ชอบพูดว่าคนอื่นตรง ๆ ก็จะหาทางออกปกป้องตนเองว่า การที่ตนทำเช่นนั้นก็เพราะมีความจริงใจกับเพื่อน

2. หน้าที่ในการปรับตัว (Adaptive function or need satisfaction) เจตคติจะช่วยบุคคลในด้านการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคม โดยปกติบุคคลมักจะคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นสิ่งสำคัญ และจะพัฒนาเจตคติในแนวทางที่คาดว่าจะสนองความต้องการของตนได้ เช่น คนหันมาชอบการศึกษาเล่าเรียน เพราะเชื่อว่าการศึกษาระดับสูงจะช่วยให้มีชีวิตที่ดีขึ้น

3. หน้าที่แสดงออกซึ่งค่านิยม (Value expression) เจตคติ ช่วยให้บุคคลได้แสดงออกซึ่งค่านิยมของตนเอง ตัวอย่างเช่น คนที่มีความซื่อสัตย์มาก ก็จะแสดงออกโดยการไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง

7. การเกิดเจตคติ

พลเทพ จันทรสีประเสริฐ (2526) อธิบายว่า เจตคติ มีใช้สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด (Inborn) หากพัฒนาขึ้นมาภายหลัง เป็นผลของปัจจัยต่าง ๆ อันเป็นภูมิหลังของบุคคลนั้น ๆ เช่น ชาติกำเนิด การศึกษาอบรมที่ได้รับ ประสบการณ์ในชีวิต สภาพแวดล้อมที่เผชิญอยู่จริง ความคาดหวังหรือเป้าหมายในชีวิตของบุคคลนั้น รวมถึงตลอดถึงความบีบคั้น หรืออุปสรรคที่เผชิญอยู่ด้วย ฉะนั้นเจตคติจึงสามารถเกิดและเปลี่ยนแปลงได้

คูวิไล เรียบวัฒนธรรม (2532) อธิบายการเกิดและการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ไว้ว่าเป็นไปตามหลัก 3 ประการ คือ

1. ความสัมพันธ์และการติดต่อกับผู้อื่น
2. การถ่ายแบบอย่างจากสถานการณ์หนึ่งไปสู่อีกสถานการณ์หนึ่ง
3. การสนองความต้องการของตน

Foster (1952) ได้สรุปว่า การเกิดเจตคติต่อสิ่งใด ขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัย 2 ประการ คือ

1. ประสบการณ์ที่มีต่อบุคคล สิ่งของ หรือสถานการณ์ จากการได้พบ ได้เห็น ได้ทดลอง ค้นเคย เป็นต้น อันถือได้ว่าเป็นประสบการณ์ตรง (Direct Experience) และการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็น รูปภาพ หรือได้อ่านเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ แต่ก็ไม่ได้เห็นไม่ได้ทดลองจริงด้วยตนเอง ซึ่งถือได้ว่าเป็นประสบการณ์โดยอ้อม (Indirect Experience) เนื่องจากเจตคติเกิดจากการรับทราบ ดังนั้น บุคคลไม่อาจมีเจตคติต่อสิ่งที่เขาไม่ได้มีประสบการณ์ ทั้งทางตรงและทางอ้อมได้เลย

2. ค่านิยมและการตัดสินค่านิยม การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง จะมีเจตคติอย่างไรต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือจะมีความรู้สึกว่สิ่งนั้นถูกผิด ย่อมขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม ค่านิยม และมาตรฐานของกลุ่มที่บุคคลนั้น ใช้ชีวิตอยู่

เกรซ , ครัชฟิลด์ และบาลาซี (อ้างถึงใน กุลธิดา ธรรมวิภันน์, 2548) ได้ให้ความเห็นว่า เจตคติ อาจเกิดขึ้นได้จาก

1. การตอบสนองความต้องการของบุคคล นั่นคือ สิ่งใดตอบสนองความต้องการของตนได้ บุคคลนั้นก็จะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่หากสิ่งใดตอบสนองความต้องการของตนไม่ได้ บุคคลนั้นก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น
2. การได้เรียนรู้ความจริงต่าง ๆ อาจโดยการเรียนรู้หรือจากคำบอกเล่าของผู้อื่น เช่น บางคน อาจเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อผู้อื่น เพียงเพราะเคยได้ฟังคำติฉินนินทา หรือมีคนพูดใส่ร้ายป้ายสี เท่านั้น ทั้งที่ไม่เคยพบเห็นหรือรู้จักกันมาก่อนด้วยซ้ำ
3. การเข้าไปเป็นสมาชิก หรือสังกัดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง บุคคลส่วนมากมักจะยอมรับเอาเจตคติ ของกลุ่มมาเป็นของตน หากเจตคตินั้นไม่ขัดแย้งกับเจตคติเดิมของตนมากเกินไป
4. เจตคติ มีส่วนสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของบุคคลนั้นด้วย เช่น ผู้ที่มีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ มัก มองผู้อื่นในแง่ดี ส่วนผู้ที่ปรับตัวยากจะมีเจตคติในทางตรงข้าม คือ มักมองว่ามีคนคอย อิจฉาริษยา หรือคิดร้ายต่าง ๆ ต่อตน

ส่วน ศิริรัตน์ แอดสกุล (2545) อธิบายว่า เจตคติเกิดจากการเรียนรู้ และพฤติกรรมของบุคคล เกิดขึ้นได้จากเงื่อนไข 4 ประการ คือ

- (1) การเพิ่มและการรวมกันของการตอบสนองที่เกิดจากการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ และจากบุคคล ต่าง ๆ เช่น บ้าน โรงเรียน และสังคม
- (2) แบบแผนของตนเอง ความแตกต่างของประสบการณ์ ทำให้เกิดเจตคติของแต่ละบุคคล แตกต่างกันไป เจตคติบางอย่างจึงเป็นเรื่องเฉพาะของบุคคล แล้วแต่พัฒนาการและความเจริญเติบโต ของตนเอง
- (3) อิทธิพลของประสบการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน หรือความตกใจ จะเป็นผลให้จดจำ ประสบการณ์นั้นได้นาน เป็นสิ่งที่ทำให้คนมีเจตคติต่อสิ่งนั้น
- (4) การเลียนแบบ คนเราชอบ หรือมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบบุคคลสำคัญที่เราชื่นชอบ เจตคติ จึงเน้นการถ่ายทอดจากคนที่เราพึงพอใจและนับถือ

นอกจากนี้ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) ได้กล่าวถึงแหล่งที่ทำให้เกิดเจตคติที่สำคัญ ได้แก่

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Special Experience) การที่มีประสบการณ์เฉพาะอย่างกับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเจตคตินั้น เช่น ถ้าเรามีประสบการณ์ที่ดีกับการติดต่อกับบุคคลหนึ่งเราจะมีความรู้สึกชอบบุคคลนั้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าเรามีประสบการณ์ที่ไม่ดี เรามักมีแนวโน้มที่จะไม่ชอบบุคคลนั้น
2. การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (Communication from Experience) เจตคติหลายอย่างของบุคคล เกิดจากผลการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ
3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Models) เจตคติบางอย่างเกิดขึ้นจากการเลียนแบบจากคนอื่น เจตคติโดยวิธีนี้เกิดขึ้นโดย ชั่วแรกจากเหตุการณ์บางอย่าง บุคคลจะมองเห็นว่าบุคคลอื่น มีการปฏิบัติอย่างไร ชั่วต่อไป บุคคลนั้นจะแปลความหมายของการปฏิบัตินั้น ในรูปแบบของความเชื่อเจตคติ ซึ่งมาจากการปฏิบัติของเขา
4. องค์ประกอบเกี่ยวกับสถาบัน (Institution Factor) เช่น โรงเรียน สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา หน่วยงานต่าง ๆ สถาบันเหล่านี้จะเป็นแหล่งที่มา และสิ่งสนับสนุนให้เกิดเจตคติอย่างชัดเจน

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า เจตคติมีที่มาจากสิ่งเร้า ซึ่งมาในรูปประสบการณ์โดยตรงและประสบการณ์โดยอ้อม ผ่านขบวนการเรียนรู้ และผ่านไปสู่พฤติกรรมแสดงความคิดเห็นหรือแสดงผล ซึ่งเป็นปฏิกิริยาตอบสนอง

8. การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

เจตคติของคนเราที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ทั้งสิ้น ดังนั้นจึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ตามที่ประสบการณ์ได้รับเพิ่มขึ้น แต่กระบวนการเปลี่ยนแปลงอาจเร็วขึ้นหรือช้าลง แต่ประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ และการที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดย่อมได้รับอิทธิพลจากเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นอยู่ด้วย และเกี่ยวข้องกันเสมอ

การเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคล จะเป็นไปตามประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งแต่ละคนมีไม่เหมือนกัน พอจะแบ่งได้เป็น 2 ทาง ดังนี้

1. การเปลี่ยนทางระดับ หมายถึง การเปลี่ยนระดับน้ำหนักของเจตคติที่มีอยู่แล้วเมื่อบุคคลหนึ่งพร้อมที่จะยอมรับหรือต่อต้าน สิ่งของ ความคิดเห็น หรือตัวบุคคล ถือว่าเป็นการเปลี่ยนระดับการยึดถือเจตคติ ดังนั้นระดับเจตคติจึงสามารถเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ แต่ยังคงมีทิศทางเหมือนเดิม คือ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย (pro of con) อย่างใดอย่างหนึ่ง
2. การเปลี่ยนด้านรูปร่าง การเปลี่ยนเจตคติแบบนี้จะประสบความสำเร็จได้ยากมากขึ้นอยู่กับขอบเขตแนวทางที่จะทำนาย ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงเจตคติไปในทิศทางที่ตรงกันข้าม เช่น เปลี่ยนจากชอบเป็นไม่ชอบ เคยชอบสิ่งนี้แต่เปลี่ยนไปชอบอีกสิ่งหนึ่ง เป็นต้น

Fishein (1975 อ้างถึงใน กฤติยา เพิ่มพานิช, 2545) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงเจตคติไว้ว่า บางครั้งเกิดขึ้นอย่างกะทันหันแต่ส่วนใหญ่มักจะเปลี่ยนแปลงโดยมีกระบวนการอย่างต่อเนื่อง เริ่มต้นด้วยการรับรู้ข้อมูลใหม่ เลือกศึกษาสิ่งที่ตนสนใจโดยอาศัยประสบการณ์เดิม และข้อมูลเดิมที่มีอยู่ หรือแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อประเมินหรือพิจารณาคุณค่าของสิ่งใหม่นั้น ก็จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อสิ่งใหม่

เจตคติในสิ่งเดิม → เกิดการรับรู้ การเรียนรู้สิ่งใหม่ → เกิดประสบการณ์ใหม่
 แสวงหาข้อมูลใหม่ → การเปลี่ยนเจตคติต่อสิ่งใหม่ → กระบวนการเปลี่ยนเจตคติ

Triandis (1971 อ้างถึงใน ลัดดา กิตติวิภาค, 2532) ได้อธิบายถึงกระบวนการเปลี่ยนเจตคติว่าการเปลี่ยนเจตคติเกิดจาก ความใส่ใจ (Attention) ความเข้าใจ (Comprehension) การยอมรับ (Yielding) ความถาวรของการเปลี่ยนแปลงเจตคติ (Retention) และการกระทำ (Action)

(1) ความใส่ใจ (Attention) ความใส่ใจข่าวสารหรือข้อมูลใหม่ ในวันหนึ่งจะมีสิ่งใหม่ ๆ ผ่านการรับรู้ของประสาทสัมผัสมากมายและส่วนใหญ่จะผ่านเลยไป มีเพียงบางส่วนที่บุคคลสนใจรับไว้พิจารณาศึกษาซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ปัญหาสำคัญของขั้นตอนนี้คือ ความสนใจในการเรียนรู้ ซึ่งขึ้นอยู่กับแหล่งที่มา และเนื้อหาของสาร ผู้ให้ข่าวหรือผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีความเชี่ยวชาญน่าเชื่อถือ มีความเข้าใจและมีมนุษยสัมพันธ์ดีจะทำให้ผู้รับเกิดความสนใจสิ่งที่เขานำมา มากกว่าผู้ให้ที่ไม่มีลักษณะดังกล่าว

(2) ความเข้าใจ (Comprehension) ขั้นตอนนี้สำคัญสำหรับกระบวนการเปลี่ยนเจตคติเพราะถ้าผู้รับไม่สามารถทำความเข้าใจกับข้อมูลใหม่หรือเข้าใจข้อมูลผิด การเปลี่ยนแปลงเจตคติด่อมจะไม่ใช่เป็นไปในทิศทางที่ปรารถนา แต่การที่จะให้ผู้รับเข้าใจสิ่งใหม่ได้อย่างถูกต้องมีปัจจัยหลายอย่างเกี่ยวข้อง เช่น ระดับความสามารถในการอธิบายของผู้นำมา ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

(2.1) แหล่งข้อมูล (Source Factor) ถ้าผู้ให้ข้อมูลรู้จักผู้รับดี ทราบถึงความต้องการระดับความสามารถย่อมจะจัดข้อมูลให้ตรงกับความต้องการ และมีความยากง่ายพอเหมาะกับผู้รับซึ่งจะช่วยให้เข้าใจง่ายขึ้น

(2.2) ตัวข้อมูล (Message Factor) ถ้าข้อมูลมีความชัดเจนและไม่ยากเกินไปสำหรับผู้รับ อีกทั้งผู้ให้ได้จัดเรียงลำดับเนื้อหาที่ดี มีการแจกแจงในรูปแบบที่ง่ายต่อความเข้าใจของผู้รับ ไม่ต้องใช้ความพยายามในการเข้าใจยากเกินไป ก็จะไม่เกิดความเบื่อหน่ายและอยากศึกษาเพิ่มเติม

(2.3) การส่งข้อมูล (Channel Factor) ถ้าผู้รับมีโอกาสซักถาม และผู้ให้ได้แจกแจงอธิบายในสิ่งที่ผู้รับข้องใจ ย่อมจะทำให้เข้าใจดีกว่าการส่งข้อมูลทางสื่อมวลชน

(2.4) ผู้รับ (Audience Factor) ผู้รับที่มีลักษณะต่อต้านมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง หรือมีอคติในเรื่องนั้น มักจะไม่ยอมรับฟังหรือยอมทำความเข้าใจ เพราะเชื่อว่าตนรู้เรื่องนั้นดีแล้วในทาง

ตรงกันข้ามผู้รับที่มีระดับความสามารถต่ำ และข้อมูลมีความยุ่งยากซับซ้อนก็จะหลีกเลี่ยงไม่ยอมรับฟังเช่นกัน เพราะเชื่อว่าตนจะไม่สามารถทำความเข้าใจได้

(3) การยอมรับ (Yielding) กฤษณา ศักดิ์ศรี (2530) ได้อธิบายลักษณะการยอมรับว่ามี 3 แบบ

(3.1) การยอมตาม (Compliance) เป็นลักษณะการยอมรับแบบหนึ่งซึ่งอาจเนื่องมาจากความเกรงกลัวอิทธิพลหรือมุ่งหวังได้รับความพอใจจากกลุ่มบุคคลหรือผู้มีอิทธิพล ซึ่งจะมีผลทำให้เขาได้รับสิ่งตอบแทนอย่างอื่นในภายหลัง ฉะนั้นการกระทำจึงไม่ใช่เพราะเขาเชื่อว่าสิ่งนั้นดีมีประโยชน์ การยอมรับดังกล่าวอาจไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเจตคติเลยก็เป็นได้ เพราะบุคคลไม่ได้ปรับเปลี่ยนข้อคิดเห็นและไม่ได้เห็นด้วยกับการกระทำนั้นแต่ทำไปเพื่อประโยชน์อย่างอื่น

(3.2) การเลียนแบบ (Identification) เป็นการยอมรับเนื่องจากบุคคลทำตนให้คล้ายคลึงกับผู้ที่ตนเลื่อมใสศรัทธาเพราะพอใจในสิ่งที่บุคคลนั้นมีอยู่ หรือต้องการให้ได้รับในการจัดให้อยู่กลุ่มเดียวกัน เช่น นักเรียนที่เลื่อมใสในความสามารถของครูคนหนึ่ง จะเลียนแบบแนวการกระทำและพยายามจดจำในสิ่งที่ครูคนนั้นทำ การเปลี่ยนเจตคติการเลียนแบบมากขึ้นขึ้นอยู่กับความประทับใจของบุคคลที่เป็นต้นแบบ

(3.3) การยอมรับและผสมผสานสิ่งใหม่เข้ากับสิ่งที่มีอยู่เดิม (Inter nationalization) การเปลี่ยนเจตคติด้วยวิธีนี้จะเกิดขึ้นเมื่อ บุคคลได้ประเมินสิ่งนั้นว่าดีมีประโยชน์ตรงกับความต้องการของตน สอดคล้องกับสิ่งที่มีอยู่ เป็นการยอมรับที่เกิดจากความพึงพอใจของผู้รับเอง

(4) ความถาวรของการเปลี่ยนแปลงเจตคติ (Retention) เมื่อมีการยอมรับสิ่งใหม่และมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติเกิดขึ้นสิ่งที่ตามมาคือความคงอยู่ของเจตคติใหม่นั้น คือ บุคคลจะจำไว้นานเท่าใดขึ้นอยู่กับปัจจัย 4 อย่าง ที่กล่าวในเรื่องความเข้าใจ ถ้าสิ่งนั้นมีคุณค่าสำคัญ และตรงกับความต้องการของผู้รับก็จะยิ่งคงอยู่นาน

(5) การกระทำ (Action) เป็นขั้นตอนที่น่าสิ่งใหม่มาปฏิบัติจึงมีการเปลี่ยนเจตคติอย่างถาวรเกิดขึ้น ถ้าผู้ประเมินแล้วเป็นไปตามความคาดหมาย หรือเจตคติอาจไม่ได้รับการสนับสนุนให้คงอยู่ถ้าผลที่เกิดจากการกระทำเป็นไปในทิศทางเดิม

การเปลี่ยนแปลงเจตคติมีความคิดหลายอย่าง Triandis (1991) เชื่อว่ามีทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 3 ทฤษฎี คือ

- (1) ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory)
- (2) ทฤษฎีความสอดคล้อง (Consistency Theory)
- (3) ทฤษฎีการตัดสินทางสังคม (Social Judgement Theory)

ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงเจตคติว่าเกิดจากการเสริมแรง ถ้าบุคคลได้รับการเสริมแรงหรือได้รับรางวัล บุคคลก็จะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น เจตคติจะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ในทางตรงกันข้าม หากบุคคลนั้นได้รับการลงโทษก็จะทำให้เจตคติ

เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดี เจตคติของบุคคลจะเปลี่ยนไปตามความคิดเห็น ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้และการเสริมแรง

ทฤษฎีความสอดคล้อง กล่าวถึงการที่บุคคลมีเจตคติอย่างไรนั้น เกิดจากความสอดคล้องกับองค์ประกอบเจตคติ ทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและแนวโน้มของพฤติกรรม ซึ่งองค์ประกอบใดไม่สอดคล้องกันจนถึงระดับที่บุคคลไม่สามารถจะทนได้แล้ว เจตคติก็จะเปลี่ยนไป กล่าวคือ เมื่อองค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกสอดคล้องกันก็จะคงที่ หากเมื่อใดองค์ประกอบไม่สอดคล้องกันก็จะทำให้เจตคติเปลี่ยนแปลงไป

ทฤษฎีความสอดคล้องทางสังคม เน้นว่าการตัดสินใจของสังคมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคล Sherif and Sherif กล่าวถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมในสังคมที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติว่า เจตคติเกิดจากการเรียนรู้โดยมีความสัมพันธ์กับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคมประกอบกับบุคคลนั้นกับข้อมูลใหม่ที่ได้รับจากสังคม กล่าวคือ หากแหล่งข้อมูลเป็นตัวแทนของกลุ่มที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ จะทำให้บุคคลสงสัยว่าเจตคติของตนแตกต่างไปจากบรรทัดฐานของกลุ่มหรือไม่ บุคคลจะเปลี่ยนเจตคติของตนเองไปตามข้อมูลของกลุ่มเพราะเชื่อว่าถูกต้อง เนื่องจากเป็นบรรทัดฐานของกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกของกลุ่มนั้น ๆ

9. เจตคติกับพฤติกรรม

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำ การแสดงออก ของบุคคล ในสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ ได้ยิน และวัดด้วยเครื่องมือที่เป็นปรนัย (ประเทือง ภูมิภัทราคม อ้างถึงใน พรนิสา รัตนชื่น , 2545)

พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การกระทำ หรืออาการที่แสดงออกทางท่าทาง ความคิด และความรู้สึก เพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า (พจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน : 2548)

ในทางจิตวิทยา ซึ่งเป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ได้นิยามความหมายของพฤติกรรม คือ กิจกรรมที่สามารถสังเกตได้ด้วยบุคคลอื่น หรือเครื่องมืออื่น ๆ เช่น การวิ่ง การนั่ง การกิน การกระพริบตา การคิด เป็นต้น และนักจิตวิทยาได้แบ่งพฤติกรรมออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (สมาน มานะกิจ, 2529 อ้างถึงใน พรนิสา รัตนชื่น , 2545)

- ก. พฤติกรรมภายนอก หมายถึง พฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้โดยบุคคลอื่น เช่น การอ่านหนังสือ การเดิน การนอน การปฏิบัติต่าง ๆ เป็นต้น
- ข. พฤติกรรมภายใน หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลอื่นไม่สามารถสังเกตได้ แต่ตัวเราสามารถทราบว่ามีพฤติกรรมเกิดขึ้น โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ เช่น ความรู้ ความคิด ความฝัน และเจตคติ เป็นต้น

จากการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ทุกเพศทุกวัย พบว่าพฤติกรรมทุกชนิดที่แสดงออก มีจุดหมายปลายทางที่ผู้แสดงต้องการให้ไปถึง และมีหลักในการศึกษาพฤติกรรม ดังนี้ (สุชา จันท์ธอม, 2529 อ้างถึงใน พรนิสา รัตนชื่น, 2545)

1. พฤติกรรมทุกชนิดจะต้องมีสาเหตุ
2. พฤติกรรมที่เหมือนกันอาจมาจากสาเหตุที่แตกต่างกัน
3. พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องเกิดมาจากสาเหตุเพียงอย่างเดียว แต่อาจเกิดมาจากหลายสาเหตุได้

กนกรัตน์ สุชะตุงคะ (2545) อธิบายถึง ความเกี่ยวข้องระหว่างเจตคติกับพฤติกรรมไว้ ดังนี้ พฤติกรรมของมนุษย์ เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการที่บุคคลตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่เข้ามาเร้าอารมณ์และความรู้สึกของเราในขณะนั้น การแสดงออกอาจจะตรงไปตรงมา หรือเกิดจากการเบี่ยงเบนไปจากความต้องการจริง ๆ ก็ได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะบุคลิกภาพ หรือองค์ประกอบของภาวะทางกายรวมทั้งความเอื้ออำนวยของสภาพแวดล้อมในขณะนั้น ๆ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมของมนุษย์ค่อนข้างมีความซับซ้อน ไม่ได้แสดงออกอย่างตรงไปตรงมาเหมือนกับสัตว์ ที่มักแสดงพฤติกรรมออกมาตามสัญชาตญาณ

จะเห็นได้ว่าสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกของพฤติกรรมมนุษย์ ประกอบด้วยองค์ประกอบใหญ่ ๆ 3 ด้าน คือ

1. โครงสร้างทางกายและระบบต่าง ๆ
2. โครงสร้างทางจิตใจ
3. โครงสร้างทางสังคม

โครงสร้างทางกายและระบบต่าง ๆ

ร่างกายคนเราประกอบด้วยโครงสร้างทางกายภาพ ระบบประสาท สมอง อวัยวะและต่อมต่าง ๆ โดยมีสมองเป็นระบบที่ควบคุมการรับรู้และตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามา การทำงานของระบบโครงสร้างร่างกายจะเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย สมองก็จะรับรู้ ตีความ และส่งสัญญาณไปยังอวัยวะให้ตอบสนองโดยการแสดงพฤติกรรมออกมา ยกเว้นกรณีที่เป็นเหตุฉุกเฉินเมื่อร่างกายรับการกระตุ้นก็จะส่งกระแสประสาทไปยังอวัยวะตอบสนองทันที ซึ่งเรียกพฤติกรรมนี้ว่าเป็น ปฏิกริยาอัตโนมัติ เนื่องจากต้องการตอบสนองในทันทีทันใด มิฉะนั้นจะเกิดอันตราย

องค์ประกอบที่จะทำให้ร่างกายรับรู้และตอบสนองเหมาะสมหรือไม่ ได้แก่ความสมบูรณ์ของระบบต่าง ๆ ในร่างกาย ฉะนั้นในคนปกติกับคนที่มีโรคภัยไข้เจ็บ ในเด็ก ผู้ใหญ่ หรือผู้สูงอายุ คนที่บอบบางกับคนที่แข็งแรง หรือคนในแต่ละสภาวะแวดล้อมทางกายภาพ ย่อมแสดงออกต่อสิ่งเร้าที่เข้ามาในชีวิตแตกต่างกัน เนื่องจากความคุ้นเคย หรือความอดทนที่มีต่อสภาพนั้น ๆ ต่างกันนั่นเอง

โครงสร้างทางจิตใจ

อิทธิพลทางจิตใจที่มีผลต่อพฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์ เป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนมาก เนื่องจากมีเรื่องของบุคลิกภาพเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

เป็นที่ทราบกันดีอยู่ว่ามนุษย์มีระยะเวลาของการถูกเลี้ยงดู โดยคนอื่นมากกว่าสัตว์ทุกชนิด ดังนั้นลักษณะนิสัยหรือการแสดงออก จึงเป็นผลจากการที่ถูกอบรมสั่งสอนหรือการเลียนแบบผู้ที่เลี้ยงดู หรือคนที่เรารู้สึกรักและศรัทธา ฉะนั้นถ้ามาจากครอบครัวหรือสิ่งแวดล้อมเช่นไร บุคคลนั้นก็ย่อมมีโอกาสที่จะมีลักษณะของความคิด ความเชื่อ และแสดงออกในลักษณะทำนองเดียวกับสิ่งแวดล้อมของตน

ความซับซ้อนทางจิตใจจะเกิดจาก การที่คนเราไม่สามารถแสดงออกตามความรู้สึก ความคิด หรือความต้องการอย่างตรงไปตรงมา ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากการถูกอบรมสั่งสอนให้รู้จักเก็บงำ ไม่แสดงออกหรือเข้มงวดกับการแสดงออก ในคนที่สามารถปรับตัวต่อสภาวะนั้น ๆ ได้ก็จะเก็บกด หรือเปลี่ยนไปแสดงพฤติกรรมอื่นทดแทนความต้องการจริง ๆ ได้ แต่ในรายที่รู้สึกกดดันและไม่ยอมรับการถูกระงับหรือหักห้ามความต้องการ ก็จะมีพฤติกรรมต่อต้าน ก้าวร้าว หรืออาจเปลี่ยนเป็นอาการซึมเศร้าได้

โครงสร้างทางสังคม

ในคนปกตินั้น ไม่มีใครสามารถอยู่ตามลำพังได้ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม แต่การจะอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขนั้น จะต้องรู้จักปรับตัวเข้าหากัน และตัวกลางที่จะทำให้คนเราปรับตัวเข้าหากันได้ก็คือ การมีกฎเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานในสังคมนั้น ๆ นั่นเอง อย่างไรก็ตามในแต่ละสังคมก็จะมีค่านิยมและวัฒนธรรม ประเพณีที่แตกต่างกันไป ขึ้นกับความเชื่อที่มีต่อ ๆ กันมา ดังนั้นเราจึงไม่อาจเอาค่านิยมจากสังคมหนึ่งไปตัดสินวัฒนธรรมของคนในอีกสังคมหนึ่งได้

สิ่งที่มีความสำคัญของสังคมอีกด้านหนึ่ง คือ เรื่องของบทบาทของแต่ละคนตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งบทบาทเหล่านี้จะเปลี่ยนไปตามกาลเวลาและโอกาสด้วย ถ้าคนใดยึดติดไม่ยอมเปลี่ยนตัวเอง ก็จะมีปัญหาในการดำเนินชีวิต ซึ่งอาจจะมากหรือน้อยนั้นแล้วแต่ความสำคัญของเรื่องนั้น ๆ

ดังนั้นสิ่งสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลก็คือ การรับรู้ของบุคคลที่ผ่านเข้ามาในชีวิต ซึ่งจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1. ลักษณะร่วม คือสิ่งต่าง ๆ ที่แต่ละคนสามารถพบได้ในชีวิตประจำวันตั้งแต่ตื่นจนหลับ ซึ่งแต่ละคนจะเห็นไปในทำนองเดียวกัน
2. ลักษณะเฉพาะ คือ สิ่งที่ผ่านเข้ามา ซึ่งแต่ละคนที่พบแล้ว จะรับรู้และตีความหมายไปตามความคิด ความรู้สึก และความเชื่อของตน ฉะนั้นในเรื่องเดียวกันคนสองคนอาจจะตีความหมายแตกต่างกันไปก็ได้ ในคนปกติการรับรู้และตัดสินก็จะเป็นไปตามเจตคติของเขาต่อสิ่ง นั้น ๆ แต่คนที่มีปัญหาทางร่างกาย หรือจิตใจ ก็จะรับรู้และตีความตามอาการที่เขาเป็นอยู่

มนุษย์เราเกิดมาเพื่อจะมีชีวิตอยู่รวมกลุ่มกัน แม้วัยทารกการอยู่รวมในกลุ่มนั้นเป็นไปเพียงเพื่อสนองความต้องการหรือความพึงพอใจของตัวเองเป็นหลัก แต่เมื่อเขาค่อย ๆ เติบโตขึ้นก็จะเริ่มเรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่าง เพื่อการอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ราบรื่น เช่น เรียนรู้ที่จะยอมรับความคับข้องใจที่ไม่ได้ในสิ่งที่ปรารถนา ไม่แสดงความคร่ำครึหือโหดออกมา รู้ที่จะรอคอยสิ่งที่ต้องการ เรียนรู้ที่จะควบคุมความต้องการทางเพศและความก้าวร้าว รู้ที่จะยอมรับ ให้เกียรติ และ เสียสละให้ผู้อื่น รวมถึงการเรียนรู้ที่จะเชื่อฟังกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมา เพื่อประโยชน์และคุ้มครองคนทุกคนให้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

แม้ว่าในแต่ละสังคมจะมีค่านิยมและความเชื่อถือเป็นหลักการที่ชัดเจน แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าในสังคมนั้น ๆ จะมีสมาชิกที่มีความคิด ความเชื่อเหมือนกันไปหมด ทั้งนี้เพราะคนแต่ละคนมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ซึ่งความแตกต่างระหว่างบุคคลนี้เองที่อาจเป็นตัวสร้างความเจริญหรือความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในสังคมนั้น ๆ ได้

ความคิดความเชื่อส่วนตัวของบุคคล จะออกมาในรูปแบบเจตคติ (Attitude) ซึ่งอาจมีทั้งในแง่บวกและแง่ลบต่อบุคคลหรือสิ่งแวดลอมตัวเขาก็ได้ เจตคติทางลบที่พบจะออกในรูปของอคติ หรือการด่วนสรุป การรีบด่วนตัดสินก่อนที่จะรู้ความจริง และอคตินี้อาจลงไปที่เชื้อชาติ สัญชาติ เพศ หรือศาสนา ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดผลเสียถึงความสัมพันธ์ทางสังคมอย่างยิ่งจนอาจจะขยายไปสู่ความขัดแย้งระหว่างชาติหรือนานาชาติก็ได้

การที่คนเรามีความคิดและความเชื่อไม่ตรงกันนั้นเกิดได้จากหลายปัจจัย และที่สำคัญอันหนึ่งก็คือ เจตคติของบุคคลที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ ว่า ไม่ชอบ เฉย ๆ หรือ ชอบ และพร้อมที่จะปฏิบัติต่อสิ่งนั้นตามการประเมินของตนเอง ในทางจิตวิทยาเชื่อว่าคนทุกคนมีอคติได้ทั้งสิ้น เพราะอคติเป็นผลจากประสบการณ์ตลอดช่วงชีวิต เป็นเรื่องที่เกิดจากการเรียนรู้และความกดดันทางสังคม อาจจะไม่มีความคิดที่มุ่งร้าย แต่เป็นไปโดยไม่ได้ระวางถึงผลที่จะเกิดขึ้นก็ได้

เจตคติมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล พฤติกรรมของบุคคลเป็นปฏิกริยากับสิ่งแวดล้อม อาจจะสังเกตเห็นได้ หรือสังเกตเห็นไม่ได้ แต่สามารถวินิจฉัยได้ว่า มีหรือไม่มี โดยใช้วิธีการหรือเครื่องมือทางจิตวิทยา

พฤติกรรมที่มีส่วนสัมพันธ์กับเจตคติ มีอยู่ 3 ส่วน คือ

(1) พฤติกรรมด้านความรู้และความเข้าใจ (Cognitive Domain) ซึ่งพฤติกรรมด้านนี้จะเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ การจำ การคิด ข้อเท็จจริงต่าง รวมทั้งการพัฒนาความสามารถ และทักษะทางปัญญา การใช้วิจารณญาณเพื่อประกอบการตัดสินใจ พฤติกรรมด้านความรู้ความเข้าใจจะประกอบด้วยความสามารถระดับต่าง ๆ ซึ่งเริ่มจากความรู้ในระดับง่าย ๆ และเพิ่มการใช้ความคิด และพัฒนาสติปัญญาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

(2) พฤติกรรมด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ (Affective Domain) เป็นความสนใจ ความรู้สึก ท่าที ความชอบ พฤติกรรมด้านนี้เกิดขึ้นภายใน ซึ่งต้องใช้เครื่องมือพิเศษในการวัดพฤติกรรม

(3) การตอบสนอง (Response) เป็นการตอบสนองต่อสถานการณ์ หรือสิ่งเร้าต่าง ๆ พฤติกรรมในขั้นตอบสนองนี้ จะมีลักษณะความยินดี พอใจ และเต็มใจที่จะตอบสนอง

เจตคติจึงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม เป็นสาเหตุของพฤติกรรม และเป็นผลของพฤติกรรม เพราะเวลาที่บุคคลแสดงพฤติกรรมตามความคิดของเขา เขาก็จะได้รับประสบการณ์ที่ทำให้เกิดความรูสึกบางอย่างต่อการกระทำนั้นด้วย ดังนั้น เจตคติจึงเป็นผลของพฤติกรรมที่มีอิทธิพลในการกำหนดรูปแบบของพฤติกรรมที่บุคคลจะกระทำในครั้งต่อไปด้วย หรืออาจกล่าวได้อีกว่า เจตคติมีผลกระทบต่อพฤติกรรมมนุษย์ เพราะถ้ามนุษย์มีเจตคติเชิงบวกจะแสดงพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ และในทางตรงกันข้ามหากมนุษย์มีเจตคติเชิงลบ ก็อาจจะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวหรือทำลายได้ (วิภาพมาพบสุข, 2547)

10. การเปลี่ยนแปลงเจตคติเพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคม

ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงเจตคติเพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคม (The Social Judgment Theory to Attitude Change) เจ้าของทฤษฎี คือ Sherif และ Hovland หลักการของทฤษฎีนี้มีว่า “การเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคลนั้น จะเกิดขึ้นภายหลังจากที่บุคคลได้เลือกตัดสินใจที่จะปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม” เพราะโดยปกติบุคคลจะใช้สติปัญญาในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเสมอ บางครั้งบุคคลจะปรับตัวเองเข้ากับสิ่งแวดล้อม และบางครั้งบุคคลจะปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับตัวเองได้ ในกรณีที่บุคคลจะต้องปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม โดยที่เจตคติของเขายังไม่สอดคล้องกับสภาพสิ่งแวดล้อมหรือสังคม บุคคลนั้นจะต้องเปลี่ยนแปลงเจตคติเพื่อการปรับตัวให้เข้ากับสังคมเสมอ เช่น ครูที่ไม่ชอบการนิเทศา เมื่อได้ย้ายไปอยู่ในโรงเรียนที่มีคณะครูชอบการนิเทศาเพื่อนครูด้วยกัน ครูคนนั้นอาจจะต้องปรับตัวโดยการเปลี่ยนเจตคติเป็นชอบการตรงต่อเวลาเมื่อย้ายไปอยู่ในกลุ่มหรือสังคมที่ไม่ตรงต่อเวลา ถ้าคิดว่าจะอยู่ในกลุ่มใหม่หรือสังคมใหม่นั้นจะต้องชอบการไม่ตรงต่อเวลาด้วย เป็นต้น (สงวน สุทธิเลิศอรุณ, 2529)

Kelman (1958) ให้ความเห็นว่า เจตคติของบุคคลอาจเปลี่ยนได้จากการที่บุคคลยอมรับอิทธิพลของผู้อื่น และยอมปฏิบัติตามเพราะต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อตนในสิ่งที่ตนต้องการและเจตคติอาจเปลี่ยนเนื่องจากบุคคลต้องการมีพฤติกรรมเหมือนบุคคลอื่น ๆ ในสังคม เพื่อที่จะติดต่อกับหรือมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ได้ดี จึงถือตนตามอย่างผู้อื่น นอกจากนี้การที่บุคคลยอมรับอิทธิพลหรือพฤติกรรมต่าง ๆ อาจเป็นเพราะสิ่งนั้นคงกับค่านิยมที่ตนมีอยู่แล้ว

นอกจากนี้ ทฤษฎีของเฟส汀เจอร์ ทำให้ได้ข้อสังเกตว่า บุคคลมักจะประพฤติก่อนแล้วจึงเปลี่ยนเจตคติตามในลำดับถัดมา และเจตคติที่เกิดขึ้นใหม่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในครั้งต่อไปนั้น คือ พฤติกรรมเป็นพื้นฐานหรือที่มาของเจตคติ ซึ่งจะเป็นพื้นที่หรือที่มาของพฤติกรรมใหม่อีกทีหนึ่ง

11. การวัดเจตคติ

เนื่องจากเจตคติก่อนไปทางนามธรรมมากกว่ารูปธรรม เป็นความรู้สึก ความเชื่อของบุคคล ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง การวัดเจตคตินี้จึงไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่วัดได้จากแนวโน้มของบุคคลที่แสดงออกทางภาษา และวัดในรูปของความเห็น การวัดเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดและผู้ใด อาจจะใช้วิธีสังเกตการกระทำ คำพูด การแสดงสีหน้าท่าทาง หรือสัมภพณ์ความรู้สึกนึกคิดของเขา แต่แบบวัดหรือเครื่องมือที่นักจิตวิทยานิยมใช้กันมาก จะอยู่ในรูปแบบสอบถาม หรือแบบสำรวจ เรียกว่า แบบวัดเจตคติ

ในการวัดเจตคติ ควรมีข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

(1) การศึกษาเจตคติ เป็นการศึกษาความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีลักษณะคงเส้นคงวา หรืออย่างน้อยก็เป็นความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่จะไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาหนึ่ง เจตคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยตรง แต่เป็นการวัดทางอ้อมจากแนวโน้มที่บุคคลแสดงออก หรือพฤติกรรมที่มีแบบแผนคงที่

(2) การศึกษาเจตคติของบุคคล มิใช่แต่เป็นการศึกษาทิศทางเจตคติของบุคคลเท่านั้น แต่ต้องศึกษาถึงระดับความมากน้อย หรือความเข้มของเจตคตินั้นด้วย

เจตคติของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น เราไม่สามารถสังเกตเห็นได้และวัดไม่ได้โดยตรงแต่เราสามารถวัดได้จากพฤติกรรม เราวัดเจตคติได้จากพฤติกรรมได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม วิธีวัดเจตคติสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

(1) วิธีวัดทางตรง (Directive Technique) ได้แก่

- วิธีสัมภาษณ์ (Interview)
- ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งใช้แบบวัดเจตคติ (Attitude Scale)

(2) วิธีวัดทางอ้อม (Indirective Technique) ได้แก่

- ให้เติมคำให้เป็นประโยค (Sentence Completion)
- ให้หาคำมาสัมพันธ์ (Word Association)
- การผูกเรื่องจากภาพ (Story Telling)

(4) ศึกษาโดยไม่ให้บุคคลที่รับการศึกษารู้ตัว (Unobtrusive Technique)

การวัดเจตคติมีความยุ่งยากอยู่พอสมควร เพราะเป็นการวัดคุณลักษณะภายในของบุคคล ซึ่งเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึก หรือความเป็นลักษณะดังกล่าวมีการแปรเปลี่ยนได้ง่าย ไม่นั่นอนแต่อย่างไรก็ตาม เจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ก็ยังสามารถวัดได้ซึ่งต้องอาศัยหลักการสำคัญต่อไปนี้ (ไพศาล หวังพานิช, 2526)

(1) ขอมรับข้อตกลงเบื้องต้น (Basic Assumptions) เกี่ยวกับการวัดเจตคติ คือ

- ความคิดเห็น ความรู้สึก หรือเจตคติของบุคคลนั้น จะมีลักษณะคงที่หรือคงเส้นคงวา อยู่ช่วงเวลาหนึ่ง นั่นคือ ความรู้สึกนึกคิดของคนเรา ไม่ได้เปลี่ยนแปลงหรือผันแปรอยู่ตลอดเวลา อย่างน้อยจะต้องมีช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่ความรู้สึกของคนเรามีความคงที่ซึ่งทำให้เราสามารถวัดได้

- เจตคติของบุคคลไม่สามารถวัดได้หรือสังเกตได้โดยตรง การวัดจะเป็นแบบวัดทางอ้อม โดยวัดจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออก หรือประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

- เจตคติ นอกจากแสดงออกในรูปของทิศทาง หรือความรู้สึก เช่น สนับสนุนหรือคัดค้านยังมีขนาด หรือปริมาณความคิด ความรู้สึกนั้นด้วย ดังนั้นในการวัดเจตคตินอกจากจะทำให้ทราบลักษณะและทิศทางแล้ว ยังสามารถบอกระดับความมากน้อย หรือความเข้มข้นของเจตคติได้ด้วย

(2) การวัดเจตคติด้วยวิธีใดก็ตาม จะต้องมีสิ่งประกอบ 3 อย่าง คือ ตัวบุคคลที่จะถูกวัดมีสิ่งเร้า เช่น การกระทำ เรื่องราวที่บุคคลจะแสดงเจตคติตอบสนอง และสุดท้ายต้องมีการตอบสนอง ซึ่งจะออกมาเป็นระดับสูงต่ำมากน้อย ดังนั้นในการวัดเจตคติเกี่ยวกับสิ่งใดของบุคคลก็สามารถวัดได้ โดยนำสิ่งเร้าซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข้อความเกี่ยวกับรายละเอียดในสิ่งนั้น ไปเร้าให้บุคคลแสดงท่าทีความรู้สึกต่างๆ ที่มีต่อสิ่งนั้นให้ออกมา เป็นระดับหรือความเข้มข้นของความรู้สึกคล้อยตามหรือคัดค้าน

(3) สิ่งเร้าที่จะนำไปใช้เร้า หรือทำให้บุคคลได้แสดงเจตคติที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดออกมาที่นิยมใช้ คือ ข้อความวัดเจตคติ (Attitude Statements) ซึ่งเป็นสิ่งเร้าทางภาษาที่ใช้อธิบายถึงคุณค่า คุณลักษณะของสิ่งนั้น เพื่อให้บุคคลตอบสนองออกมาเป็นระดับความรู้สึก (Scale) เช่น มาก ปานกลาง น้อย เป็นต้น

(4) การวัดเจตคติเพื่อทราบทิศทางและระดับความรู้สึกของบุคคลนั้น เป็นการสรุปผลจากการตอบสนองของบุคคลจากรายละเอียดหรือแง่มุมต่าง ๆ ดังนั้น การวัดเจตคติของบุคคลเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จะต้องพยายามถามคุณค่าและลักษณะในแต่ละด้านของเรื่องนั้นออกมาและนำผลซึ่งเป็นส่วนประกอบ หรือรายละเอียดปลีกย่อยมาผสมผสานสรุปรวมเป็นเจตคติของบุคคลนั้น จะต้องครอบคลุมคุณลักษณะต่าง ๆ ครบถ้วนทุกลักษณะ เพื่อให้การสนับสนุนตรงความเป็นจริงมากที่สุด

12. การสร้างมาตรวัดเจตคติ

กระบวนการสร้างแบบวัดทางเจตคติมีหลายแบบ ได้แก่ แบบวัดของ เซอร์สโตน (Thurstone's Equal Appearing Interval Scale 1929) , แบบวัดของ ลิเคิร์ต (Likert's Summated Rating Scale 1932) และแบบวัดของ ออสกู๊ด (Osgood's Semantic differential Scale 1955)

ในที่นี้จะพิจารณาการสร้างมาตรวัดเจตคติแบบลิเคิร์ต (Likert, 1967) ซึ่งเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย และได้นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ด้วย

การสร้างแบบวัดเจตคติ ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert summated rating scale) มีหลักการว่า การจัดให้มีข้อความที่แสดงเจตคติต่อที่หมายในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง แล้วให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น

คำตอบแต่ละข้อความจะมีให้เลือกตอบ 5 ช่วง เริ่มตั้งแต่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉย ๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

(1) รวบรวมข้อความ แต่ละข้อความนั้นต้องมีลักษณะที่คนมีเจตคติต่าง ๆ กัน ตอบต่างกัน และหลีกเลี่ยงข้อความที่มี 2 ความหมาย

(2) ตรวจสอบข้อความนั้นว่าเหมาะสมกับคำตอบเพียงใด ในลักษณะของ 5 ช่วงดังกล่าว

(3) ทดลองใช้ดู ให้รู้ว่าข้อความใดไม่ชัดเจน หรือคลุมเครือ เพื่อการแก้ไข

(4) การนำน้ำหนักคะแนนของความเห็นแต่ละระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต ทำให้มาตรวัดใช้ได้สะดวกมาก เพราะใช้กำหนดค่าแบบบังใจ เพื่อให้เห็นค่าน้ำหนักประจำของแต่ละระดับความคิดเห็นเหมือนกันทุกข้อความ เมื่อแต่ละระดับความเห็นของแต่ละข้อการวัดเจตคติมีค่าประจำตัว การที่จะหาว่าคนใดมีเจตคติเป็นอย่างไร ก็ใช้วิธีการรวมน้ำหนัก หรือคะแนนจากการตอบทุกข้อความของแต่ละคน ถ้าน้ำหนักรวมจากการตอบข้อความทั้งหมดมีค่าสูง หรือได้คะแนนมาก แสดงว่าระดับเจตคติของบุคคลนั้นต่อสิ่งนั้น เป็นไปในลักษณะพอใจหรือคล้อยตามคะแนน หรือน้ำหนักที่ใช้แทนระดับเจตคติดังกล่าว

แบบวัดเจตคติของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ลิเคิร์ต ถือเอาข้อความทุกข้อในแบบวัดเจตคติมีความสำคัญเท่ากันหมด คะแนนเจตคติของผู้ตอบแต่ละคนคือผลรวมของคะแนนทุกข้อในแบบวัดเจตคติ ซึ่ง ลิเคิร์ตถือว่าผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อสิ่งใด ๆ ก็ตาม โอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นก็จะมีมาก และโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นก็จะมีน้อย ซึ่งในการทำงานเดียวกันผู้ที่มีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งใด โอกาสที่ตอบเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นก็จะมีน้อย และโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นก็จะมีมาก คะแนนรวมของทุกข้อจะเป็นเครื่องชี้เจตคติของผู้ตอบแต่ละคน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2526) ได้ให้คำอธิบายถึงวิธีสร้างแบบวัดเจตคติแบบลิเคิร์ตไว้ ดังนี้

ขั้นแรกต้องรวบรวมข้อความที่เกี่ยวข้องในสิ่งที่จะศึกษาให้ได้มากที่สุด เช่นเดียวกับวิธีของเทอร์สโตน เมื่อได้ข้อความมาแล้ว ก็ทำการสร้างข้อความเจตคติให้ครอบคลุมคุณลักษณะต่าง ๆ ที่วิเคราะห์ได้ จำนวนข้อความที่สร้างควรมีประมาณ 20 – 30 ข้อความ และให้มีจำนวนข้อความที่กล่าวถึงสิ่งที่ต้องการศึกษาในทางที่ดี (ทางบวก) และในทางที่ไม่ดี (ทางลบ) จำนวนมากพอต่อการที่จะนำไปวิเคราะห์คุณภาพแล้วเหลือตามที่ต้องการ การตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้น ซึ่งอาจทำได้โดยผู้สร้างข้อความเอง หรือนำไปให้ผู้มีความรู้เรื่องนั้น ๆ ตรวจสอบโดยพิจารณาในเรื่องของความครบถ้วนของคุณลักษณะของสิ่งที่ศึกษาและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ตลอดจนลักษณะการตอบกับข้อความที่สร้างว่าสอดคล้องกันหรือไม่เพียงใด เช่น พิจารณาว่าควรจะให้ตอบว่า “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” “เห็นด้วย” “เฉยๆ” “ไม่เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” และทำการทดลองขั้นต้นก่อนที่จะนำไปใช้จริง โดยการนำ

ข้อความที่ได้ตรวจสอบแล้วไปทดลอง และทำการทดลองขั้นต้นก่อนที่จะนำไปใช้จริงโดยการนำข้อความที่ได้ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อดูว่ายังมีข้อความใดยังไม่ชัดเจนต้องแก้ไขจะได้ทำการแก้ไขเสียก่อนจะบรรจุลงในมาตรวัดเจตคติ นอกจากนั้นต้องทำการตรวจสอบคุณภาพด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความเที่ยง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัดเจตคติ ทั้งฉบับด้วย การกำหนดน้ำหนักคะแนนแต่ละตัวเลือกว่าควรให้คะแนนเป็นเท่าใด ทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่นิยมมากที่สุดคือ วิธี Arbitrary Weighting Method วิธีนี้คือ กำหนดให้แต่ละตัวเลือกมีน้ำหนักเป็น 5, 4, 3, 2, 1 ดังนั้น ข้อความที่กล่าวถึงสิ่งนั้น ๆ ในทางที่ดี (ทางบวก) ถ้าตอบ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” “เห็นด้วย” “เฉยๆ” “ไม่เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จะได้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 ดังนั้น ในทางกลับกัน ข้อความที่กล่าวถึงสิ่งนั้น ๆ ในทางที่ไม่ดี (ทางลบ) ถ้าตอบ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” “เห็นด้วย” “เฉยๆ” “ไม่เห็นด้วย” “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” จะได้คะแนนเป็น 1, 2, 3, 4, 5 ตามลำดับ

ลักษณะสำคัญของมาตรวัดวิธีนี้ จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ (2529) ได้สรุปไว้ดังนี้ คือ

- (1) ต้องการประเมิน (Evaluation) ซึ่งหมายถึง ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งนั้น และผู้ประเมินจะต้องอาศัยความรู้หรือประสบการณ์ ในเรื่องนั้นเป็นพื้นฐานการประเมิน
- (2) ระดับการประเมิน (Degree of Favorable) คือ ระดับมากน้อยของความชอบหรือไม่ชอบ และเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

ดังนั้นการสร้างคำถามวัดเจตคติตามแนวคิดนี้แต่ละข้อ จะกล่าวถึงส่วนดีและส่วนเสียของสิ่งนั้น แล้วให้ผู้ตอบประเมินเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยมากน้อยเพียงใด ในคำถามแต่ละข้อเกี่ยวกับระดับการประเมิน Guilfred (1954 อ้างถึงใน จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์, 2529) ได้กล่าวถึงความเชื่อถือได้ (Reliability) ของมาตรวัดจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนระดับที่ใช้ โดยจะเพิ่มมากตอนต้น จนกระทั่งถึง 5 ระดับ แล้วจะค่อย ๆ ลดลง ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ 5 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 สำหรับประโยคคำถามเชิงบวก (Positive Item) และคะแนน 1, 2, 3, 4, 5 สำหรับประโยคคำถามเชิงลบ (Negative Item)

- (3) การวัดเจตคติต้องคำนึงถึงความเที่ยงตรง (Validity) ของผลการวัดเป็นพิเศษ กล่าวคือ ต้องพยายามให้ผลการวัดที่ได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของบุคคล ทั้งในแง่ของทิศทางและระดับ หรือช่วงของเจตคติ

แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

บุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เรียกว่า พวกรักเพศ (กิติกร มัทธทรัพย์, 2528)บุคคลที่อยู่ในกลุ่มนี้มิได้เป็นโรคจิต โรคประสาท (ลิขิต กาญจนารักษ์, 2525) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของวัลลภ ปิยะมโนธรรม (2531) ที่ว่าพวกรักเพศ หรือศัพท์ที่นิยมเรียกกันในหมู่วัยรุ่นว่า ตุ๊ด มาจากคำว่า ตุ๊ดซี่ ซึ่งเป็นชื่อของคาราเอกเจ้าบทยาทในต่างประเทศเรื่องหนึ่งที่เป็นผู้ชาย แต่งหน้าแต่งตัวและทำท่าทางเป็นผู้หญิง ตุ๊ดจึงเป็นพฤติกรรมของเพศหญิงที่เพศชายแสดงและต้องการให้คนอื่นในสังคมรับรู้ จึงเปิดเผยตนเองทั้งน้ำเสียง การพูด และท่าทาง กระตุ้งกระตึง กระชดกระช้อย ซึ่งมักจงใจทำขึ้นเพื่อให้เป็นจุดสนใจอย่างเด่นชัด จนมากกว่ากิริยาของหญิงทั่วไป ส่วนเพศหญิงที่ชอบแต่งกายเป็นเพศชายจะถูกเรียกกันในหมู่วัยรุ่นว่า ทอม มาจากคำว่า ทอมบอย (Tom boy) พฤติกรรมของบุคคลที่ถูกเรียกว่าทอมนั้น จะชอบแต่งกาย แสดงกิริยา ท่าทาง และนิสัยเหมือนผู้ชาย เช่น นุ่งแต่กางเกงไม่ยอมสวมกระโปรง ชอบสวมเสื้อเชิ้ต ใส่รองเท้าแตะหรือผ้าใบ ตัดผมสั้นด้วยปัตตาเลี่ยนเหมือนผู้ชาย ทำนั่ง ทำยืน ตลอดจนการเดินทาง ทำตัวให้แข็งทื่อ ๆ ไม่สำรวม ไม่ยอมอ่อนหวาน อ่อนโยน หรือทำจืดเยี้ยอายุเหมือนผู้หญิงเป็นเด็ดขาด บุคคลในกลุ่มรักเพศนี้ ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นพวกรักร่วมเพศ (Homosexual)

1. ความหมายของพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

ความหมายของพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศหรือรักร่วมเพศ ได้มีบุคคลให้ความหมายแตกต่างกันไป ดังนี้

Marmor (1980) กล่าวถึงปัญหาในการให้ความหมายของการเป็นรักร่วมเพศหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศว่า ความหมายของการเป็นรักร่วมเพศนั้นยังไม่เป็นที่ตกลงกันได้ไม่แน่ชัด ส่วนใหญ่จะมีบุคคลให้ความหมายในเชิงปฏิบัติการที่จำกัดอยู่เพียงการมีพฤติกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเพศกับบุคคลเพศเดียวกัน ซึ่งการพิจารณาเฉพาะพฤติกรรมทางเพศที่บุคคลแสดงออกเพียงอย่างเดียวนั้นยังไม่เพียงพอ เนื่องจากเป็นการละเลยต่อสาเหตุด้านแรงจูงใจซึ่งมีอยู่หลากหลายภายใต้การแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ มาร์เมอร์ จึงให้คำจำกัดความของบุคคลที่เป็นรักร่วมเพศหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศว่า หมายถึง บุคคลซึ่งมีแรงจูงใจที่จะมีความพึงพอใจทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกับตนเอง และความพึงพอใจนั้นมักนำไปสู่การมีความสัมพันธ์ทางเพศ แต่เรื่องของการมีความสัมพันธ์ทางเพศนั้นไม่จำเป็นต้องไป ในบางรายอาจจำกัดอยู่แค่เพียงการมีจินตนาการทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกันเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับองค์การอนามัยโลก (WHO, 1978) ที่กล่าวถึง พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศว่า หมายถึง การที่มีความพึงพอใจทางเพศกับบุคคลที่มีเพศเดียวกับตน โดยเฉพาะเพียงอย่างเดียวหรือเป็นส่วนใหญ่ โดยอาจจะมิหรือไม่มีความสัมพันธ์ทางกายต่อกันก็ได้ และการจะวินิจฉัยว่าบุคคลใดเป็นรักร่วมเพศนั้น ไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าเป็นความผิดปกติทางจิตหรือไม่ และเช่นเดียวกับโอบาส ธรรมวานิช (2527) ที่

ให้คำจำกัดความ พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศว่า คือ พฤติกรรมทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกัน อาจไม่ถึงกับมีเพศสัมพันธ์ก็ได้ พฤติกรรมทางเพศระหว่างเพศเดียวกัน อาจพอใจเพียงแต่ได้สัมผัสร่างกายภายนอกก็ถือว่าเป็นรักร่วมเพศแล้วไม่จำเป็นต้องประกอบกิจจนถึงจุดสุดยอด (Orgasm)

Spitzer (1981) ให้ความหมาย พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศว่า หมายถึง แบบแผนของการที่ไม่มีความกระตือรือร้นเชิงรักต่างเพศ (Heterosexual arousal) หรือมีแต่น้อยเกินไป และKaplan & Sadock (1981) กล่าวถึง พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ว่าเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในลักษณะที่เป็นแบบแผนระยะยาวของการมีความพึงพอใจทางเพศที่ไม่สามารถกระตุ้นเร้าทางเพศได้ด้วยเพศตรงกันข้าม แต่อารมณ์ความรู้สึก และความสนใจทางเพศจะสามารถกระตุ้นได้ด้วยบุคคลเพศเดียวกัน

อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม (2525 อ้างถึงใน สมภพ เรื่องตระกูล, 2528) กล่าวว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ หมายถึง การมีความสุขทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกัน ถ้าระหว่างชายกับชายด้วยกัน มักเรียกทับศัพท์ว่า โฮโมเซ็กชวลลิตี (Homosexuality) ระหว่างหญิงต่อหญิงด้วยกันเรียกว่า เลสเบียนนิซึม (Lesbianism) คล้ายกับจำลอง ดิษยวณิช (2522) ให้คำจำกัดความว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ คือ ความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกัน พฤติกรรมทางเพศเช่นนี้ระหว่างหญิงด้วยกันมักเรียกว่า เลสเบียนนิซึม (Lesbianism) ชายหรือหญิงที่มีความพอใจทั้งสองเพศ (อาจเป็นหญิงหรือชายก็ได้) เรียกว่า ทวิเพศ (Bisexual) โดยทั่วไปกลุ่มทวิเพศมักเป็นรักร่วมเพศด้วยแม้ว่ากลุ่มทวิเพศจะมีความสามารถในการร่วมเพศกับเพศตรงกันข้าม และมีความพึงพอใจได้ตามสมควร

อนุก อารีพรรค และสุวัทนา อารีพรรค (2525) ให้คำจำกัดความว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศเป็นพฤติกรรมทางเพศระหว่างบุคคลเพศเดียวกัน เป็นพฤติกรรมที่พบมากที่สุด ในจำนวนพฤติกรรมทางเพศที่ผิดไปจากลักษณะบุคคลทั่วไปปฏิบัติซึ่งเป็นที่ทั้งหญิงและชาย ส่วนผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530) กล่าวถึง พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศว่าเป็นลักษณะของบุคคลที่มีความสุขและความพอใจทางเพศ จากการได้แต่งตัว แต่งหน้า สวมเสื้อผ้า ตลอดจนแสดงท่าทางของเพศตรงกันข้าม (Transvestism)

ส่วนคำว่า “รักเพศเดียวกัน” หมายถึง การมีจินตนาการว่ามีเพศสัมพันธ์กับบุคคลเพศเดียวกัน หรือมีเพศสัมพันธ์จริงๆ กับบุคคลเพศเดียวกัน โดยรู้สึกว่าเป็นลักษณะภายในของตนเองเป็นคนรักเพศเดียวกัน และอยู่ในสังคมอย่างเปิดเผยในบทบาทของคนรักเพศเดียวกัน

สุชาติ โสภประยูร (2543) ความผิดปกติทางเพศ (Sexual abnormality หรือ Sexual deviation) เป็นเรื่องของบุคลิกภาพที่เกี่ยวกับเพศที่บิดเบือน อันเนื่องมาจากสาเหตุทางด้านจิตใจส่วนใหญ่ ความผิดปกติทางเพศจะทำให้บุคคลมีความรู้สึกทางเพศ หรืออารมณ์ ตลอดจนท่าทีของความประพฤติก หรือการปฏิบัติที่แสดงออกเกี่ยวกับเรื่องเพศ หรือเพศสัมพันธ์ผิดแปลกแตกต่างจากสามัญชนจะพึงมีพึงปฏิบัติ เพราะพฤติกรรมเหล่านี้เป็นผลมาจากสภาพจิตใจที่ผิดปกติ ซึ่งผู้ป่วยไม่สามารถจะควบคุมได้ แม้ความ

ผิดปกติทางเพศจะมีสาเหตุมาจากทางด้านจิตใจก็ตาม แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าความผิดปกติแบบนี้จะเป็นโรคจิต หรือโรควิกลจริตอย่างหนึ่ง ดังที่มีคนหลาย ๆ คนเข้าใจกัน เหตุผลคือ ผู้ที่มีความผิดปกติทางเพศยังสามารถติดต่อกับโลกแห่งความเป็นจริงได้ รู้จักหน้าที่และมีความรับผิดชอบ และสามารถปรับปรุงตัวเองได้เช่นเดียวกับคนปกติ

จากคำจำกัดความที่กล่าวมา สรุปได้ว่า **พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ** หมายถึง การที่บุคคลมีความสุข มีความพอใจทางเพศ รู้สึกตื่นเต้น พร้อมทั้งมีอารมณ์ตอบสนอง เมื่อมีแรงกระตุ้นทางเพศจากบุคคลเพศเดียวกัน โดยอาจแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์จริง หรือเป็นเพียงจินตนาการก็ได้ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวต้องเกิดขึ้นต่อเนื่องเป็นระยะเวลายาวนานจนเป็นนิสัย ส่วนแรงกระตุ้นเชิงรักต่างเพศจะมีอยู่เพียงเล็กน้อย หรืออาจไม่มีเลย ทั้งนี้ไม่ถือว่าเป็นการเจ็บป่วยแต่อย่างใด

คำว่า โฮโมเซ็กชวล (Homosexual) ตามศัพท์ทางวิชาการแล้ว เป็นคำที่บ่งบอกถึงการเป็นรักร่วมเพศได้ทั้งหญิงและชาย แต่โดยทั่วไปแล้วบุคคลส่วนมากจะเรียกรักร่วมเพศชายว่าโฮโมเซ็กชวล และเรียกรักร่วมเพศหญิงว่า เลสเบียน (Lesbian) นอกจากนี้ยังมีคำร่วมสมัยที่บุคคลทั่วไปใช้เรียกบุคคลที่เป็นรักร่วมเพศหลายคำ แต่ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายได้แก่ คำว่าเกย์ ทอม และดี

เกย์ เป็นคำที่ใช้เรียกรักร่วมเพศชาย โดยแบ่งเป็น เกย์คิง และเกย์ควีน เกย์คิงเป็นคำที่ใช้เรียกรักร่วมเพศชายที่รับบทบาทของเพศชายหรือเป็นผู้กระทำ (Active role) ส่วนเกย์ควีน จะเป็นคำที่ใช้เรียกรักร่วมเพศชายที่รับบทบาทของเพศหญิงหรือเป็นผู้ถูกกระทำ (Passive role) ซึ่งอาจมีลักษณะท่าทางบางอย่างคล้ายผู้หญิง

ทอม และดี เป็นคำที่ใช้เรียก รักร่วมเพศหญิงโดยแบ่งตามบทบาททางเพศที่แสดงออก โดยที่ทอม จะเป็นคำที่ใช้เรียกรักร่วมเพศหญิงที่มีบทบาทของเพศชายหรือเป็นผู้กระทำซึ่งอาจมีลักษณะท่าทางการแต่งตัวคล้ายผู้ชาย ส่วน ดี จะเป็นคำที่ใช้เรียกรักร่วมเพศหญิงที่มีบทบาทเป็นหญิงหรือเป็นผู้ถูกกระทำ บทบาททางเพศที่เป็นผู้กระทำหรือถูกกระทำนั้น ไม่ว่าจะป็นรักร่วมเพศชายหรือหญิงจะมีลักษณะไม่ตายตัว บุคคลที่เป็นรักร่วมเพศสามารถสลับบทบาททางเพศในการร่วมเพศกันได้

นอกจากนี้แล้วยังมีศัพท์บางคำที่มีผู้สงสัยใช้เรียกบุคคลที่เป็นรักร่วมเพศ ซึ่งความจริงแล้วเป็นเพียงการมีลักษณะการแสดงออกที่คาบเกี่ยวกับการเป็นรักร่วมเพศเท่านั้น คำศัพท์ที่กล่าวถึงนี้ก็คือ กะเทย ลักเพศ แปลงเพศ และรักสองเพศ ซึ่งอุคมศิลป์ ศรีแสงนาม (2525) ได้อธิบายไว้ดังนี้

กะเทย (Hermaphrodite) เป็นคำที่นำมาใช้เรียกบุคคลซึ่งคิดว่าเป็นรักร่วมเพศ หรือบุคคลมักแสดงกิริยาท่าทางตรงข้ามเพศที่แท้จริงของตนเอง แต่ความเป็นจริงแล้วกะเทย ไม่จำเป็นต้องเป็นรักร่วมเพศเสมอไป และก็มีบุคคลที่เป็นรักร่วมเพศจำนวนมากที่ไม่ได้มีลักษณะของกะเทยปรากฏอยู่ กะเทยตามความหมายของการแพทย์จะหมายถึง บุคคลที่มีอวัยวะของ 2 เพศ ถ้ากึ่งอยู่ในบุคคลเดียวกัน เช่น อาจมีองคชาต (Penis) และมีเต้านม (Breast) หรืออาจมีอัณฑะ (Testis) ในขณะที่เดียวกันก็มีมดลูกอยู่

ด้วย ทำให้ไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นหญิงหรือชายแน่ กะเทยนี้มี 2 ชนิด คือ กะเทยจริง (True – Hermaphrodite) ซึ่งหมายความว่า เป็นบุคคลที่มีลักษณะทางเพศที่เด่นตรงกับฮอร์โมนในตัว คือ มักจะคู่อลายไปทางเพศใดเพศหนึ่งให้เห็นชัดเจนทั้งรูปร่างภายนอกและฮอร์โมนในร่างกาย อีกชนิดหนึ่ง คือ กะเทยเทียม (Pseudo Hermaphrodite) จะมีลักษณะทางเพศให้เห็นเด่นชัดอย่างหนึ่ง แต่ฮอร์โมนที่ผลิตแท้จริงกลับเป็นของอีกเพศหนึ่ง

ลักเพศ (Transvestism) บุคคลกลุ่มนี้บางทีก็ถูกเรียกว่า กะเทยเช่นกัน ลักเพศนี้เป็นบุคคลที่ชอบแต่งตัวเป็นเพศตรงข้ามกับเพศที่แท้จริงของตน และมีความสุขความพอใจทางเพศจากการที่ได้แต่งตัว แต่งหน้า สวมใส่เสื้อผ้า หรือแสดงท่าทางของเพศตรงข้าม กับเพศที่แท้จริงของตน ทั้งนี้อาจเป็นไปโดยเปิดเผย หรือแอบซ่อนเมื่อลับตาคน ลักเพศนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นรักร่วมเพศเสมอไป แต่ก็เป็นไปได้ที่อาจจะพบลักเพศเกิดร่วมกับการแปลงเพศและรักร่วมเพศ

แปลงเพศ (Transsexual) บุคคลกลุ่มนี้จะมีลักษณะไม่ยอมรับเพศที่แท้จริงของตน จะใช้ชีวิตแต่งตัว มีพฤติกรรมและบทบาททางเพศเหมือนเพศตรงข้ามกับเพศที่แท้จริง มีความคิดฝังใจว่า อารมณ์และจิตใจเป็นเพศตรงข้ามกับเพศของตน และมักมีความต้องการอย่างมากที่จะผ่าตัดแปลงเพศเป็นเพศตรงข้าม

ลักเพศและการแปลงเพศจะแตกต่างกันที่แรงจูงใจ ในการกระทำพฤติกรรม คือ ลักเพศจะแต่งกายเหมือนเพศตรงข้าม ก็เพื่อให้เกิดความตื่นตัวทางเพศ แต่แปลงเพศจะกระทำไปเพราะคิดว่าจิตใจของตนนั้นเป็นเพศตรงข้าม

รักสองเพศ (Bisexuality) คือ การที่บุคคลมีความพึงพอใจทางเพศได้กับทั้งสองเพศโดยสามารถมีความพึงพอใจทางเพศได้ทั้งจากการมีความสัมพันธ์เชิงรักร่วมเพศและรักต่างเพศ (Homosexual relationship and heterosexual relationship)

2. ประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

Hyde (1982 อ้างถึงใน รุ่งกานดา พงศ์ธรกุลพานิช, 2530) แบ่งพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

(1) พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ที่เกิดจากการขาดโอกาสหรือเป็นไปตามสถานการณ์เป็นพฤติกรรมที่เกิดมาแทนที่ เมื่อบุคคลไม่สามารถหาทางระบายความต้องการทางเพศได้ด้วยการมีความสัมพันธ์กับต่างเพศ

(2) พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแอบแฝง เป็นแนวความคิดของฟรอยด์ (Freud) ซึ่งเชื่อว่าบุคคลมีแนวโน้มที่จะเป็นรักร่วมเพศ แต่เก็บกดความรู้สึกไว้ในระดับจิตไร้สำนึก (Unconscious) ทำให้มีความวิตกกังวลอยู่มาก บางคนจะใช้กลไกป้องกันตัวโดยทำตรงข้ามกับความรู้สึกที่ซ่อนเร้นอยู่ (Reaction formation) คือทำตัวเป็นชายชาตรีมากเกินไปและปฏิเสธการเป็นรักร่วมเพศ

พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแอบแฝงนี้ ยังถูกนำมาใช้ในความหมายที่แสดงถึง การตอบสนองทางจิตใจ โดยที่บุคคลสามารถกระตุ้นทางจิตใจได้ด้วยบุคคลที่มีเพศเดียวกับตน แต่ไม่เคยมีความสัมพันธ์ทางเพศจริง

(3) พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่ปกปิด หรือ เปิดเผยการเป็นรักร่วมเพศของตน รักร่วมเพศที่ปกปิดการเป็นรักร่วมเพศ บุคคลกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะใช้ชีวิตเป็นรักต่างเพศ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางด้านการงานหรือการมีความสัมพันธ์ทางสังคม แต่บุคคลที่เป็นรักร่วมเพศด้วยกันหรือเพื่อนใกล้ชิดเท่านั้นที่รู้ถึงการเป็นรักร่วมเพศของบุคคลนั้น

รักร่วมเพศที่เปิดเผยการเป็นรักร่วมเพศ บุคคลกลุ่มนี้จะไม่ปกปิดการเป็นรักร่วมเพศและจะพยายามแสดงลักษณะของตนให้ชัดเจนขึ้น

การแบ่งประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบของ ไฮด์ นี้ เป็นการแบ่งตามพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกเท่านั้น จะเห็นว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่เกิดจากการขาดโอกาสจะไม่ถือว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่แท้จริง เพราะว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศประเภทนี้ไม่มีแรงจูงใจภายในที่ต้องการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกัน

3. พัฒนาการทางเพศ

โอบซัวร์ วาริรักษ์ (2530) กล่าวถึงพัฒนาการทางเพศของมนุษย์ว่า สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระยะ คือ

1. วัยแรกเกิด ถึง 6 ขวบ เป็นระยะรักตัวเอง (Auto sexual) เด็กจะมีความสุขความสนใจอยู่กับตัวเอง ความสุขความพอใจอยู่ที่การสัมผัส กอดรัด เด็กที่หงอยเหงา ซึมเศร้า อาจคลายความเหงาด้วยการลูบ ถัดมา เล่นอวัยวะตัวเอง เด็กชายบางคนอาจ ปัสสาวะบ่อย อวดอวัยวะกับญาติหรือคนคุ้นเคย เด็กหญิงจะพูดถึงอวัยวะเพศกัน ทั้งนี้เพื่อสร้างความแน่ใจในความเป็นเพศหญิงหรือชายให้กับตนเอง ถ้าผู้ใหญ่ไม่ถือเป็นเรื่องวุ่นวายใหญ่โต หรือคิดบาป เป็นความชั่วร้าย สัปดน พฤติกรรมต่างๆ จะค่อยๆ หายไป ก่อนอายุ 5 ขวบ แต่ถ้าถูกห้ามปราม ยับยั้ง ลงโทษ จะเป็นเสมือนการสกัดกั้นพัฒนาการทางเพศของเด็กให้หยุดชะงักลง เด็กอาจเก็บกดความต้องการนี้ไว้ และอาจแปรรูปเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในรูปแบบต่างๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ فروยด์ ที่เชื่อว่า เด็กอายุ 3-6 ขวบ จะอยู่ในขั้นพัฒนาการทางบุคลิกภาพขั้นที่ 3 คือ อวัยวะเพศแอบแฝง เป็นขั้นที่บุคคลได้รับความพึงพอใจจากกิจกรรมบริเวณอวัยวะเพศ หรือกิจกรรมเกี่ยวข้องกับอวัยวะเพศ เด็กวัยนี้จะเริ่มถือตน (Identify) ตามแบบบิดา หรือมารดา ที่เป็นเพศเดียวกับตน มีความอิจฉาหรือมีปฏิกิริยาต่อคู่แข่งของตน ซึ่งคือ บิดา หรือมารดา ปมขัดแย้งในใจหรือปมยุ่งยากทางจิตมารเกิดขึ้นนี้เรียกว่า อิดิปุส คอมเพล็กซ์ (Oedipus Complex) อีกทั้งปัญหาที่เห็นได้ชัดเจนในช่วงนี้ คือ ปัญหาในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และเนื่องจาก فروยด์เชื่อว่า เด็กในระยะ 3-6 ขวบ มีความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องความแตกต่างทางเพศ ทางด้านกายวิภาค สนใจเกี่ยวกับการเกิดของตนเองว่าเกิดมาได้อย่างไร

สนใจเกี่ยวกับกิจกรรมทางเพศของบิดา มารดา เริ่มเรียนรู้ถึงความแตกต่างทางเพศ เริ่มมีความรักและความสนใจทางเพศอย่างเฝื่อนกลาง เกิดความรักความผูกพันและความต้องการความรักจากบิดามารดา ที่เป็นเพศตรงข้ามกับตน มีความอิจฉา และมีปฏิกิริยาต่อคู่แข่งของตน แต่ขณะเดียวกันก็เกิดความกลัวในระดับจิตใต้สำนึกว่าบิดา มารดา ที่เป็นเพศเดียวกับตนจะทราบถึงความปรารถนาดังกล่าว จึงลดความวิตกกังวลความขัดแย้ง และพยายามเก็บกดความต้องการของตน ความขัดแย้ง และพยายามเก็บกดความต้องการของตน โดยการถือตนตามแบบบิดา หรือมารดา ที่เป็นเพศเดียวกับตน ด้วยวิธีนี้เด็กจะเรียนรู้บทบาททางเพศ รับเอาค่านิยม ท่าที การแสดงออก และมาตรฐานทางสังคมที่บิดา หรือมารดา ยึดถือมาเป็นมาตรฐาน เป็นแนวทางปฏิบัติของตนเอง เป็นการพัฒนาความรู้สึกผิดชอบชั่วดี แต่หากเด็กประสบความล้มเหลวจากการถือตนตามแบบบิดา มารดา ที่เป็นเพศเดียวกับตน เด็กจะเกิดความขัดแย้งในใจ วิตกกังวล เกิดความรู้สึกไม่เหมาะสม เกิดความสับสนในบทบาททางเพศของตน ลักษณะและปัญหาความขัดแย้งในใจที่เกิดจากปมด้อย อติปુสนี้ จะเป็นตัวกำหนดบุคลิกภาพของบุคคลในเวลาต่อมา

2. วัย 6 ถึง 12 ขวบ เป็นระยะรักร่วมเพศ (Homosexual) เด็กจะมีความสุขความพอใจที่จะคบหา เล่น คลุกคลี อยู่กับเพื่อนเพศเดียวกับตน รู้สึกรังเกียจ เบื่อหน่าย ต่อด้านเพศตรงข้าม ความพอใจอยู่ที่การรวมกลุ่มกับเพื่อนเพศเดียวกัน ถ้าเด็กวัยนี้ไปเล่นรวมกลุ่มกับเพศตรงข้าม เป็นสัญญาณเตือนภัยว่า เขากำลังประสบปัญหาความยุ่งยากในการปรับตัว ปรับใจ ให้เป็นหญิง ชาย ตรงตามเพศทางร่างกายของตน

เด็กวัย 6 ถึง 12 ขวบ มักชอบถามเรื่องเพศ เพราะอยากทราบข้อมูล อยากรู้ข้อเท็จจริง คำตอบที่บิดา มารดา จะตอบจึงควรเป็นข้อเท็จจริง อาจต้องดูรูปภาพ หรือหุ่นจำลอง

3. ตั้งแต่ 13 ขวบขึ้นไป คือตั้งแต่ย่างเข้าสู่วัยรุ่น เป็นระยะของการรักเพศตรงข้าม (Heterosexual) เด็กจะค่อย ๆ คลายความรังเกียจเพศตรงข้าม หันมาสนใจ คบหา ทำกิจกรรมและใช้ชีวิตร่วมกับเพศตรงข้ามมากขึ้น จนสามารถรัก แต่งงาน ร่วมชีวิตครอบครัวกันที่สุดในที่สุด ข้อสำคัญ บิดา มารดา ต้องสร้างเจตคติที่ดีงาม ถูกต้อง ในเรื่องเพศและการครองเรือนให้กับเด็กด้วย

รัชนี ลาขโรจน์ (2527 อ้างถึงใน ธารินี มิ่งวงศ์, 2532) กล่าวว่า สังคมและวัฒนธรรม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางเพศ ทารกวัย 18 เดือน ถึง 4 ปีเป็นระยะที่มีการรับรู้และพัฒนาเอกลักษณ์ทางเพศ ซึ่งเมื่อเกิดแล้วจะเปลี่ยนได้ยาก การเรียนรู้บทบาททางเพศมีกระบวนการดังนี้

1. เด็กเรียนรู้ก่อนวัย 2 ขวบ ว่าตนเองเป็นเพศชาย หรือเพศหญิง จากการบอกเล่าถึงเพศของตน ได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกันระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง และการอบรมให้ปฏิบัติเหมือนผู้ใหญ่เพศเดียวกัน

2. การสังเกต และเลียนแบบผู้ใหญ่ที่เป็นเพศเดียวกัน

3. เด็กถูกกระตุ้นด้วยการชมเชย และความรัก ที่เลียนแบบได้สำเร็จ กระบวนการนี้เกิดขึ้นตลอดวัยเด็ก และเข้าสู่จุดสูงสุดในวัยรุ่น เด็กจะหยุดทำกิจกรรมที่สังคมกำหนด ว่าเป็นกิจกรรมของ

เพศตรงข้าม เช่น เด็กหญิงหยุดเล่นฟุตบอล ซึ่งถือว่าสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญที่กำหนดบทบาททางเพศของเด็ก สิ่งแวดล้อมที่สำคัญนั้นคือ บิดา มารดา การขาดบิดา พี่น้อง โรงเรียน เพื่อน และสื่อมวลชน วัลลภ ปิยะมโนธรรม (2530) กล่าวถึงพัฒนาการทางเพศตามทฤษฎีของฟรอยด์ (Freud) และอริคสัน (Erikson) ว่า สามารถแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ

1. ระยะแรกเกิด ถึง 18 เดือนหรือขวบครึ่ง เป็นระยะที่เรียกว่า Unisex คือไม่มีเพศ เพราะฉะนั้นไม่มีคำว่า ผู้ชาย ผู้หญิง ทั้งน้ำเสียง ท่าทาง ความคิด ความรู้สึกจะเหมือนกันหมด

2. ระยะที่สอง อายุ 18 เดือน ถึง 3 ปี เรียกว่า Gender Role ซึ่งเป็นช่วงกำลังต้องการพัฒนาการเรื่องบทบาททางเพศ ช่วงนี้เด็กต้องการรู้ว่าเขา เป็นเพศชายหรือเพศหญิงเป็นแค่บทบาท ไม่ใช่ความรู้สึก เด็กจะดูบทบาทของตนว่า ผู้ชายมีนิสัยอย่างไร มีพฤติกรรมอย่างไร ผู้หญิงมีบทบาทอย่างไร รวมทั้ง การแต่งตัว ท่าทาง การแสดงออก การเล่น และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบทบาททางเพศ ซึ่งระยะนี้ ถือเป็นระยะสำคัญที่จะทำให้เด็กมีพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสมกับเพศในอนาคตได้

3. ระยะที่สาม อายุ 3 ปี ถึง 5 ปี เรียกว่า Heterosexual หรือ ระยะรักเพศตรงข้าม เริ่มมีอารมณ์เพศเป็นครั้งแรกในชีวิต แต่ไม่ออกมาในรูปของอารมณ์ จะออกมาเป็นความสนใจ บิดา มารดา ไม่ควรสอนในแง่ของการดำเนิน ติเตียน ชูทำนองว่า เป็นผู้ชายอย่าไปสนใจผู้หญิง ผู้หญิง เป็นสิ่งไม่ดีอาจติดเชื้อโรคได้ ทำให้เด็กชายเกิดความกลัว ทำให้ความรู้สึกสนใจเพศตรงข้ามหมดไป

4. ระยะที่สี่ อายุ 5 ปี ถึง 18 ปี เป็นระยะที่เด็กกำลังหาเอกลักษณ์ให้กับตนเองยังเป็นระยะของรักร่วมเพศ เด็กจะสนใจทั้งเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม สิ่งสำคัญอยู่ที่ ค่านิยมและสังคม ประสพการณ์ที่เด็กจะมีโอกาสมีเพศสัมพันธ์ หรือมีความรู้สึกทางเพศกับใคร เช่น เด็กผู้ชายที่อยู่โรงเรียนเดียวกันไม่ค่อยมีโอกาสอยู่กับเพศตรงข้าม บางทีจึงเอาความรัก ความสนใจมาอยู่ที่เพศเดียวกันตน ในระยะนี้ สื่อมวลชนและค่านิยมของสังคมมีบทบาทอย่างยิ่ง เด็กอาจมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ เพราะการเลียนแบบบทบาททางเพศที่ตนชื่นชอบก็เป็นได้

จากที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าทุกขั้นตอนของพัฒนาการทางเพศเป็นสิ่งสำคัญ เด็กที่มีพัฒนาการทางเพศที่ไม่ถูกต้อง มีผลให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับเพศ หรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศตามมา

4. สาเหตุของการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

วัลลภ ปิยะมโนธรรม (2531) กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เยาวชนไทย มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากเพศของตนไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดู และสัมพันธภาพในครอบครัว

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างมารดากับบุตร ความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนพฤติกรรมของลูกชายที่เอนเอียงไปทางเพศหญิงนี้ เกิดเนื่องจากผู้เป็นมารดามักรัก โกลัซิดลูกชายจนเกินไป มักจะพาไปไหนมาไหนด้วยเสมอ สนใจ เอาใจใส่ และสนิทสนมกับลูกชายจนเกินไป จนทำให้ความคิด เจตคติ ค่านิยม ความรู้สึก และลักษณะท่าทางของความเป็นหญิงซึมซาบเข้าไปเป็นบุคลิกภาพของเด็กชายจน

ประทับใจเป็นเอกลักษณ์ความเป็นหญิงเข้าไปในจิตใจ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ วันเพ็ญ บุญประกอบ (2526) ที่กล่าวว่า ในการเลี้ยงดูบุตรแบบปกป้องมากเกินไป ได้รับการถนอมเกินไปจากแม่ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

1.2 บุคลิกภาพของบิดา ส่วนใหญ่แล้วเด็กเหล่านี้มักมีบิดาเป็นคน แข็งแกร่ง แข็งกร้าว เผด็จการ หรือเป็นคนเด่นเกินไป จนลูกชายไม่สามารถเลียนแบบได้ หรือในทางตรงกันข้ามก็มักเป็นบิดาที่มีนิสัยอ่อนแอ ไม่มีบทบาทอะไรในบ้าน เป็นคนเฉย เรียบ แยกตัว จนเด็กเกิดความรู้สึกละอายใจแทนการภาคภูมิใจ และจะไม่ยอมเลียนแบบบุคลิกภาพของบิดา

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับบุตร ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะค่อนข้างห่างเหินไม่ใกล้ชิด อาจเป็นเพราะบิดาไม่ค่อยมีเวลาอยู่กับบ้าน หรือคิดว่าการอบรมเลี้ยงดูเป็นหน้าที่ของมารดา แต่เพียงฝ่ายเดียว จึงปลีกตัวออกห่าง หรืออาจจะเป็นเพราะตายจากไปเมื่อเด็กชายยังเด็กอยู่ หรืออีกประการหนึ่งบิดาอาจเป็นคนเจ้าอารมณ์ ดุร้าย โมโหง่าย จนเด็กมองภาพพจน์นิสัยของบิดาค่อนข้างน่ากลัวและไม่ยอมเลียนแบบเช่นกัน ซึ่งสาเหตุนี้ ตรงกับความคิดเห็นของ วันเพ็ญ บุญประกอบ (2526) ที่กล่าวว่า บิดาของเด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ มักดู เจ้าระเบียบ และห่างเหินลูก ซึ่งมักมีผลต่อเด็กที่หัวอ่อนและยอมทำตามบิดา เกิดความเกรงกลัวบิดา และหันมาใกล้ชิดมารดาแทน

1.4 การคาดหวังของ บิดา มารดา ที่อยากได้ลูกเป็นเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีลูกชายหลายคนแล้ว อยากมีลูกสาว แต่เมื่อไม่ได้ลูกสาวตามต้องการ จึงชดเชยความต้องการของตนเอง โดยการแต่งตัวลูกชายให้เหมือนผู้หญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าลูกชายนั้นเป็นคนหน้าตาดี รูปร่างสวย กิริยาท่าทางนุ่มนวลด้วยแล้ว ก็อาจยิ่งถูกแต่งให้เหมือนผู้หญิงมากขึ้น และบ่อยขึ้น และเมื่อเกิดความพอใจขึ้นทั้งสองฝ่าย เด็กชายจะรู้สึกภาคภูมิใจในบทบาทความเป็นหญิง มากกว่าความเป็นชายที่เพิ่มขึ้นตามกาลเวลา ซึ่งสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน (2530 อ้างถึงใน วัลลภ ปิยะมโนธรรม, 2531) ได้ให้ความเห็นเช่นเดียวกันนี้โดยกล่าวว่า การเลี้ยงดูเด็กผิดเพศ เพราะไม่ต้อง การเพศที่แท้จริงของเด็ก เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ และ วันเพ็ญ บุญประกอบ (2526) ให้ความเห็นในทำนองเดียวกันว่า พ่อ แม่ ต้องการให้ลูกเป็นเพศตรงข้าม เช่น อยากได้ลูกผู้หญิงเมื่อได้ลูกชายก็จะแต่งตัวให้เป็นผู้หญิง หรือแสดงว่าที่บ่งบอกถึงความต้องการลูก ผู้หญิง เด็กก็จะทำตัวเป็นเพศหญิง เพื่อให้เป็นที่รักของพ่อ แม่

1.5 การรักลูกแบบลำเอียง ถ้าพ่อแม่ตามใจ และเอาใจใส่สนใจลูกผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ทำให้เด็กชายเกิดความรู้สึกอิจฉาริษยา หลงคิดว่าถ้าตนเป็นผู้หญิง พ่อ แม่ก็จะรักและเอาใจใส่ตนมากขึ้น จึงประพฤติตนแบบผู้หญิง เพื่อเรียกร้องความรักความสนใจ

1.6 ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง การพัฒนาเอกลักษณ์ของเด็กด้านหนึ่ง คือการไม่ยอมเหมือนอีกคนหนึ่ง เช่น ถ้าพี่เป็นคนเอาแต่เรียน แต่ไม่มีเพื่อน น้องก็จะปฏิบัติตนในทางตรงกันข้าม คือ ไม่สนใจเรียนแต่มีเพื่อนมาก เช่นเดียวกัน ถ้าพี่สาวทำตัวมีนิสัยเหมือนผู้ชาย คอยทำตัวเป็นผู้

ปกป้องทุกอย่าง หรือพี่ชายทำตัวแข็งแรงแรงเกินไป เด็กชายซึ่งมักเป็นน้องมักทำตัวเป็นเหมือนผู้หญิง เป็นคนอ่อนแอ ต้องการความคุ้มครอง

2. การเรียนรู้สภาพแวดล้อมในโรงเรียน

2.1 การขาดแบบอย่างบุคลิกภาพของผู้ชาย ในโรงเรียนอนุบาล หรือโรงเรียน ประถมศึกษาส่วนใหญ่มักมีแต่ครูผู้หญิง โดยเฉพาะครูผู้หญิงที่สนใจเอาใจใส่ต่อเด็กก่อนข้างดีและเป็น คนที่มีหน้าตาเรื่อร่างดีเด่น เด็กชายที่หาแบบอย่างความเป็นชายจากบิดาไม่ได้ เมื่อมาอยู่ในโรงเรียนก็ ไม่มีแบบอย่างความเป็นชายจากครู จึงจำแบบอย่างบุคลิกภาพความเป็นหญิงเพิ่มมากขึ้น ในช่วงเด็ก เล็กนี้ก็จะยังไม่รู้ตัว

2.2 เกิดจากการล้อเลียนของเพื่อนหรือครูในโรงเรียน อาจเป็นเพราะเด็กชายคนนั้น หน้าตาดี หรือท่าทางอ่อนแอ จึงมักถูกเพื่อนล้อเลียน เมื่อถูกล้อเลียนบ่อย ๆ เข้า เด็กชายก็อาจเกิด ความรู้สึกสับสน สงสัย ไม่แน่ใจ ขาดความเชื่อมั่น ในเอกลักษณ์ บทบาททางเพศมากขึ้น ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของ มนตรี ต้นประยูร (2531) ซึ่งศึกษาเยาวชนชาย ที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม กับเพศ ว่าได้รับการยอมรับสูง พร้อมกับเคยเป็นจุดเด่น และเคยถูกล้อเลียนจากเพื่อนนักเรียนด้วยกัน

2.3 ระบบการศึกษาของโรงเรียน โรงเรียนที่มีนักเรียนชายล้วน จะมีโอกาสกระตุ้นให้ เด็กชายอยากเป็นผู้หญิงมากกว่าโรงเรียนสหศึกษา เพราะในแง่จิตวิทยา เมื่อคนสองคนมาอยู่ร่วมกัน คนหนึ่งจะพยายามทำตัวเป็นผู้นำและอีกฝ่ายก็ต้องเป็นผู้ตาม โดยไม่รู้ตัวในโรงเรียนชายล้วนเด็กชาย ที่อ่อนแอกว่า หน้าตากระเดียดไปทางผู้หญิงมากกว่า จึงอาจทำท่าทางเป็นฝ่ายหญิง เป็นฝ่ายอ่อนแอ เพื่อให้เพื่อนชายที่แข็งแรงกว่าปกป้อง ล้อเลียน ซึ่งอาจเกิดกลายเป็นความพอใจในบทบาทนี้ต่อไปได้ แต่ในโรงเรียนสหศึกษานั้น นักเรียนหญิงซึ่งแสดงเป็นฝ่ายเรียบร้อย อ่อนแออยู่แล้ว จะผลักดันให้ เด็กชายที่อ่อนแอทั้งร่างกายและจิตใจ ต้องทำตัวให้เข้มแข็งให้เป็นผู้ชายมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ความเห็นของ วันเพ็ญ บุญประกอบ (2526) ที่ว่า เด็กที่มีความรัก ความพอใจ หรือใกล้ชิด อยู่ใน กลุ่มบุคคลเพศเดียวกัน เช่น เด็กในโรงเรียนชายล้วน มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ ได้สูง และยังสอดคล้องกับการศึกษาของมนตรี ต้นประยูร (2531) ซึ่งศึกษาเยาวชนชาย ที่มี พฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศ เฉพาะที่แสดงออกพฤติกรรมเป็นหญิง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มี พฤติกรรม ไม่เหมาะสมกับเพศร้อยละ 66.25 ให้ความเห็นว่า โรงเรียนที่มีแต่นักเรียนชายล้วน เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับเพศเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการพยายามสร้างจุดเด่น ขึ้นมาทดแทนและเรียกร้องความสนใจ

2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน เด็กชายที่มีแนวโน้มคล้ายผู้หญิงตั้งแต่ออยู่ บ้าน เมื่อมาโรงเรียนก็มีแนวโน้มการรวมกลุ่มกับผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ถ้าเด็กหญิงยอมรับเข้ามาอยู่ใน กลุ่ม ก็จะมีนิสัยเหมือนผู้หญิงมากขึ้น

2.5 การจัดกิจกรรมของโรงเรียน ครู-อาจารย์ บางท่านเห็นเด็กชายหน้าตาดี น่ารัก ก็จัดให้เด็กนั้นแสดงบทผู้หญิง เมื่อมีการจัดแสดงละครหรือการแสดงต่าง ๆ บนเวที หรือเด็กชายซึ่งไม่เคยได้รับความสนใจเมื่อปฏิบัติตัวเป็นผู้ชาย แต่เมื่อปฏิบัติตัวหรือแสดงตัวเป็นผู้หญิงกลับมีคนสนใจชื่นชม ก็อาจเกิดความภาคภูมิใจ รู้สึกตัวเองมีคุณค่า เป็นความรู้สึกเด่นจึงแสดงตัวต่อไปจนคิดเป็นนิสัย ไม่อยากเป็นผู้ชาย หรือแสดงท่าทางเป็นผู้ชายอีกต่อไป

2.6 การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน ในโรงเรียนหลายโรงเรียนมีบางหลักสูตรที่บังคับให้เด็กชายเรียนเย็บ ปัก ถัก ร้อย หรือกิจกรรมซึ่งสังคมไทยยังถือว่าเป็นบทบาทของผู้หญิง เมื่อเด็กชายได้มีโอกาสเรียนแล้วเกิดความรู้สึกชอบ ถนัด และภาคภูมิใจ ก็อาจทำให้เกิดความสับสนในเอกลักษณ์ของตัวเองมากขึ้น

3. อิทธิพลของสภาพสังคม

2.1 แบบอย่างของเพศที่สามจากสื่อมวลชน โดยเฉพาะจากตัวแสดงในโทรทัศน์ ภาพยนตร์ หรือในหนังสือ เมื่อนักแสดงเป็นผู้ชายแต่แสดงท่าทางเป็นผู้หญิง เด็กชายที่ขาดแบบอย่างผู้ชายจากบิดา จากครูผู้ชาย ก็อาจเลือกแบบนักแสดงชาย ที่แสดงท่าทางกระตือรือร้น ชื่นมาเป็นแบบอย่างเอาไว้

3.2 ค่านิยมทางสังคมที่ไม่เหมาะสม เช่น ค่านิยมที่สร้างความเชื่อ ว่าการเป็นผู้ชายนั้นต้องเป็นคนแข็งแรง ต้องชอบเล่นกีฬา พุดจาโฉบเฉี่ยว หยาบคาย ก้าวร้าว เกร ต้องชกต่อยกัน ต้องสูบบุหรี่ ถ้าเด็กชายที่มีเอกลักษณ์สับสน และไม่สามารถมีพฤติกรรมดังกล่าวได้ จะยังสับสนว่าตนเองคงเป็นหญิงมากกว่าชายจะยิ่งวางตัวไม่ถูก เกิดความสับสนอยู่ในใจ

3.3 เกิดจากลักษณะของการเป็นคนเด่น คนดัง ในสังคมปัจจุบัน อยู่ในโลกของการแข่งขัน ชิงดีชิงเด่น บางคนมุ่งเรียนให้เก่ง บางคนมุ่งไปด้านกีฬา ดนตรี กิจกรรม พวกที่มีแนวโน้มพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม เมื่อไม่สามารถทำตัวให้เด่นดังด้านอื่น ๆ ได้ จึงมุ่งมาสู่การทำท่าทาง การแสดงตัว กระตือรือร้น การเอาอกเอาใจคนอื่น หรือการทำอะไรแปลก ๆ ที่สามารถเป็นที่สนใจของผู้อื่นได้

ในปัจจุบัน ยังมีการถกเถียงเรื่องสาเหตุ การเป็นรักร่วมเพศอย่างไม่มีที่สิ้นสุด แต่ก็มีประเด็นที่สำคัญ ๆ ที่กล่าวว่าสาเหตุที่แท้จริงของการเป็นรักร่วมเพศอยู่ 3 ประเด็น คือ การขาดฮอร์โมนลิงแควดลุ่ม และครอบครัว

1. การขาดดุลทางด้านฮอร์โมน

การวิจัยก่อน ๆ มักกล่าวว่าการเป็นรักร่วมเพศ เป็นผลอันเนื่องมาจากสัดส่วนที่ผิดปกติระหว่าง androgen ซึ่งเป็นฮอร์โมนเพศชาย และ estrogen ซึ่งเป็นฮอร์โมนเพศหญิง แต่จากการศึกษาต่อ ๆ มาไม่อาจจะยืนยันข้อกล่าวหาเดิมได้

อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยคนที่ เป็นโรค Klinefelter's syndrome พบว่าร่างกายมีฮอร์โมนเพศผิดปกติ ซึ่งเป็นสาเหตุให้คนป่วยเกิดความรู้สึกผิดเพี้ยนได้ หญิงอยากเป็นชายหรือชายอยากเป็นหญิง แม้แต่ผู้หญิงที่ทานยาบางประเภทระหว่างตัวเองตั้งท้องนั้น ยาอาจไปทำปฏิกิริยาบางอย่างในร่างกาย จนเป็นผลให้ลูกกลายเป็นรักร่วมเพศได้เช่นกัน และคู่แฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกัน ถ้าคนหนึ่งเป็นโฮโมเซ็กซ์ชวล อีกคนหนึ่งมีโอกาสเป็นได้ด้วย เพราะอุปนิสัยใจคอคู่แฝดแตกต่างกัน แต่หากเป็นคู่แฝดเกิดจากไข่คนละใบแล้ว ถ้าคนหนึ่งเป็นอีกคนหนึ่งมักจะรอดตัวไป ไม่จำเป็นต้องเป็นด้วย อย่างไรก็ตาม กรณีเหล่านี้ยังมีข้อถกเถียงอยู่ค่อนข้างมาก และยังหาข้อสรุปไม่ได้

กล่าวโดยสรุปแล้ว ถึงแม้ฮอร์โมนเป็นตัวการให้เกิดความสำนึกทางเพศผันแปรได้ แต่ก็ยังเป็นเปอร์เซ็นต์น้อยเมื่อเทียบกับปัจจัยอื่น

2. สิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมนี้มีความหมายรวมถึงหลายอย่าง แต่ในที่นี้เราจะพูดถึงสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ที่ไม่ใช่การเลี้ยงดูหรือครอบครัวก่อน ส่วนเรื่องของครอบครัวจะกล่าวถึงโดยรายละเอียดในส่วนต่อไป

สิ่งแวดล้อมประการหนึ่งที่มีส่วนผลักดันให้คนมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ คือสถาบันที่แบ่งแยกชายหญิงออกจากกัน เช่น โรงเรียนประจำ คุก หรือกองทัพ ซึ่งมีผลทำให้บางคนหาทางออกในด้านความต้องการทางเพศ ด้วยการมีสัมพันธ์รักร่วมเพศ ในบางคนที่ไม่เคยมีพื้นฐานการเป็นรักร่วมเพศ เมื่อพ้นจากสภาพแวดล้อมเช่นนั้นก็กลับคืนเข้าสู่สภาพปกติ คือ มีความรักต่างเพศ แต่มีจำนวนไม่น้อยที่กลายเป็นรักร่วมเพศอย่างถาวร

สภาพของสังคมอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดรักร่วมเพศได้ เช่น การเกิดบาร์เกย์ อันเป็นแหล่งชุมนุมรักร่วมเพศ และเป็นผลให้เกิดรักร่วมเพศมากขึ้น โดยเฉพาะพวกที่เริ่มต้นจะใช้ชีวิตวัยหนุ่มสาวของตน (ประนอม สโรชมาน, 2524)

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่เกี่ยวกับสภาพจิตใจของบุคคลด้วย คือ ในระยะวัยรุ่นจะรักสวย รักงามอยากเป็นอิสระ อารมณ์รุนแรง และติดกลุ่มมากกว่าครอบครัว ในระยะนี้ร่างกายจะมีการพัฒนาอย่างมากเช่นกัน โดยเฉพาะบรรดาต่อมเพศซึ่งจะเริ่มทำหน้าที่ต่าง ๆ สังเกตได้จากลักษณะภายนอก คือ เต็มหญิง เริ่มมีหน้าอก ประจำเดือน ส่วนเด็กชายจะมีหนวดเครา เสียงแตก และประการสำคัญคือ มีความต้องการทางเพศสูง ด้วยเหตุนี้เองจึงนำไปสู่การมีสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน และเพศตรงข้ามได้ง่ายแล้วแต่เขาจะมีโอกาสในเพศใด และถ้าได้สัมพันธ์กับเพศเดียวกันแล้วไม่ว่าจะเต็มใจหรือไม่ก็ตาม ความสัมพันธ์นั้นจะเป็นสิ่งตอกย้ำให้รักร่วมเพศฝังรากลึกยิ่งขึ้น

นอกจากประสบการณ์ทางเพศที่เป็นสิ่งตอกย้ำให้ฝังรากลึกด้านเจตคติแล้วสื่อมวลชนต่าง ๆ ก็มีส่วนในการตอกย้ำเช่นกัน เนื้อหานิตยสารหลายฉบับที่มีเรื่องเกี่ยวกับเกย์วางอวดโฉมอยู่ตามแผงหนังสือทั่วไป การประโคมข่าวของหนังสือพิมพ์บางฉบับ หรือวิทยุ โทรทัศน์ เพื่อผลประโยชน์ ภาพยนตร์ ซึ่งมีดารารู้กันอยู่ว่าเป็นเกย์ และเลสเตอร์อย่างเอิกเกริก ซึ่งเปรียบเสมือนการจี้โพรงให้

กระรอก กับเด็กวัยรุ่น เกย์และเลสเบียนไม่ใช่สิ่งที่เป็นอย่างโคด ๆ แต่เป็นผลผลิตอันซับซ้อนของสังคม ตั้งแต่หน่วยเล็กจนถึงหน่วยใหญ่ และการผลิตก็ไม่ได้คู่กับคุณภาพอย่างที่มันควรเป็น

3. ครอบครัว

ดังได้กล่าวในตอนต้นแล้วว่าปัจจัยที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นสาเหตุการเกิดรักร่วมเพศ ได้แก่ ภาวะทางร่างกาย หรือฮอร์โมน สิ่งแวดล้อม และครอบครัว ซึ่งสองปัจจัยแรกได้กล่าวถึงโดยสังเขปแล้ว เหลือเพียงปัจจัยที่สาม คือ ครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญและได้รับการกล่าวขวัญจากผู้รู้ว่าเป็นสาเหตุอันแท้จริงของรักร่วมเพศ เพราะครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่สร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับมนุษย์ โดยทั่วไปครอบครัวจะเป็นตัวแทนการควบคุมทางสังคมที่สำคัญ ครอบครัวเป็นสถาบันเบื้องต้นที่หล่อหลอมพฤติกรรม ตลอดจนการอบรมสั่งสอนสมาชิกให้รู้และเคารพกฎเกณฑ์บรรทัดฐานต่าง ๆ ของสังคม และควบคุมพฤติกรรมบางอย่างของมนุษย์ให้เป็นไปตามกำหนดของสังคม

ดร.แจ็กเกอลีน บรู๊คเกอร์ (อ้างถึงใน วันเพ็ญ บุญประกอบ, 2526) ได้ศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศและได้สรุปแนวโน้มที่ก่อให้เกิดรักร่วมเพศ อันเป็นสาเหตุมาจากครอบครัวในลักษณะต่อไปนี้ คือ

2.1 ด้านการเลี้ยงดูจะเป็นแบบปกป้องมากเกินไปได้รับการอนุญาตมากเกินไปจากพ่อแม่ หรือพ่อของเด็กมักจะดู เจ้าระเบียบและห่างเหินลูก ซึ่งจะมีผลต่อเด็กที่หัวอ่อนและยอมทำตามพ่อ ทำให้เด็กเกิดความเกรงกลัว และหันมาใกล้ชิดแม่

3.2 เด็กที่เติบโตมาในครอบครัวที่พ่อแม่ มีบทบาทและบุคลิกที่ไม่เหมาะสมกับเพศของตน เช่น พ่อทำงานบ้าน เลี้ยงดูลูก ให้แม่ไปทำงานนอกบ้าน

3.3 พ่อแม่ที่ต้องการให้ลูกเป็นเพศตรงข้าม เช่น พ่อแม่อยากให้ลูกเป็นผู้หญิง หรือแสดงท่าทางบ่งบอกถึงความต้องการอยากได้ลูกผู้หญิง เด็กก็จะทำตัวให้เป็นเพศตรงข้าม เพื่อให้เป็นที่รักของพ่อแม่

3.4 เด็กที่ครอบครัวแตกแยก ไม่ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว อาจจะมีปัญหาในการคบเพื่อน เด็กมักจะเศร้าแล้วก็มาพบกับผู้ที่ให้ความสุขแก่เขาและเสนอความสัมพันธ์ทางเพศ จนทำให้เด็กพอใจ

3.5 การที่มารดาเกี่ยวข้องกับใกล้ชิดลูกคนเดียวมากเกินไป ย่อมมีโอกาสทำให้ลูกชายเป็นรักร่วมเพศ กล่าวคือ เด็กในวัย 3-4 ปี โดยปกติย่อมมีความต้องการความอบอุ่นและความใกล้ชิดจากมารดา สิ่งนี้เป็นแรงเสริมในการพัฒนาความสนใจในเพศตรงข้าม ถ้ารักแม่มากเกินไปก็จะทำให้เกิดปมอิดิปุส (Oedipus Complex) ซึ่งหมายถึง ความต้องการของเด็กชายที่จะแข็งแกร่งกว่าพ่อและมีอำนาจเหนือพ่อ เขาต้องการเป็นเจ้าของแม่ หรือความต้องการของเด็กผู้หญิงที่จะเด่นและดีกว่าแม่ เพื่อให้พ่อรักเขาแทนแม่ ในกรณีลูกชาย ยิ่งมารดาส่งเสริมให้ลูกเรียกชื่อสิ่งที่เขาพอใจได้จากการเป็นเจ้าของ

มารดา ก็จะก่อให้เกิดปัญหามากขึ้น เนื่องจากผู้ชายมีความผูกพันกับมารดามาก ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นคู่แข่งหรืออยากทำร้ายหรือฆ่าบิดาเมื่อเด็กมีความรู้สึกแบบนี้ก็เกิดความรู้สึกว่าบิดาจะกระทำการทำให้เกิดความกลัวบิดาอย่างไม่มีเหตุผล บุคคลที่เป็นรักร่วมเพศส่วนมาก จะมีบิดาที่แสดงความเป็นศัตรู ไม่ให้ความสนใจลูก ไม่เกี่ยวข้องด้วย แสดงการดูหมิ่นและแสดงความโกรธกับลูกอย่างเห็นได้ชัด การมีสภาพเป็นคู่แข่งกับบิดาทำให้เด็กเกิดความกลัว เพราะเด็กรู้ว่าบิดามีอำนาจเหนือกว่า เด็กจะเกิดความวิตกกังวล เพราะแท้ที่จริงแล้วเด็กจะต้องการความปลอดภัยและการปกป้องคุ้มครองจากบิดา แต่กลับได้รับการปฏิเสธ ทำให้ขาดความรักความอบอุ่น ขาดความใกล้ชิด และตัวอย่างในการเลียนแบบ เพื่อความเป็นชายของเขา

ลักษณะปัญหาที่เกี่ยวกับปมอิดิปุส เกิดจากทั้งบิดามารดาเป็นผู้ปล่อยปละละเลยลูก ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระหว่างบิดามารดา และลูกไม่อยู่ในสภาพที่ข่มขู่ทำให้เกิดเจตคติที่แตกต่างไปจากปกติ คือ แทนที่จะมีความสนใจผู้หญิง กลับมีความกลัวเป็นเครื่องกีดขวางการมีความสัมพันธ์กับเด็กผู้หญิงหรือผู้หญิง ขณะเดียวกันก็เกิดลักษณะขัดแย้งที่ต้องการพึ่งผู้ชาย แต่ต้องการแข่งขันและเป็นศัตรูด้วย

ปมนี้หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ความรู้สึกเป็นศัตรูกับพ่อของเด็กชาย และกับแม่ของเด็กผู้หญิง จะเลือนหายไปเมื่ออายุ 6 ขวบ โดยเด็กจะหันกลับไปหาเพศเดียวกันกับตนและเลียนแบบฉบับของพ่อแม่ได้อย่างถูกต้อง แต่หากเด็กเป็นไปตามครรลองดังกล่าว ยังมีใจฝักใฝ่ในเพศเดียวกัน ข่มเป็นกลางบอกเหตุว่าการปลุกฝังเอกลักษณ์ทางเพศบกพร่องไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง (ผกา สัตยธรรม, 2516 : 3-6)

จากข้อความเบื้องต้นทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาและบุตรว่ามีความสัมพันธ์ต่อการพัฒนาการทางเพศของบุตร บิดามารดาควรมีความสัมพันธ์อันดีต่อบุตรเพื่อบุตรจะได้มีพัฒนาการทางเพศเหมาะสมกับวัย ซึ่งจะเป็นวิธีหนึ่งที่สำคัญในการช่วยแก้ปัญหาการรักร่วมเพศได้

5. ทศนคติของสังคมไทยต่อกลุ่มชายรักร่วมเพศ

ทศนคติของคนไทยต่อชายรักร่วมเพศมีทั้งที่กล่าวโทษ และสงสารเห็นใจ คนไทยส่วนหนึ่งคิดว่า พฤติกรรมรักร่วมเพศไม่ใช่สิ่งเลวทราม ต่ำช้า แต่จะดีกว่าหากไม่มีพฤติกรรมดังกล่าว หรืออาจกล่าวได้ว่า คนไทยไม่ลงโทษหรือต่อว่าผู้มีที่พฤติกรรมรักร่วมเพศ แต่ก็ไม่สนับสนุน โดยคนไทยส่วนมาก จะมีความรู้สึกสงสาร เห็นอกเห็นใจผู้ที่มีพฤติกรรมดังกล่าว เนื่องจากเชื่อว่าพฤติกรรมเป็นสิ่งที่ไม่ออกเหนือจากการบังคับควบคุมได้ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะผลกระทบจากชาติปางก่อน ปัจจุบันด้านยีนส์ พันธุกรรม หรือสิ่งแวดล้อม (Jackson, 1995 อ้างถึงใน วิฑิตกร เทรยาภรณ์, 2543)

การต่อต้านกลุ่มรักร่วมเพศ

การเปิดตัวต่อสังคมของกลุ่มชายหญิงรักร่วมเพศ รวมถึงการสัมมนา อภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมรักร่วมเพศย่อมเกิดขึ้นพร้อมกับเสียงคัดค้าน และต่อต้านโดยเฉพาะ ดร. วัลลภ ปิยะมโนธรรม นักจิตวิทยา หัวหน้าศูนย์ให้คำปรึกษาทางจิตวิทยา แห่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์ ประสานมิตร แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ ว่า การที่มีจำนวนผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศในสังคมไทยเพิ่มมากขึ้นนั้น เนื่องจากเกย์บางคนเป็นคนที่มีความเสี่ยง และผู้คนที่ให้ความสนใจ เป็นเหตุให้พฤติกรรมดังกล่าวระบอบไปสู่เยาวชน ทำให้เกิดการเลียนแบบ และการที่สื่อมวลชนนำเสนอภาพลักษณ์ด้านดีของกลุ่มรักร่วมเพศ ยิ่งจะทำให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าวเพิ่มมากขึ้นในสังคม โดยเขากล่าวว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศมีสาเหตุมาจาก การขาดความรักความอบอุ่นจากพ่อ หรือการติดแม่มากเกินไป ทำให้เด็กชายมีพฤติกรรมทางเพศเบี่ยงเบน และเขาเองสามารถบำบัดรักษาทางจิตผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศได้ถึง 65 % และสามารถหายได้ถึง 90 %

การวิพากษ์วิจารณ์ไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมรักร่วมเพศในสังคมไทย มักจะเป็นในลักษณะ การนำเสนอเรื่องกลุ่มพฤติกรรมรักร่วมเพศของสื่อมวลชนจะทำให้เกิดการเลียนแบบ เป็นแฟชั่น เด็กและเยาวชนอาจเกิดความประทับใจเพราะเห็นว่าโก้เก๋ แต่แทบไม่มีใครคิดถึงความน่าเชื่อถือ เทียงตรงของคำกล่าวนี้ และในช่วงปี พ.ศ. 2523-2533 ภายหลังจากความตื่นตระหนกเรื่องโรคเอดส์ที่ว่า เป็นโรคเฉพาะของกลุ่มพฤติกรรมรักร่วมเพศลดน้อยลงไปมากแล้ว การกล่าวไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมรักร่วมเพศในสังคมไทยจะเป็นในลักษณะรูปแบบที่ว่า สื่อมวลชนนำเสนอเรื่องพฤติกรรมรักร่วมเพศจะเป็นการกระตุ้นให้เยาวชนลอกเลียนแบบ (Jackson, 1955 อ้างถึงใน จูติกกร เตรยาภรณ์, 2543)

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ก. ผลงานวิจัยในประเทศ ที่ผ่านมามีการศึกษาเจตคติของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศไว้ 5 ลักษณะ ดังนี้

1) ศึกษาเจตคติของครูต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ซึ่งมีเพียงเรื่องเดียวเท่านั้นคือ เพ็ญมาศ กำเนิดโทน (2528) ศึกษาการยอมรับของครูต่อนักเรียนเกย์ : ศึกษากรณีข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร 6 โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่าเกย์เป็นคนที่มีความสามารถปรับตัว ด้านจิตใจ และด้านสังคม ครูส่วนใหญ่จะยอมรับนักเรียนเกย์ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการยอมรับนักเรียนเกย์มากที่สุดคือ เจตคติของครูต่อนักเรียนเกย์ โดยความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ก่อนข้างมาก รองลงมาตามลำดับคือ การติดต่อกับเกย์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในการยอมรับนักเรียนเกย์ ขนาดความสัมพันธ์ระดับปานกลางก่อนข้างต่ำ ส่วนอายุมีความสัมพันธ์ในเชิงลบต่อการยอมรับนักเรียนเกย์ และความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้พบว่าการติดต่อกับนักเรียนเกย์เท่านั้นที่มีอิทธิพลต่อเจตคติของ

ครูต่อนักเรียนเกย์ คือ การติดต่อกับนักเรียนเกย์ในโรงเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับเจตคติของครูต่อนักเรียนเกย์ และความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

2) ศึกษาเจตคติของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศทั่วไป มี 10 เรื่อง เช่น รุ่งกานดา พงศ์ธรกุลพานิช (2530) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อพวกรักร่วมเพศชาย : กรณีศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ 1 ของกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนส่วนใหญ่ ต่อพวกรักร่วมเพศชาย อยู่ในระดับปานกลาง คือ นักเรียนตระหนักว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศชาย เป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ก่อให้เกิดผลกระทบต่อตัวผู้ที่มีพฤติกรรมเอง และบุคคลแวดล้อม อย่างไรก็ตาม นักเรียนมีความเข้าใจ เห็นใจ และยอมรับในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ร่วมสังคมเดียวกัน ขณะเดียวกันก็มีความคิดเห็นจำกัดสิทธิบางประการ เช่น การเป็นผู้นำ การจำกัดขอบเขตของการเลือกประกอบอาชีพ ทั้งยังมีความคิดเห็นยับยั้งกิจกรรมที่จะส่งผล ให้เกิดการแพร่ระบาดของพฤติกรรมรักร่วมเพศชายด้วย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็น พบว่า ภูมิลำเนาเดิมของนักเรียนเท่านั้นที่สัมพันธ์กับความคิดเห็น คือ นักเรียนที่มีภูมิลำเนาเดิมในกรุงเทพมหานคร จะมีความคิดเห็นด้านบวกต่อพวกรักร่วมเพศชายมากกว่านักเรียนที่มีภูมิลำเนาในต่างจังหวัด ส่วนประเภทโรงเรียนที่ต่างกัน คือ โรงเรียนชายล้วนและโรงเรียนสหศึกษา ปริมาณสัมพันธ์ภาพกับพวกรักร่วมเพศ และปริมาณความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับพวกรักร่วมเพศชายที่ได้รับในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา พบว่าไม่ทำให้เกิดความแตกต่างทางความคิดเห็นต่อพวกรักร่วมเพศชาย ส่วน เนตรชนก บัวนาค (2532) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ในครอบครัว รูปแบบการสื่อสารในครอบครัว และเจตคติที่มีต่อเรื่องรักร่วมเพศของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรูปแบบการสื่อสารภายในครอบครัว เนื่องจากครอบครัวต้องมีความสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในครอบครัว และมีการติดต่อสื่อสารกัน ซึ่งก็เป็นรูปแบบการสื่อสารในครอบครัว ทำให้ตัวแปรความสัมพันธ์ในครอบครัวและตัวแปรรูปแบบการสื่อสารในครอบครัว มีความสัมพันธ์กันสูง เพราะจะไม่ปรากฏความสัมพันธ์ในครอบครัว หากไม่มีการสื่อสารในครอบครัว โดยกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อเรื่องรักร่วมเพศในระดับกลางมากที่สุด และจากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ในครอบครัวและเจตคติต่อรักร่วมเพศ ผลปรากฏความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อเรื่องรักร่วมเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ผู้ที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวใกล้ชิด มีแนวโน้มที่จะมีเจตคติต่อเรื่องรักร่วมเพศในทางบวก ผลที่ได้ยืนยันสมมติฐาน และ รังรอง งามศิริ (2532) ศึกษาพฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น : กรณีศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศ เขตการศึกษา 7 ผลการศึกษาพบว่า สถิติของนักเรียนที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ทั้งหมดร้อยละ 2.1 เป็นนักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ร้อยละ 2.4 และนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ร้อยละ 0.7

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมรักร่วมเพศ ได้แก่ ลักษณะของบิดาที่มีลักษณะมีเสน่ห์ การแยกจากครอบครัว การรู้จักคุ้นเคยกับบุคคลที่เป็นรักร่วมเพศ การแสดงออกของบิดา และ

การเข้มงวดในการคบเพื่อนต่างเพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมรักร่วมเพศของนักเรียนหญิง ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องที่มีลักษณะสนิทสนมกับพี่หรือน้องผู้หญิง และการรู้จักคุ้นเคยกับบุคคลที่เป็นรักร่วมเพศ มีสัมพันธ์กับพฤติกรรมรักร่วมเพศของนักเรียนชาย นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีเจตคติต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศแตกต่างกัน ความคิดเห็นบางประการเกี่ยวกับพฤติกรรมรักร่วมเพศ ได้แก่ เกี่ยวกับสื่อมวลชน นักเรียนจำนวนมากที่สุดรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมรักร่วมเพศจากภาพยนตร์ สาเหตุของการเป็นรักร่วมเพศนักเรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เนื่องจากการเลียนแบบตามกันในหมู่วัยรุ่น ซึ่งสอดคล้องกับ ชารทิพย์ ตันศลารักษ์ (2533) ศึกษาพฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่นในเขตการศึกษา 9 ของไทย ที่มีต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 902 คน เป็นเพศชาย 426 คน เพศหญิง 476 คน พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมรักร่วมเพศ ได้แก่ ความสัมพันธ์และการแสดงออกกระหว่างบิดามารดา หรือพี่น้องในครอบครัวที่มีต่อเด็กนักเรียน และความสัมพันธ์กับพฤติกรรมรักร่วมเพศของนักเรียนเอง นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนชายมีเจตคติต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศในเชิงลบมากกว่านักเรียนหญิง ส่วนลักษณะของโรงเรียน เช่น สหศึกษา ชายล้วน หรือหญิงล้วน จะไม่พบความแตกต่างของเจตคติดังกล่าว

ต่อมา ชงชัย ปิ่นเกษ (2542) ศึกษาทัศนคติของนักเรียนชายต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนวัดบวรนิเวศ กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาจากนักเรียน จำนวน 146 คน พบว่านักเรียนชายมีทัศนคติ เฉย ๆ ต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ส่วนอายุ ระดับการศึกษา จำนวนพี่น้อง ความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว เพื่อน รวมถึงโอกาสในการรับสื่อ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนักเรียนชายต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ซึ่งไม่แตกต่างกับพรนิศา รัตนชื่น (2545) ที่ศึกษาทัศนคติของวัยรุ่นต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ โดยศึกษากับวัยรุ่นในกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงที่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา พบว่า วิธีการอบรมเลี้ยงดูและระหว่างบิดากับมารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของวัยรุ่นต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างมารดากับบุตร และการรู้จักกับบุคคลที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของวัยรุ่นต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และในภาพรวม แล้ววัยรุ่นมีทัศนคติที่ เฉย ๆ ต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ

3) การศึกษาเจตคติของบุคคลอื่น ๆ ต่อครูที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ มี 1 เรื่อง ได้แก่ สุนันท์ ซอมรัมย์ (2541) ศึกษาเจตคติต่อครูที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ของผู้ปกครอง ครู และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ จากผู้ปกครอง จำนวน 370 คน ครู 242 คน และนักเรียน 370 คน พบว่า ระดับการศึกษาต่างกันมีเจตคติต่อครูที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแตกต่างกัน นักเรียนหญิงมีเจตคติต่อครูที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศโดยรวมในทุก ๆ ด้าน ดีกว่านักเรียนชาย ผู้ปกครองเพศหญิงมีเจตคติโดยรวมในทุก ๆ ด้านดีกว่าผู้ปกครองเพศชาย ส่วนครูเพศหญิง ครูเพศชาย และครูที่มีความสัมพันธ์กับครูที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแตกต่างกัน มีเจตคติต่อครูที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ไม่แตกต่างกัน

4) การศึกษาเจตคติ และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ อื่น ๆ ได้แก่ เยาวนุช อินทรเดโชกุล (2526) ศึกษาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนในเรื่องเพศของสหภาพแรงงานไทยในคูราโบ โดยพาดพิงถึงเกย์ พบว่า เจตคติของคณงานต่อเกย์ส่วนใหญ่เป็นลักษณะกำลังระหว่างความรู้สึกเห็นใจ และรังเกียจ โดยคณงานชายร้อยละ 81.84 และคณงานหญิงร้อยละ 55.56 เห็นว่าเกย์เป็นคนคิดปกติ นำหัวเราะเยาะ และนำรังเกียจ และคณงานชายหญิงร้อยละ 72.81 เห็นว่าเกย์เป็นคนที่มีความชอบแปลกไปจากคนทั่วไป และเป็นคนที่น่าเห็นใจ และยังพบว่า ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ อายุ การศึกษา และสถานภาพสมรสไม่มีผลต่อความแตกต่างในเจตคติของคณงานที่มีต่อเกย์

ส่วนชีวิตของบุคคลที่มีพฤติกรรมทางเพศ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม จะเห็นได้ชัดเจนมากจากการศึกษาของ ทศพร มณีศรีจำ (2539) เรื่อง “การสร้างความเป็นอื่นให้กับเกย์” พบว่าความรู้เกี่ยวกับเกย์ในสังคมไทยมีการกล่าวถึงน้อยมาก และส่วนใหญ่จะเป็นการกล่าวในทางลบ พ่อแม่จะมีความรู้สึกที่ไม่สบายใจ หรือบางรายมีอาการป่วยเมื่อทราบว่าลูกตัวเองเป็นเกย์ ญาติพี่น้องอับอายทำใจไม่ได้ ยิ่งส่งผลให้คนคนนั้นพยายามปกปิดตัวเองเพื่อไม่ให้ใครรู้ว่าตัวเองเป็นเกย์ ส่วนความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนนั้น เกย์จะมีความรู้สึกอึดอัดและเก็บกคน้อยกว่าการใช้ชีวิตกับคนกลุ่มอื่น ๆ ความสัมพันธ์กับนายจ้างหรือผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่ต้องทำงานร่วมกันจะไม่ค่อยได้รับการยอมรับ การใช้ชีวิตในการทำงานร่วมกับผู้อื่นของเกย์จึงมีข้อจำกัดค่อนข้างมาก หากเจ้านายหรือเพื่อนร่วมงานไม่ยอมรับในพฤติกรรมความเป็นเกย์ การปิดบังและเก็บกคพฤติกรรมจะทำให้เกิดความรู้สึกคับข้องใจ และไม่มีความสุขในการทำงาน เกย์บางคนจึงต้องตัดสินใจอยู่ในกลุ่มบุคคลที่ให้การยอมรับในพฤติกรรมของตัวเองมากกว่าที่จะอดทน เกย์จึงต้องจับกลุ่มกันทำกิจกรรมและทำงานเฉพาะกลุ่มเกย์ หรืออาจจะทำงานกับกลุ่มที่สังคมยอมรับพฤติกรรมของตัวเอง เพื่อนำศักยภาพที่มีอยู่ออกมาใช้ได้ ส่วนการปกปิดพฤติกรรมตนเองเพื่อให้สังคมเข้าใจว่าเขาเป็นผู้ชายแท้ ๆ ด้วยการแต่งงานหรือตัดสินใจใช้ชีวิตร่วมกับผู้หญิง สุดท้ายก็เกิดเป็นความทุกข์ขึ้นมา เช่น ครอบครัวเกิดการแตกแยก ชีวิตในครอบครัวไม่มีความสุข

ข. ผลงานวิจัยในต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะคล้ายคลึงกันกับงานวิจัยในประเทศ ได้แก่

1) ศึกษาเจตคติของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เช่น Lim,V. (2002) ศึกษาวิจัยเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศและเจตคติที่มีต่อรักร่วมเพศของเยาวชนสิงคโปร์ จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 413 คน (ชาย 141 คน หญิง 272 คน) พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะมีเจตคติเชิงลบต่อเรื่องรักร่วมเพศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเกิดขึ้นกับคนในครอบครัวของตนเอง เช่น ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนร้อยละ 87 รู้สึกผิดหวังหากรู้ว่าลูกของตนเองเป็นพวกรักร่วมเพศ ร้อยละ 80 รู้สึกหงุดหงิดหากรู้ว่าน้องชาย หรือน้องสาวของตนเองเป็นพวกรักร่วมเพศ และร้อยละ 72 รู้สึกล้มเหลวในความเป็นพ่อแม่หากรู้ว่าลูกของตนเองเป็นพวกรักร่วมเพศ นอกจากนี้ยังพบว่า การแสดงออกซึ่งความรักและการสัมผัสทางกายระหว่างเพศชาย จะเป็นที่ยอมรับของสังคมได้น้อยกว่าใน

กรณีของเพศหญิง ซึ่งมีความสอดคล้องกับ 1Sakalli.N. (2002) ที่ศึกษาสัมพันธ์ภาพระหว่างการกีดกันทางเพศและเจตคติต่อรักร่วมเพศของนักศึกษาในวิทยาลัยประเทศตุรกี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชายและหญิง รวม 207 คน พบว่า ผู้กีดกันเรื่องเพศส่วนมากเป็นพวกยึดถือประเพณีนิยม และเป็นพวกอนุรักษ์ ซึ่งไม่มีความรู้เรื่องบุคลิกภาพแบบรักร่วมเพศเลย จึงสามารถพยากรณ์ได้ว่ามีเจตคติด้านลบต่อพวกรักร่วมเพศ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการกีดกันทางเพศแบบเกลียดชัง และมีเจตคติต่อต้านพวกรักร่วมเพศ จะสูงกว่าความสัมพันธ์ระหว่างการกีดกันทางเพศแบบเมตตากรุณาและมีเจตคติต่อต้านพวกรักร่วมเพศ และยังพบว่า เพศชายตอบรับการกีดกันทางเพศทั้ง 2 แบบ และมีเจตคติด้านลบต่อพวกรักร่วมเพศมากกว่าเพศหญิง และ Devies,M. (2004) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติเชิงลบที่มีต่อเกย์ : รักร่วมเพศ บรรทัดฐานด้านบทบาท และความรู้สึกเรื่องเพศของชาย โดยทำการศึกษาจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยในประเทศอังกฤษ จำนวน 517 คน (เพศชาย 194 คน หญิง 323 คน) พบว่า ชายปกติ (ชายที่รักเพศตรงข้าม) มีเจตคติเชิงลบต่อชายที่เป็นเกย์มากกว่าหญิง (หญิงที่รักเพศตรงข้าม) ชายปกติมีเจตคติเชิงลบต่อชายที่เป็นเกย์มากกว่าเจตคติเชิงลบที่มีต่อหญิงที่เป็นเลสเบียน และเจตคติเชิงลบของชายที่มีต่อเกย์เป็นผลมาจากระบบความเชื่อเรื่องบทบาททางเพศในเชิงลบนั่นเอง

2) การศึกษาเจตคติของบุคคลอื่น ๆ ที่มีต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เช่น Richter (1977) ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวที่ไม่ดีและความรู้สึกผิดในเรื่องเพศ ในบุคคลรักร่วมเพศ จำนวน 40 คน พบว่า : - มีความสัมพันธ์ทางลบในด้านความรู้สึกผิดในเรื่องเพศ และการที่กลุ่มเพื่อนที่เป็นบุคคลรักต่างเพศทราบว่าเขาเป็นบุคคลรักร่วมเพศ

3. การศึกษาทั่ว ๆ ไปที่เกี่ยวข้อง หรือพาดพิงถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เช่น Simons and Champer (1965 อ้างถึงใน รุ่งกานดา พงศ์กรกุลพานิช, 2530) ได้ศึกษาพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยสำรวจความคิดเห็นของคนทั่วไปที่มองว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยเสนอรูปแบบพฤติกรรม 14 ชนิด ให้ผู้ตอบให้นำน้ำหนักคะแนนความเบี่ยงเบนตามลำดับความมากน้อยของการเบี่ยงเบนพฤติกรรมเหล่านี้ ได้แก่ เกย์ การติดสุรา โสเภณี อาชญากรรม เลสเบียน คอมมิวนิสต์ พวกคลั่งการเมือง และพวกที่ไม่เชื่อในพระเจ้า พบว่าพฤติกรรมที่มีความถี่ของการตอบสูงสุด คือ เกย์ (49%) โดยผู้ตอบเห็นว่า เกย์เป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหามากที่สุดในจำนวนรายชื่อพฤติกรรมที่กำหนดให้

สำรวจความคิดเห็นแบบตายตัวของคนทั่วไป (Public Stereotype) ที่มีต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนชนิดต่าง ๆ พบว่า ความรู้สึกนึกคิดของคนทั่วไปต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศมีลักษณะแยกเป็นสองทาง (dichotomy) คือ ฝ่ายหนึ่งเห็นว่าผู้เบี่ยงเบนเป็นเสมือนสัตว์โลกที่ถูกความมืดมนเข้าสิงสู่ คือ เป็นผู้ชั่วร้าย ดังนั้น เกย์จึงเป็นลักษณะของความชั่วร้าย อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ผู้เบี่ยงเบนเป็นคนปกติธรรมดาทั่วไป

สำรวจตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องกับแนวโน้มที่จะสร้างความคิดแบบตายตัว ที่มีต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบน พบว่า ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มที่จะสร้างความคิดแบบตายตัว โดยระดับการศึกษาที่สัมพันธ์กับความคิดแบบตายตัวต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนมีความสัมพันธ์กันในทางลบค่อนข้างสูง นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสูงจะมีความคิดแบบตายตัวต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนน้อย คือ ยอมรับผู้เบี่ยงเบนได้มากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่า ความคิดแบบตายตัวต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบน เป็นผลมาจากการรับรู้คำอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ในแนวจิตวิเคราะห์ที่แพร่หลายทางสื่อมวลชน นั่นคือ สื่อการรับรู้มีความสัมพันธ์กับความคิดแบบตายตัวที่มีต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบน แต่ละชนิด และในทำนองเดียวกัน ศูนย์วิจัยสำรวจความคิดเห็นแห่งชาติ ประเทศสหรัฐอเมริกา (National Opinion Research Center (1977 อ้างถึงใน เพ็ญมาศ กำเนิดโทน, 2528) ได้สำรวจการยอมรับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของคนทั่วไปในระหว่างปี 1972-1977 โดยเสนอพฤติกรรมเบี่ยงเบน 4 ชนิด คือ คอมมิวนิสต์ การลบล้างศาสนา หรือไม่ศรัทธาในพระเจ้า นักสังคมนิยมและการเป็นเกย์ โดยวัดการยอมรับ 3 ประการ คือ การให้ทำงานเป็นอาจารย์สอนในวิทยาลัย ยอมให้มีการเผยแพร่ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้น ๆ เช่น ยอมให้มีหนังสือเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น ๆ ในห้องสมุด และยอมให้มีเสรีภาพในชุมชน คือ เป็นนักพูดในที่ชุมชนได้

ผลการศึกษาพบว่า การยอมรับเกย์มีจำนวนใกล้เคียงกับการยอมรับพฤติกรรมคอมมิวนิสต์ ซึ่งเป็นลัทธิการเมืองที่คนทั่วไปตระหนักว่าเป็นภัยต่อความสงบสุขของประเทศ การนำเอาลัทธิการเมืองมาเปรียบเทียบกับกรเป็นเกย์ เพื่อวัดความคิดแบบเสรีนิยม แสดงให้เห็นว่า คนที่มีความคิดเสรีนิยมจะยอมรับเกย์ได้พอ ๆ กับการยอมรับลัทธิการเมืองที่รุนแรงบางรูปแบบ คือ ลัทธิคอมมิวนิสต์

ส่วนการศึกษาที่แสดงให้เห็นชัดเจนว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้นขึ้นอยู่กับแต่ละสังคมหรือแต่ละวัฒนธรรมกำหนด ได้แก่ Newman (1976 อ้างใน รุ่งกานดา พงศ์ธรกุลพานิช, 2530) ได้วิจัยเปรียบเทียบการรับรู้พฤติกรรมเบี่ยงเบนชนิดต่าง ๆ คือ การลักขโมย การจีบลิ้น เกย์ การเสพยาเสพติด การร่วมประเวณีกับผู้สืบสายโลหิตเดียวกัน การเรียกร้องต่อต้านของมวลชน และการไม่ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจาก 6 ประเทศ คือ อินเดีย อินโดนีเซีย อิหร่าน อิตาลี สหรัฐอเมริกา และยูโกสลาเวีย โดยให้กลุ่มตัวอย่างเลือกว่า พฤติกรรมเหล่านี้ควรใช้การลงโทษแบบใด ซึ่งเสนอมา 3 แบบ คือ บำบัดรักษา ลงโทษ และไม่ทำอะไรเลย ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อเกย์พบว่า กลุ่มตัวอย่างจาก 3 ประเทศ คือ อินเดีย อินโดนีเซีย และสหรัฐอเมริกา เห็นว่า เกย์เป็นเรื่องปกติธรรมดา (ร้อยละ 52.9, 57.6 และ 60.4 ตามลำดับ) คือ ยอมอดกลั้น (tolerance) ต่อเกย์มีมาก กลุ่มตัวอย่างจากประเทศอิหร่าน เห็นว่า ควรลงโทษ (ร้อยละ 60.9) คือ มีความอดกลั้นต่อเกย์ในระดับต่ำสุด และกลุ่มตัวอย่างจากประเทศอิตาลี และยูโกสลาเวีย เห็นว่า วิธีการจัดการกับเกย์ คือ การบำบัดรักษา (ร้อยละ 65.5 และ 58.8 ตามลำดับ) สรุปว่า ผลการศึกษาของนิวแมนไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติของครูในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร และจังหวัดขอนแก่น ที่มีต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

ประชากรและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมสามัญศึกษาเดิม) กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2549 ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 13,310 คน และในเขตจังหวัดขอนแก่น จำนวน 13,586 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 26,896 คน

กลุ่มตัวอย่าง และการการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหลายตัวนั้น ตัวแปรอิสระ 1 ตัว ไม่ควรมีขนาดตัวอย่างต่ำกว่า 30 คน (Kerlinger & Pedhazur, 1973 อ้างถึงใน ธีระวราธรรม คณัญญิกุล, 2547) และในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนตัวแปรทั้งหมด 21 ตัว ดังนั้นขนาดตัวอย่างที่ใช้จึงไม่ควรต่ำกว่า 630 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง (Quota Sampling) ตามคุณสมบัติเพื่อความเหมาะสม คือ เป็นครูในกรุงเทพมหานคร จำนวน 320 คน และในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 320 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 640 คน และจากการสำรวจประชากรครูในกลุ่มนี้ พบว่ามีสัดส่วนครูเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ประมาณ 7:3 ในงานวิจัยนี้จึงกำหนดให้มีการเก็บข้อมูลจากครูเพศหญิงและชายในสัดส่วน 7:3 เช่นเดียวกัน โดยเป็นครูเพศหญิง 448 คน และเพศชาย 192 คน ดังแสดงรายละเอียดการเก็บข้อมูลในตารางที่ 1

คุณสมบัติของครู มีดังนี้

1. เป็นครูที่สอนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เป็นครูในโรงเรียนสหศึกษาที่เปิดสอนทั้งมัธยมต้น และมัธยมปลาย
3. ครูทุกคนเต็มใจ / ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
4. ครูกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น เขตกลางเมือง 160 คน และเขตรอบนอก 160 คน
5. ครูในขอนแก่น แบ่งเป็น เขตในเมือง 160 คน และเขตชนบท 160 คน
6. แต่ละเขตเป็นครูที่สอนระดับมัธยมต้น 80 คน ระดับมัธยมปลาย 80 คน

ตารางที่ 1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง (N = 640)

ครูในกรุงเทพมหานคร (n = 320)								ครูในขอนแก่น (n = 320)							
เขตกลางเมือง (n = 160)				เขตรอบนอก (n = 160)				เขตกลางเมือง (n = 160)				เขตรอบนอก (n = 160)			
ม. ต้น (n = 80)		ม. ปลาย (n = 80)		ม. ต้น (n = 80)		ม. ปลาย (n = 80)		ม. ต้น (n = 80)		ม. ปลาย (n = 80)		ม. ต้น (n = 80)		ม. ปลาย (n = 80)	
ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.	ญ.	ช.
56	24	56	24	56	24	56	24	56	24	56	24	56	24	56	24

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก แบ่งได้เป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป จำนวน 11 ข้อ
2. แบบสอบถามปัจจัยทางครอบครัว จำนวน 5 ข้อ (39 ข้อย่อย)
3. แบบสอบถามปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 3 ข้อ (10 ข้อย่อย)
4. แบบสอบถามวัดเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ รวม 6 ด้าน จำนวน 31 ข้อ
5. ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ จำนวน 3 ข้อ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

เป็นเครื่องมือที่ใช้รายงานข้อมูลทั่วไปที่ตรงกับความจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามให้มีความครอบคลุมกับเนื้อหา ได้แก่ เพศ อายุ ความรู้สึกดีใจทางเพศ จำนวนพี่น้อง สถานภาพสมรส มีบุตร ระดับการศึกษา การศึกษา / อบรมเพิ่มเติม จำนวนปีที่ทำงาน ตำแหน่งการปฏิบัติงาน วิชาที่สอน หรือรับผิดชอบ และระดับชั้นที่สอน โดยลักษณะคำถามเป็นแบบเติมคำตอบในช่องว่าง และเลือกตอบ รวมคำถาม จำนวน 11 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามวัดปัจจัยทางครอบครัว

เป็นแบบสอบถามสำหรับวัดระดับการรับรู้ของครูที่มีต่อครอบครัวในวัยเด็ก (ช่วงอายุ 1 – 12 ปี) โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นต่อข้อความนั้น ๆ ว่าตรง หรือไม่ตรงกับตนเองในอดีต แบ่งเป็น 5 ข้อ ดังนี้

2.1 ผู้มีบทบาทสำคัญในครอบครัว

ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นแบบวัดภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบ หรือปฏิบัติต่อครอบครัว ในด้านรายได้ ของครอบครัว ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายประจำวัน ผู้ใกล้ชิดสนิทสนม ผู้คอยว่ากล่าวตักเตือน ผู้เอาใจใส่ และผู้ที่ไว้วางใจให้คำปรึกษา ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาจาก ชงชัย ปิ่นเกษ (2542) มีคำถามจำนวน 6 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกตอบข้อละ 4 ตัวเลือก ว่าใครเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในครอบครัว ได้แก่ บิดา มารดา ทั้งบิดามารดา และบุคคลอื่น ๆ

2.2 การอบรมเลี้ยงดูที่ครูได้รับ

ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นแบบวัดความรู้สึกของครูต่อการอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็กที่ได้รับจาก บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยพัฒนาจาก พรนิตา รัตนชื่น (2545) มีคำถาม 1 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด ให้เลือกตอบได้เพียง 1 ตัวเลือก จาก 3 ตัวเลือก ได้แก่ แบบที่ 1 การเลี้ยงดูแบบเผด็จการ แบบที่ 2 การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และแบบที่ 3 การเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย

2.3 การรับรู้ความผูกพันที่ครูมีต่อบิดา

2.4 การรับรู้ความผูกพันที่ครูมีต่อมารดา

ลักษณะแบบสอบถาม (ทั้งข้อ 2.3 และ ข้อ 2.4)

เป็นแบบวัดการรับรู้ถึงลักษณะพฤติกรรมความสัมพันธ์ ที่บิดาและมารดาปฏิบัติกับครู ในวัยเด็ก ได้แก่ ความรักใคร่สนิทสนม ความขัดแย้ง การมีเวลาให้ลูก ๆ ความห่วงใย ไม่เอาใจใส่ การให้โอกาสตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ลักษณะการบังคับเข้มงวด การยอมรับ ไว้วางใจ ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ทำกิจกรรมร่วมกัน และกล่าวคำชมเชย โดยให้ผู้ตอบรายงานความรู้สึกและพฤติกรรมในแต่ละข้อความ พร้อมแบ่งมาตราประเมินค่า 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย และไม่จริงเลย

มาตรทั้ง 2 ข้อนี้ มีความเชื่อถือในระดับที่น่าพอใจจากการที่ใช้ในการศึกษาของ ชงชัย ปิ่นเกษ (2542) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of internal Consistency) เท่ากับ 0.92

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ (ทั้งข้อ 2.3 และ ข้อ 2.4)

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามที่ใช้วัดปัจจัยด้านครอบครัวโดยศึกษาจาก ชงชัย ปิ่นเกษ (2542) และนำมาดัดแปลง ปรับภาษา เพื่อให้สอดคล้องครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา ซึ่งมีข้อกระทงทั้งหมด 10 ข้อ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ทั้งข้อ 2.3 และ ข้อ 2.4 ดังนี้

ข้อกระทงเชิงบวกมีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 4, 6, 8, 9 และข้อที่ 10

ข้อกระทงเชิงลบมีจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 2, 3, 5, และข้อที่ 7

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 2 ส่วนนี้ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและแก้ไขในขั้นต้น และให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ อาจารย์พยาบาลจิตเวช 1 ท่าน สูตินารีแพทย์ 1 ท่าน และอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงรายชื่อของผู้ทรงคุณวุฒิ ไว้ในภาคผนวก ก

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมด ที่ได้ปรับปรุงและแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามข้อกำหนด เป็นครูเพศหญิง 30 คน และครูเพศชาย 30 คน รวมจำนวน 60 คน และวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of internal Consistency) เท่ากับ 0.92

2.5 การรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดา กับมารดาของครู

ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นแบบวัดการรับรู้ถึงลักษณะพฤติกรรมความสัมพันธ์ที่บิดาปฏิบัติกับมารดาของครู ในวัยเด็ก ได้แก่ การรักใคร่ปกป้อง ห่วงเหินเย็นชา การขัดแย้ง ทะเลาะวิวาท อำนาจการตัดสินใจ มีบทบาทเท่าเทียม เคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยให้ผู้ตอบรายงานความรู้สึกและพฤติกรรมในแต่ละข้อความ พร้อมแบ่งมาตราประเมินค่า 5 ระดับ คือ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย และไม่จริงเลย

มาตรานี้มีความเชื่อถือในระดับที่น่าพอใจ จากการที่ใช้ในการศึกษาของ พรนิตา รัตนชื่น (2545) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of internal Consistency) เท่ากับ 0.90

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามที่ใช้วัดปัจจัยด้านครอบครัวโดยศึกษาจาก พรนิตา รัตนชื่น (2545) และนำมาดัดแปลง ปรับภาษา เพื่อให้สอดคล้องครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา ซึ่งมีข้อกระทงทั้งหมด 10 ข้อ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ข้อกระทงเชิงบวกมีจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 4, 5 และข้อที่ 6

ข้อกระทงเชิงลบมีจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 2, 3, 7, 8, 9 และข้อที่ 10

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามข้อ 2.5 ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและแก้ไขในขั้นต้น และให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ อาจารย์พยาบาลจิตเวช 1 ท่าน สูตินารีแพทย์ 1 ท่าน และอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงรายชื่อของผู้ทรงคุณวุฒิ ไว้ในภาคผนวก ก

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามข้อ 2.5 ที่ได้ปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามข้อกำหนด เป็นครูเพศหญิง 30 คน และครูเพศชาย 30 คน รวมจำนวน 60 คน และวิเคราะห์หาความเที่ยง (Reliability) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of internal Consistency) เท่ากับ 0.90

เกณฑ์การให้คะแนน ทั้งข้อ 2.3, 2.4 และข้อ 2.5

เนื่องจากการกำหนดให้ข้อกระทงมีทั้งข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ ดังนั้น การคำนวณให้คะแนนจึงมีกำหนด ดังนี้

คำตอบ	คะแนนข้อความเชิงบวก	คะแนนข้อความเชิงลบ
จริงมากที่สุด	5	1
จริงมาก	4	2
จริงปานกลาง	3	3
จริงน้อย	2	4
ไม่จริงเลย	1	5

เมื่อรวมคะแนนจากข้อกระทงเชิงบวก และข้อกระทงเชิงลบแล้ว คะแนนสูงหมายถึง ครูมีการรับรู้ความผูกพันที่มีต่อบิดา มารดา และรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดามาก คะแนนต่ำ หมายถึง ครูมีการรับรู้ความผูกพันที่มีต่อบิดา มารดา และรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาน้อย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามวัดปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

3.1 ความคุ้นเคยกับบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นแบบวัดลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างครูกับบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ การรู้จักใกล้ชิดสนิทสนมคุ้นเคย หรือ รู้จักเพียงผิวเผิน ซึ่ง ผู้วิจัยพัฒนาจาก ธารทิพย์ ตันศลารักษ์ (2533) มีคำถาม 1 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิด ให้เลือกตอบ 2 ตัวเลือก คือ ไม่รู้จัก และรู้จัก

3.2 สถานที่พักผ่อนหย่อนใจของครู

ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นแบบวัดลักษณะสถานที่ที่ครูมีโอกาสเลือกใช้บริการ เพื่อเป็นการผ่อนคลาย โดย ได้ไปสัมผัสกับสถานที่เหล่านี้มากน้อยเพียงใด ได้แก่ ศูนย์การค้า สถานบันเทิงเรีงรมย์ยามค่ำ

และสถานบันเทิงเรีงรมย์สำหรับเกย์ ทั้งนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยให้ผู้ตอบรายงานความรู้สึกและพฤติกรรมในแต่ละข้อความ พร้อมแบ่งมาตราประเมินค่า 5 ระดับ คือ บ่อยมาก บ่อย ค่อนข้างบ่อย น้อย และไม่เลย

เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากคำถามมีเฉพาะข้อความเชิงบวกเท่านั้น มาตราประเมินค่า 5 ระดับ คือ บ่อยมาก บ่อย ค่อนข้างบ่อย น้อย และไม่เลย โดยแทนค่าเป็นคะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ดังนั้นการคำนวณให้คะแนน เมื่อรวมคะแนนจากข้อกระทงแล้ว คะแนนสูง หมายถึง ครุมีโอกาเลือกใช้บริการในสถานที่ดังกล่าว เพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจมาก คะแนนต่ำ หมายถึง ครุมีโอกาเลือกใช้บริการในสถานที่ดังกล่าว เพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจน้อย

3.3 โอกาสได้รับข้อมูลทางด้านความเบี่ยงเบนทางเพศจากสื่อมวลชนของครุ

ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นแบบวัดระดับความถี่ในการได้รับข้อมูลทางด้านความเบี่ยงเบนทางเพศจากสื่อมวลชนของครุ ได้แก่ การรับรู้เกี่ยวกับชายพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศจาก หนังสือพิมพ์ วิทยุ หรือโทรทัศน์ การได้รับความรู้จากสารคดีหรือบทความจนเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ การดูละครหรือภาพยนตร์ที่มีผู้แสดงบทบาทเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ การติดตามและให้ความสนใจต่อผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศจากสื่อมวลชนต่าง ๆ รวมทั้งความชื่นชมผลงานติดตาม และเลียนแบบชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศจากสื่อมวลชนต่าง ๆ โดยให้ผู้ตอบรายงานความรู้สึกและพฤติกรรมในแต่ละข้อความ พร้อมแบ่งมาตราประเมินค่า 5 ระดับ คือ บ่อยมาก บ่อย ปานกลาง น้อย และไม่เลย

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามที่ใช้วัดปัจจัยด้านครอบครัวโดยศึกษาจาก ธงชัย ปิ่นเกษ (2542) และนำมาดัดแปลง ปรับภาษา เพื่อให้สอดคล้องครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา ซึ่งมีข้อกระทงเป็นข้อความเชิงบวกทั้งหมด รวม 5 ข้อ

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมด ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและแก้ไขในขั้นต้น และให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ อาจารย์พยาบาลจิตเวช 1 ท่าน สูตินารีแพทย์ 1 ท่าน และอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงรายชื่อของผู้ทรงคุณวุฒิ ไว้ในภาคผนวก ก

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมด ที่ได้ปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามข้อกำหนดเป็นครูเพศหญิง 30 คน และครูเพศชาย 30 คน รวมจำนวน 60 คน และวิเคราะห์หาความเที่ยง

(Reliability) พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of internal Consistency) เท่ากับ 0.67

เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากคำถามมีเฉพาะข้อความเชิงบวกเท่านั้น มาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ คือ บ่อยมาก บ่อย ปานกลาง น้อย และไม่เลย โดยแทนค่าเป็นคะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ ดังนั้นการคำนวณให้คะแนน เมื่อรวมคะแนนจากข้อกระทงแล้ว คะแนนสูง หมายถึง ครมมีโอกาสในการรับข้อมูลทางด้านความเบี่ยงเบนทางเพศจากสื่อมวลชนมาก คะแนนต่ำ หมายถึง ครมมีโอกาสในการรับข้อมูลทางด้านความเบี่ยงเบนทางเพศจากสื่อมวลชนน้อย

ส่วนที่ 4 เจตคติต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นการวัดความรู้สึก ความคิด ที่ครมมีต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ที่เป็นผลมาจากประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อม ความรู้สึก หรือความคิดดังกล่าวแปรผันไปได้ในทางชอบ-ไม่ชอบ เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย อันมีแนวโน้มที่จะให้บุคคลแสดงปฏิกิริยาและกระทำต่อสิ่งนั้น ๆ ทั้งในทางสนับสนุนและต่อต้าน (ประมวล มุ่งมาตร, 2537) โดยให้ผู้ตอบรายงานความรู้สึกและพฤติกรรมในแต่ละข้อความ พร้อมแบ่งมาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ คือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไม่เห็นด้วย เฉย ๆ เห็นด้วย และ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

มาตรนี้ ผู้วิจัยศึกษาจาก Component of Attitudes toward Homosexuality ของ LaMar, & Kite (1998) ซึ่งเป็นแบบวัดเจตคติต่อบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ที่มีข้อกระทงทั้งข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ รวมทั้งสิ้น 49 ข้อ แบ่งเป็น 6 หมวด โดย LaMar และคณะ (1998) ได้รายงานคุณสมบัติของแบบวัด พร้อมค่า Alpha ไว้ดังนี้

หมวดที่ 1 : การประณาม / ความใจกว้าง ของสังคมที่มีต่อเกย์ จำนวน 11 ข้อ มีค่า α เท่ากับ 0.92

หมวดที่ 2 : บรรทัดฐานทางสังคม / ศีลธรรมที่เกี่ยวกับเกย์ จำนวน 10 ข้อ มีค่า α เท่ากับ 0.92

หมวดที่ 3 : ศีลธรรมที่เป็นกลางที่มีต่อเกย์ จำนวน 3 ข้อ ค่า α เท่ากับ 0.80

หมวดที่ 4 : การติดต่อ/พบปะ กับเกย์ จำนวน 14 ข้อ มีค่า α เท่ากับ 0.96

หมวดที่ 5 : การติดต่อพบปะอย่างเป็นทางการ (ไม่มีอคติ) กับบุคคล ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ จำนวน 4 ข้อ มีค่า α เท่ากับ 0.75

หมวดที่ 6 : แบบฉบับตายตัวของเกย์ตามความคิดเห็นของบุคคลทั่วไป จำนวน 7 ข้อ ค่า α เท่ากับ 0.92

การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องปัจจัยด้านครอบครัวที่สัมพันธ์กับเจตคติ
 2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมด ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและแก้ไขในขั้นต้น และให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ อาจารย์พยาบาลจิตเวช 1 ท่าน สูตินารีแพทย์ 1 ท่าน และอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ซึ่งผู้วิจัยได้แสดงรายชื่อของผู้ทรงคุณวุฒิ ไว้ในภาคผนวก ก

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมด ที่ได้ปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามข้อกำหนด เป็นครูเพศหญิง 30 คน และครูเพศชาย 30 คน รวมจำนวน 60 คน

จากนั้นนำแบบจำนวน 60 ชุด นี้ มาวิเคราะห์ข้อกระทง (Item analysis) โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ (Corrected item-total correlation) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในแบบแบบวัดเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ และคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (n = 60)

ข้อ	ข้อความ	หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์		
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
1	หมวดที่ 1 : การประณาม / ความใจกว้างของสังคมที่มีต่อเกย์ หอพัก หรืออพาร์ทเมนต์ ไม่ควรรับนักเรียนชายที่เป็น เกย์ เข้าพักอาศัย	.2079		
5	นักเรียนชายที่เป็น เกย์ ไม่ชอบผู้หญิง	.3053*	.1175	
(11)	นักเรียนชายที่เป็น เกย์ ไม่ควรถูกกีดกันจากสังคม เพียงเพราะมีความโน้มเอียงทางเพศที่แตกต่างไปจากคนอื่น	.1529		
(16)	การกีดกันไม่ให้นักเรียนชายที่เป็น เกย์ ได้รับการว่าจ้างให้ทำงาน ถือเป็นสิ่งที่ผิด	.0029		
17	นักเรียนชายที่เป็น เกย์ ไม่ควรได้รับความไว้วางใจให้รับตำแหน่งที่มีความรับผิดชอบสูง	.3325*	.3713*	.4459*

ข้อที่	ข้อความ	หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์		
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
(20)	ท่านสามารถชื่นชมผลงานศิลปะ ของนักเรียนชายที่เป็น เกย์ ได้อย่างเต็มที่ โดยไม่รู้สึกละอายใจกับความ เป็นเกย์ ของเขา	.3641*	.521*	.5571*
28	นักเรียนชายที่เป็น เกย์ ไม่ควรได้รับอนุญาตให้ทำงานที่ เกี่ยวข้อง กับเด็ก	.1025		
38	นักเรียนชายที่เป็น เกย์ ถือว่าเป็นอันตรายต่อเยาวชน	.3146*	.3868*	.3831*
41	นักเรียนชายที่เป็น เกย์ มีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรม เบี่ยงเบนทางเพศ เช่น การทำร้ายเด็ก การข่มขืน การถ่มมูก มากกว่านักเรียนชายทั่ว ๆ ไป	.0568		
(44)	นักเรียนชายที่เป็น เกย์ ควรได้รับอนุญาตให้เรียน ร.ด. และ เป็นทหารได้	.1476		
	Alpha	.3184	.5566	.6480
2	หมวดที่ 2 : บรรทัดฐานทางสังคม / ศีลธรรมที่เกี่ยวข้องกับเกย์ นักเรียนชายที่เป็น เกย์ ไม่เหมาะที่จะอยู่ในสังคมของเรา	.4466*	.4708*	
13	การที่สังคมยอมรับนักเรียนชายที่เป็น เกย์ เพิ่มขึ้น ถือเป็นการ ทำให้ศีลธรรมเสื่อมเสีย	.4799*	.5349*	
15	ความคิดเรื่องการแต่งงานระหว่างผู้ชายที่เป็น เกย์ เป็นเรื่องที่ ตลกสิ้นดีสำหรับท่าน	.2587		
(18)	นักเรียนชายที่เป็น เกย์ ถือเป็นส่วนหนึ่งในสังคมของเรา	.3027*	.3434*	
19	นักเรียนชายที่เป็น เกย์ จำเป็นต้องได้รับการบำบัดรักษาทางจิต	.3778*	.3690*	
22	นักเรียนชายที่เป็น เกย์ ก่อให้เกิดอันตรายต่อสถาบัน ครอบครัว	.4862*	.5021*	
27	พฤติกรรมรักร่วมเพศระหว่างชาย 2 คน ถือเป็นเรื่องที่น่าพิศ อย่างชัดเจน	.5865*	.5599*	
(31)	ผู้ชายเกย์ที่ใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน ควรจะรับเด็กมาเลี้ยงเป็นบุตรบุญ ธรรมได้เช่นเดียวกับคู่สมรส ทั่ว ๆ ไป	.4309*	.4237*	
(32)	นักเรียนชายที่เป็น เกย์ จำนวนมากเป็นผู้ที่มีคุณธรรม และ จริยธรรมสูง	.0401		
	Alpha	.7030*	.741*	

ข้อที่	ข้อความ	หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์		
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
24	หมวดที่ 3 : ศิลธรรมที่เป็นกลาง (ไม่มีอคติ) ที่มีต่อเกย์ พฤติกรรมรักร่วมเพศ ถือเป็นเรื่องวิปริต	.3430*		
(33)	ท่านคิดว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศ ไม่ใช่เรื่องผิด	.3786*		
40	ความคิดเรื่องรักร่วมเพศ เป็นเรื่องน่ารังเกียจ	.4175*		
	Alpha	.5648*		
3	หมวดที่ 4 : การติดต่อ/พบปะ กับเกย์ ท่านคิดว่า นักเรียนชายที่เป็น เกย์ เป็นบุคคลที่น่ารังเกียจ	.3666*	.3731*	
(4)	ท่านชอบการมีลูกศิษย์เป็นเกย์	.4958*	.5934*	
7	ถ้าท่านรู้ว่า มีนักเรียนชายคนใดคนหนึ่งเป็น เกย์ ท่านจะไม่รีรอที่จะสร้างสัมพันธภาพกับนักเรียนชายคนนั้น	.5969*	.6570*	
8	ท่านสนุกกับการเข้าสังคมที่มีนักเรียนชายที่เป็น เกย์ ร่วมอยู่ด้วย	.6021	.6219	
9	ขณะเข้าห้องน้ำ ถ้ามีนักเรียนชายที่เป็น เกย์ เข้ามาแสดงท่าทีอยากรู้จักท่าน ท่านจะรู้สึกขยะแขยงมาก	.1958		
12	ท่านไม่ต้องการให้นักเรียนชายที่เป็นเกย์ มาพักอาศัยอยู่บ้านติดกับท่าน	.5716*		
21	ท่านหลีกเลี่ยงนักเรียนชายที่เป็น เกย์ ทุกครั้งที่เป็นไปได้	.4932*	.5434*	
25	ท่านจะรู้สึกหงุดหงิด หากต้องอยู่ตามลำพังกับ นักเรียนชายที่เป็น เกย์	.4769*	.5364*	
29.	บาร์ เกย์ ควรจะอยู่ในสถานที่เฉพาะ และเป็นที่รู้จักของคนในเมืองนั้น	.3699*	.4008*	
30	ท่านรู้สึกสบายใจ ที่ได้ทำงานใกล้ชิดกับนักเรียนชายที่เป็น เกย์	.5481*	.5865*	
34	ท่านจะรู้สึกอึดอัด เมื่อมีนักเรียนชายที่เป็น เกย์ นั่งติดกับท่านบนรถประจำทาง	.3580*	.3293*	
36	ท่านจะลาออกจากการเป็นสมาชิกขององค์กร หากพบว่าที่นั้นมีสมาชิกชายที่เป็น เกย์	.3865*	.4209*	
37	ท่านรู้สึกกังวล หากต้องอยู่ในกลุ่มนักเรียนชายที่เป็น เกย์	.5577*	.5618*	
45	นักเรียนชายที่เป็นเกย์ 2 คน กุมมือ หรือแสดงความรักต่อกันอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ ถือเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจ	.4645*	.4841*	
	Alpha	.7027	.8444	-

ข้อที่	ข้อความ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์		
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
	หมวดที่ 5 : การติดต่อพบปะอย่างเป็นทางการ (ไม่มีอคติ) กับบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงทางเพศ			
(6)	ท่านยังรู้สึกปกติดี ถ้าพบว่าตัวเองมีความสนใจ คนเพศเดียวกัน	.1195		
14	ท่านจะรู้สึกอึดอัดใจ หากมีคนเพศเดียวกันมาจีบท่าน	.1193		
(39)	ท่านรู้สึกปกติดี เมื่อรู้ว่าตัวเองเป็นที่สนใจของ คนเพศเดียวกัน	.2919	.5890*	
43	ถ้าคนเพศเดียวกันมาจีบท่าน ท่านจะรู้สึกโกรธมาก	.5816*	.5890*	
	Alpha	.4451*	.7328*	
	หมวดที่ 6 : แบบฉบับตายตัวของเกย์ตามความคิดเห็น ของบุคคลทั่วไป			
10	ชายที่เป็น เกย์ ชอบมีความสัมพันธ์ทางเพศ ทั้งแบบรุก และ แบบรับ	.1454		
23	ชายที่เป็น เกย์ ส่วนใหญ่ มักมีลักษณะคล้ายผู้หญิง	.4194*	.4977*	.4198*
26	ชายที่เป็น เกย์ มีแรงขับทางเพศต่ำกว่าชายทั่วไป	.2898*	.2867*	.3311*
35	ชายที่เป็น เกย์ ส่วนใหญ่ มักใช้ชีวิตแบบการมีความสัมพันธ์ ทางเพศอย่างรวดเร็ว เพียงชั่วข้ามคืนแล้วก็แยกกัน	.4081*	.2533	
42	ความรักระหว่างชายที่เป็น เกย์ แตกต่างไปจากความรัก ระหว่างชายทั่วไป	.0204		
46	ชายที่เป็น เกย์ ส่วนใหญ่ ชอบแต่งตัวเป็นผู้หญิง	.3934*	.5997*	.6680*
47	มารดาของชายที่เป็นเกย์ จะมีลักษณะเผด็จการ	.3838*	.6069*	.6040*
	Alpha	.5660	.6922	.7141

(P) = ข้อคำถามที่เป็นข้อความเชิงบวก * $p < .05$

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับมาตรที่ไม่ได้รวมข้อนั้น ๆ ไว้ พบว่าข้อกระทงที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า 0.27 ($df=38$) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($p < .01$) จะต้องตัดออกจากการวิเคราะห์ ซึ่งครั้งที่ 1 พบว่าข้อกระทงดังกล่าวมีทั้งหมด 13 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 6, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 28, 32, 41, 42, และ 44 ครั้งที่ 2 มี 1 ข้อ ได้แก่ ข้อ 5 ดังนั้นจึงเหลือข้อกระทงทั้งสิ้นจำนวน 31 ข้อ

4. นำแบบสอบถามทั้ง 31 ข้อ มาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สอดคล้องภายใน (Cronbach's Coefficient of Internal Consistency) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.83 จากนั้น นำแบบสอบถามทั้ง 6 ด้านมาคละกันพร้อมกับจัดลำดับข้อใหม่ แล้วจึงนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง มีดังนี้

ข้อกระทงที่มีความหมายทางบวก จำนวน 9 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 3, 4, 5, 8, 11, 19, 20, 22 และ 27

ข้อกระทงที่มีความหมายทางลบ จำนวน 22 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 30, และ 31

เกณฑ์การให้คะแนน

เนื่องจากกำหนดให้ข้อกระทงมีทั้งข้อความเชิงบวกและข้อความเชิงลบ ซึ่งข้อความเชิงลบนั้น จะต้องกลับค่าคะแนนให้เป็นเชิงบวกก่อน จึงนำไปคำนวณหาค่าทางสถิติต่าง ๆ ได้ จากคำตอบมาตรวัด 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉย ๆ ไม่เห็นด้วย และ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คะแนนข้อความเชิงบวกจะให้ค่าเป็น 5, 4, 3, 2, และ 1 ตามลำดับ และคะแนนข้อความเชิงลบจะให้ค่ากลับกันเป็น 1, 2, 3, 4, และ 5 ตามลำดับ

เมื่อรวมคะแนนจากข้อกระทงแล้ว คะแนนสูง หมายถึง ภูมิเจตคติในด้านบวกต่อนักเรียนชาย ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ คะแนนต่ำ หมายถึง ภูมิเจตคติในด้านลบต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อชายมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

ลักษณะแบบสอบถาม

เป็นทั้งคำถามปลายปิดและปลายเปิดให้ผู้ตอบได้เลือกตอบและแสดงความคิดเห็น จำนวน 3 ข้อ

5.1 ให้จัดลำดับพฤติกรรมเบี่ยงเบน ว่าพฤติกรรมใดที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อ สังคมมากที่สุด จำนวน 10 พฤติกรรม ผู้วิจัยสร้างเองโดยพัฒนาจาก Simons และคณะ, 1965 (อ้างถึงใน รุ่งกานดา พงศ์ชรกุลพานิช, 2530)

5.2 ให้จัดลำดับอาชีพที่มีความเหมาะสม กับ ชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ทั้งหมด 12 อาชีพ ผู้วิจัยสร้างเองโดยพัฒนาจาก ธารทิพย์ ตันศลาภักษ์ (2533)

5.3 ข้อเสนอแนะต่อชายมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เป็นช่องว่างให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี

เกณฑ์การให้คะแนน

ส่วนที่ 5 ทั้งหมดไม่มีการกำหนดคะแนน สำหรับข้อ 5.1 และ 5.2 จะดูจากความถี่ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือก จากนั้นนำมาคิดเป็นค่าร้อยละ โดยข้อที่มีผู้เลือกมากที่สุดจะจัดให้อยู่ในลำดับแรก และเรียงลำดับลงไปจนครบจำนวนข้อ ส่วนข้อ 5.3 ก็จะบรรยายสรุปตามที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงข้อคิดเห็น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนเพื่อจะเก็บข้อมูลวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่ต้องการ และติดต่อประสานงานเพื่อขอความร่วมมือ

2. ติดต่อทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยจาก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ที่ได้ประสานงานไว้

3. นำหนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเสนอผู้อำนวยการโรงเรียน ทุกแห่ง ขออนุญาตเข้าไปดำเนินการเก็บข้อมูล เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แจกให้ผู้รับผิดชอบ หรือกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียน อธิบายรายละเอียดทุกขั้นตอนในการกรอกข้อมูล และกำหนดระยะเวลาในการเก็บแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด

4. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมา คัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ คือ มีการตอบแบบสอบถามทุกตอน ทุกข้อ และนำมาเพื่อใช้ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์

ผู้วิจัยเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 ตุลาคม 2549 ถึงวันที่ 15 มกราคม 2550 จากแบบสอบถามที่แจกไป 2 รอบ รวมทั้งสิ้น 960 ชุด โดยสามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด คือ 640 ชุด ดังนั้นแบบสอบถามที่เก็บคืนได้คิดเป็นร้อยละ 66.67

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษารั้งนี้ จัดทำด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอนดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้อธิบายในส่วนข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม และเจตคติต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ของครู ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติเชิงเปรียบเทียบ (Correlative Statistics) เปรียบเทียบเจตคติของครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในแต่ละเขตพื้นที่ต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ โดยใช้ Independent sample t-test และวิเคราะห์เจตคติของครูต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้ Stepwise Multiple Regression Analysis

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและพื้นที่จังหวัดขอนแก่น จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 640 คน เป็นเพศหญิง 448 คน และเพศชาย 192 คน นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา เพื่อสรุปคุณลักษณะทางประชากร และลักษณะของตัวแปรที่นำมาศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบพหุคูณในการวิเคราะห์ปัญหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติของครู ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบเจตคติของครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในแต่ละเขตพื้นที่ต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ โดยใช้สถิติการเปรียบเทียบ Independent Sample t-test

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ โดยใช้ Multiple Regression Analysis ซึ่งตัวแปรที่นำมาศึกษา มีดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ รสนิยมทางเพศ สถานภาพสมรส มีบุตร การศึกษา การอบรมเพิ่มเติม จำนวนปีที่ทำงาน ตำแหน่งการปฏิบัติงาน วิชาที่สอน และ ระดับชั้นที่สอน

2. ปัจจัยทางครอบครัว

2.1 บทบาทสำคัญในครอบครัว

2.2 การอบรมเลี้ยงดู

2.3 การรับรู้ความผูกพันที่มีต่อบิดา

2.4 การรับรู้ความผูกพันที่มีต่อมารดา

2.5 การรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดา

3. ปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อม

3.1 การรู้จักคุ้นเคยกับบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

3.2 สถานที่พักผ่อนหย่อนใจของครู

3.3 โอกาสในการรับข้อมูลทางด้านความเบี่ยงเบนทางเพศ

4. เจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ คุณลักษณะทางประชากรของครูในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัด
ขอนแก่น (จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่ $n = 320$)

คุณลักษณะประชากร	กรุงเทพมหานคร		ขอนแก่น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	96	30.0	96	30.0
หญิง	224	70.0	224	70.0
รวม	320	100	320	100
อายุ				
20-24 ปี	25	7.8	12	3.8
25-29 ปี	24	7.5	26	8.1
30-34 ปี	14	4.4	26	8.1
35-39 ปี	23	7.2	36	11.3
40-44 ปี	48	15.0	55	17.2
45-49 ปี	95	29.7	93	29.1
50-54 ปี	68	21.3	59	18.4
55-59 ปี	23	7.2	13	4.1
รวม	320	100	320	100
รสนิยมทางเพศ				
รักเพศตรงข้าม	298	93.2	292	91.2
รักเพศเดียวกัน	11	3.4	22	6.9
รักทั้ง 2 เพศ	11	3.4	6	1.9
รวม	320	100	320	100
จำนวนพี่น้องทั้งหมด				
1 คน	13	4.1	5	1.6
2 คน	39	12.2	37	11.6
3 คน	48	15.0	49	15.3
4 คน	52	16.3	51	15.9

ตารางที่ 3 จำนวน ร้อยละ คุณลักษณะทางประชากรของครูในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และจังหวัด
ขอนแก่น (ต่อ)

คุณลักษณะประชากร	กรุงเทพมหานคร		ขอนแก่น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนพี่น้องทั้งหมด (ต่อ)				
5 คน	51	15.9	40	12.5
6 คน	31	9.7	43	13.4
7 คน	26	8.1	47	14.7
8 คน	26	8.1	15	4.7
9 คน	14	4.4	14	4.4
10 คน	11	3.4	13	4.1
11 คน	4	1.3	4	1.3
12 คน	5	1.6	2	0.6
รวม	320	100	320	100
สถานภาพสมรส				
โสด	116	36.2	67	20.9
แต่งงาน	188	58.8	226	70.7
หม้าย/หย่า/ร้าง	16	5.0	27	8.4
รวม	320	100	320	100
ระดับการศึกษา				
ปริญญาตรี	264	82.5	260	81.2
ปริญญาโท	55	17.2	60	18.8
ปริญญาเอก	1	0.3	0	0
รวม	320	100	320	100
สาขาที่จบการศึกษา				
ศึกษาศาสตร์	36	11.3	24	7.5
ภาษาไทย	29	9.1	35	10.9
ภาษาต่างประเทศ	29	9.1	40	12.5
วิทยาศาสตร์	48	15.0	56	17.5

ตารางที่ 2 จำนวน ร้อยละ คุณลักษณะทางประชากรของครูในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัด
ขอนแก่น (ต่อ)

คุณลักษณะประชากร	กรุงเทพมหานคร		ขอนแก่น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คณิตศาสตร์	37	11.6	38	11.9
สังคมศึกษา	42	13.1	38	11.9
ศิลปศาสตร์	13	4.1	11	3.4
พลานามัย	29	9.1	20	6.3
บริหารธุรกิจ	19	5.9	9	2.8
กหกรรม	7	2.2	9	2.8
คอมพิวเตอร์	7	2.2	12	3.8
จิตวิทยาและแนะแนว	6	1.9	8	2.5
เกษตรศาสตร์	5	1.6	5	1.6
อื่น ๆ	13	3.8	15	4.6
รวม	320	100	320	100
การศึกษา/อบรมเพิ่มเติม				
ไม่มี	236	73.8	230	71.9
มี	84	26.2	90	28.1
รวม	320	100	320	100
ตำแหน่งการปฏิบัติงาน				
ผู้บริหาร	2	0.6	1	0.3
หัวหน้าหมวดสาระ	44	13.8	28	8.8
ครูประจำวิชาทั่วไป	274	85.6	291	90.9
รวม	320	100	320	100
จำนวนปีที่ทำงาน				
1 – 5 ปี	51	15.9	34	10.6
6 – 10 ปี	14	4.4	20	6.3
11 – 15 ปี	26	8.1	45	14.1
16 – 20 ปี	33	10.3	36	11.3
21 – 25 ปี	70	21.9	68	21.3

คุณลักษณะประชากร	กรุงเทพมหานคร		ขอนแก่น	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
26 – 30 ปี	97	30.3	91	28.4
31 – 35 ปี	28	8.8	20	6.3
36 – 40 ปี	1	0.3	6	1.9
รวม	320	100	320	100
วิชาที่สอน / รับผิดชอบ				
บริหารการศึกษา	13	4.1	7	2.2
ภาษาไทย	29	9.1	43	13.4
ภาษาต่างประเทศ	34	10.6	44	13.8
วิทยาศาสตร์	52	16.3	55	17.2
คณิตศาสตร์	46	14.4	51	15.9
สังคมศึกษา	49	15.3	36	11.3
ศิลปศาสตร์	6	1.9	15	4.7
พลานามัย	32	10.0	24	7.5
บริหารธุรกิจ	28	8.8	14	4.4
คอมพิวเตอร์	12	3.8	9	2.8
อื่น ๆ	19	5.7	22	6.8
รวม	320	100	320	100
ระดับชั้นที่สอน				
มัธยมต้น	116	36.2	108	33.8
มัธยมปลาย	94	29.4	120	37.4
ทั้งมัธยมต้นและปลาย	110	34.4	92	28.8
รวม	320	100	320	100

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและพื้นที่จังหวัดขอนแก่น มีจำนวนเพศหญิงมากกว่าชาย ประมาณ 2.3 เท่า และพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 46-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.7 ในเขต กทม. และร้อยละ 29.1 ในเขตขอนแก่น

สำหรับรสนิยมทางเพศ พบว่ารักเพศตรงข้าม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.1 ในเขต กทม. และ ร้อยละ 91.2 ในเขตจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างทั้งในพื้นที่กรุงเทพมหานครและพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้อง 3-5 คน

สถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่างทั้งในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่จะแต่งงาน คิดเป็นร้อยละ 58.8 และ ร้อยละ 70.6 ตามลำดับ การศึกษาส่วนใหญ่จบระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 82.5 และร้อยละ 81.3 ตามลำดับ และสาขาวิชาที่จบมากที่สุด คือ วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 15.0 และ 17.5 ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างทั้งในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และพื้นที่จังหวัดขอนแก่นส่วนใหญ่ไม่มีการศึกษาอบรมเพิ่มเติม คิดเป็น ร้อยละ 73.8 และร้อยละ 71.9 ตามลำดับ ตำแหน่งการปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นครูประจำวิชาทั่วไป ร้อยละ 85.6 และร้อยละ 90.9 ตามลำดับ จำนวนปีที่ทำงานส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วง 26 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.3 และร้อยละ 28.4 ตามลำดับ

และยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และพื้นที่จังหวัดขอนแก่นส่วนใหญ่ สอนหรือรับผิดชอบในวิชาวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 16.3 และร้อยละ 17.2 ตามลำดับ ส่วนระดับชั้นที่สอน พบว่าทั้งกรุงเทพ ฯ และขอนแก่นสอนทั้งชั้นมัธยมต้น และมัธยมปลายเหมือนกัน

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบเจตคติของครู โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในแต่ละเขตพื้นที่ต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบเจตคติของครู โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาระหว่างเขตกลางเมือง กับเขตชานเมือง ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนแบบวัด และแบบสอบถาม (จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่ $n = 160$)

พื้นที่กรุงเทพมหานคร	<i>n</i>	X^2	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
ในเมือง	160	89.95	9.78	0.31	0.756
นอกเมือง	160	89.59	10.71	0.31	

จากตาราง ที่ 4 การศึกษาเจตคติของครู โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ระหว่างเขตเมืองกับเขตรอบนอก/ชนบท ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่าเจตคติของครู โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ระหว่างเขตกลางเมืองกับเขตชานเมือง ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบเจตคติของครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาระหว่างเขตในเมืองกับเขตชนบท ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น (จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่ $n = 160$)

พื้นที่จังหวัดขอนแก่น	n	X^2	SD	t	p
ในเมือง	160	92.59	11.67	0.23	0.89
ชนบท	160	92.27	13.23	0.23	

จากตารางที่ 5 การศึกษาเจตคติของครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาระหว่างเขตในเมืองกับเขตชนบท ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น พบว่าเจตคติของครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาระหว่างเขตในเมืองกับเขตชนบท ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบเจตคติของครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในภาพรวมระหว่างเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกับเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น (จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่ $n = 320$)

เขตที่ตั้งของโรงเรียน	n	X^2	SD	t	p
กรุงเทพมหานคร	320	89.98	10.54	-0.68	0.496
จังหวัดขอนแก่น	320	90.54	10.36	-0.68	

จากตารางที่ 6 การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในภาพรวมระหว่างเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกับเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น พบว่าเจตคติของครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกับเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ไม่มีความแตกต่างกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ และสามารถพยากรณ์เจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

การวิจัยครั้งนี้ ได้ทดสอบตัวแปรอิสระที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์เจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ซึ่งได้แก่

1. เพศ	13. ระดับชั้นที่สอน
2. อายุ	14. บทบาทสำคัญในครอบครัว
3. รสนิยมทางเพศ	15. การอบรมเลี้ยงดู
4. จำนวนพี่น้อง	16. การรับรู้ความผูกพันที่มีต่อบิดา
5. สถานภาพสมรส	17. การรับรู้ความผูกพันที่มีต่อมารดา
6. มีบุตร	18. การรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดา
7. การศึกษา	19. การรู้จักคุ้นเคยกับบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ
8. การอบรมเพิ่มเติม	20. สถานที่พักผ่อนหย่อนใจของครู
9. จำนวนปีที่ทำงาน	21. โอกาสในการรับข้อมูลทางด้านความเบี่ยงเบนทางเพศ
10. ตำแหน่งการปฏิบัติงาน	
11. วิชาที่สอน	
12. เขตพื้นที่การศึกษา	

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิเคราะห์พบว่า ในบรรดาตัวแปรอิสระทั้งหมด 21 ตัวแปร มีเพียง 5 ตัวแปรที่เข้าสู่สมการถดถอยพหุคูณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ได้แก่ เพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาโท ทำงานเกี่ยวข้องกับวิชาวิทยาศาสตร์ ทำงานเกี่ยวกับการให้การปรึกษาแนะแนว (จิตวิทยา) และ การรับรู้ความผูกพันที่ดีระหว่างบิดามีต่อมารดา ดังตารางที่ 7

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนาย (R square) ค่าสัมประสิทธิ์ในการทำนายที่ปรับแก้ (Adjusted R square) และการทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) วิเคราะห์ด้วยการคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการแบบมีขั้นตอน (Stepwise) ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ($N = 640$)

Step & Variable	R	R square	Adjusted R square	R square change	F
Step 1					
SEX	.201	.040	.039	.040	26.345*
Step 2					
SEX, HES	.232	.054	.051	.013	17.773*
Step 3					
SEX, HES, SC	.255	.065	.060	.011	14.338*
Step 4					
SEX, HES, SC, GPS	.268	.072	.066	.007	11.998*
Step 5					
SEX, HES, SC, GPS, PPR	.278	.077	.070	.006	10.427*

* $p < .001$

หมายเหตุ

SEX = เพศ

HES = การเรียนจบในสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

SCS = การทำงานที่รับผิดชอบในวิชาวิทยาศาสตร์

GPS = การทำงานที่รับผิดชอบในวิชาจิตวิทยาแนะแนว หรือให้การปรึกษา

PPR = การรับรู้ถึงความสัมพันธ์ที่ีระหว่างบิดากับมารดาของครู

จากตารางที่ 7 พบว่าตัวแปร “เพศ” ถูกเลือกเข้าในสมการเป็นอันดับแรก ได้ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขนาดความสัมพันธ์ .201 และสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตาม คือ เจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ได้ร้อยละ 3.9 (เนื่องจากการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณซึ่งมีตัวแปรอิสระหลายตัว ดังนั้นอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามจะพิจารณาค่า Adjusted R square) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2547)

ในขั้นที่ 2 ตัวแปร “การเรียนจบในสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์” ถูกเลือกเข้าสู่สมการ ได้ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขนาดความสัมพันธ์ .232 สามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามร่วมกับตัวแปร “เพศ” ได้ร้อยละ 5.1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อตัวแปร “การเรียนจบในสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์” ถูกเลือกเข้าสู่สมการในขั้นที่ 2 สามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.3 (*R square change*)

ในขั้นที่ 3 ตัวแปร “การทำงานที่รับผิดชอบในวิชาวิทยาศาสตร์” ถูกเลือกเข้าสู่สมการ ได้ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขนาดความสัมพันธ์ .255 สามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามร่วมกับตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าสู่สมการ ในขั้นที่ 1 และ 2 ได้ร้อยละ 6.0 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เมื่อตัวแปรการทำงานที่รับผิดชอบในวิชาวิทยาศาสตร์ถูกเลือกเข้าสู่สมการในขั้นที่ 3 สามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.1 (*R square change*)

ในขั้นที่ 4 ตัวแปร “การทำงานที่รับผิดชอบในวิชาจิตวิทยาแนะแนว หรือให้การศึกษา” ถูกเลือกเข้าสู่สมการ ได้ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขนาดความสัมพันธ์ .268 สามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามร่วมกับตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าสู่สมการ ในขั้นที่ 1 - 3 ได้ร้อยละ 6.6 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เมื่อตัวแปรการทำงานที่รับผิดชอบในวิชาจิตวิทยาแนะแนว หรือให้การศึกษาถูกเลือกเข้าสู่สมการในขั้นที่ 4 สามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.7 (*R square change*)

ในขั้นที่ 5 ตัวแปร “การรับรู้ถึงความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบิดากับมารดาของครู” ถูกเลือกเข้าสู่สมการ ได้ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ขนาดความสัมพันธ์ .278 สามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามร่วมกับตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าสู่สมการ ในขั้นที่ 1 - 4 ได้ร้อยละ 7.0 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เมื่อตัวแปรการรับรู้ถึงความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบิดากับมารดาของครูถูกเลือกเข้าสู่สมการในขั้นที่ 5 สามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.6 (*R square change*)

สรุปได้ว่า รูปแบบจำลองการพยากรณ์เจตคติต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ (ตัวแปรตาม) ของครู มีตัวแปรพยากรณ์ทั้งสิ้น 5 ตัว จากการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (MRA) ด้วยวิธีคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการแบบขั้นตอน (Stepwise) ได้ค่าสหสัมพันธ์รวมทั้งสิ้น .278 และอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรตามได้ทั้งหมด ร้อยละ 7.0

ตารางที่ 8 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวทำนายในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของ Beta และการวินิจฉัยปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (N = 640)

VARIABLE	<i>b</i>	<i>SE_b</i>	<i>Beta</i> (β)	<i>t</i>
(Constant)	98.668	3.271		30.165***
เพศ	4.941	.881	.220	5.606***
เรียนจบในสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์	-7.403	2.522	-.114	-2.935**
ทำงานที่รับผิดชอบในวิชาวิทยาศาสตร์	2.671	1.055	.098	2.533*
ทำงานรับผิดชอบในวิชาจิตวิทยา	-6.774	3.164	-.083	-2.141*
แนะนำ หรือให้การศึกษา				
รับรู้ถึงความสัมพันธ์ที่ีระหว่างบิดากับมารดาของครู	-.236	.119	-.077	-1.979*

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$

จากตารางที่ 8 การวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (MRA) ด้วยวิธีคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการแบบขั้นตอน (Stepwise) พบว่าตัวแปรที่มีความสามารถในการพยากรณ์เจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ การเรียนจบในสาขาวิชา คหกรรมศาสตร์ การทำงานที่รับผิดชอบในวิชาวิทยาศาสตร์ การทำงานรับผิดชอบในวิชาจิตวิทยาให้การศึกษา หรือ แนะนำ และการรับรู้ถึงความสัมพันธ์ที่ีระหว่างบิดากับมารดาของครู โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงที่สุดเป็นอันดับแรกในการพยากรณ์เจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ คือ เพศ ($\beta = .220$) อันดับที่ 2 คือ การเรียนจบในสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ ($\beta = -.114$) รองลงมา คือ การทำงานที่รับผิดชอบในวิชาวิทยาศาสตร์ ($\beta = .098$) การทำงานรับผิดชอบในวิชาจิตวิทยาแนะนำ หรือให้การศึกษา ($\beta = -.083$) และการรับรู้ถึงความสัมพันธ์ที่ีระหว่างบิดากับมารดาของครู ($\beta = -.077$) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (*b*) สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์เจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ได้ดังนี้

$$\text{เจตคติของครู} = 98.668 + 4.941 (\text{เพศหญิง})^{***} - 7.403 (\text{จบวิชาคหกรรมศาสตร์})^{**} + 2.671 (\text{ทำงานที่รับผิดชอบในวิชาวิทยาศาสตร์})^* - 6.774 (\text{ทำงานที่รับผิดชอบในวิชาจิตวิทยาแนะนำ หรือให้การศึกษา})^* - .236 (\text{การรับรู้ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างบิดากับมารดาของครู})^*$$

หมายเหตุ * $p < .05$, ** $p < .01$,

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์ คือ ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติของครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เพื่อเปรียบเทียบเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ระหว่างในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาของจังหวัดขอนแก่น และกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเปรียบเทียบเจตคติของครูต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในภาพรวมระหว่างครูกรุงเทพมหานครกับครูในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นด้วย

โดยทำการศึกษากับครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในพื้นที่เขตปกครองของกรุงเทพมหานคร จำนวน 320 คน และในเขตจังหวัดขอนแก่น จำนวน 320 คน รวมทั้งสิ้น 640 คน เป็นเพศหญิง 448 คน และเพศชาย 192 คน

สรุปผลการศึกษา

จากการใช้ Independent sample t – test ในการศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาต่างกัน ต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ พบว่า

1. ครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ระหว่างเขตกลางเมืองกับเขตชานเมืองในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีเจตคติต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ไม่แตกต่างกัน
2. ครูโรงเรียนระดับมัศึกษาระหว่างเขตในเมืองกับเขตชนบทห่างไกลในพื้นที่จังหวัดขอนแก่น มีเจตคติต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ไม่แตกต่างกัน
3. ครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาพรวมระหว่างเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร กับพื้นที่จังหวัดขอนแก่น มีเจตคติต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ไม่แตกต่างกันเช่นกัน

ผลการวิจัย พบว่าครูโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาต่างกัน มีเจตคติต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ไม่ว่าจะเป็นครูที่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาใดก็ตาม ล้วนเป็นครูที่จบการศึกษามาจากสถาบันการศึกษาที่มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน และปัจจุบันเป็นยุคแห่งการสื่อสารไร้พรมแดน ทำให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในทุก ๆ ด้าน ซึ่งก็สามารถเรียนรู้ให้เข้าใจได้ง่าย อย่างไม่สิ้นสุด เพราะสื่อถึงกันได้หลายช่องทาง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ และที่สำคัญ คือ Internet ซึ่งเป็นสื่อที่เปิดโลกทัศน์ของบุคคลให้กว้างและทันสมัยมากยิ่งขึ้น แม้ว่าครูจะอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาใดก็ตาม

จากการใช้ค่าถดถอยพหุคูณในการหาค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ พบว่า มีตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ที่เข้าสมการความถดถอยพหุคูณอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ เพศหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาโท การทำงานที่รับผิดชอบในวิชาวิทยาศาสตร์ การทำงานที่รับผิดชอบในวิชาจิตวิทยาแนะแนว หรือการให้การปรึกษา และการรับรู้ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบิดากับมารดาของครู โดยสามารถพยากรณ์เจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศได้ร้อยละ 7.0 ดังสมการพยากรณ์ ต่อไปนี้

$$\text{เจตคติของครู} = 98.668 + 4.941 (\text{เพศหญิง})^{***} - 7.403 (\text{จบวิชาวิทยาศาสตร์})^{**} + 2.671 (\text{ทำงานที่รับผิดชอบในวิชาวิทยาศาสตร์})^* - 6.774 (\text{ทำงานที่รับผิดชอบในวิชาจิตวิทยาแนะแนว หรือการให้การปรึกษา})^* - .236 (\text{การรับรู้ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบิดากับมารดาของครู})^*$$

หมายเหตุ * $p < .05$, ** $p < .01$,

อภิปรายผลการศึกษา

1. เพศหญิง

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า เพศ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ โดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานเท่ากับ (β) .220 กล่าวคือ ครูที่เป็นเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะมีคะแนนเจตคติต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในทางบวกมากขึ้น

ผลงานวิจัยที่ผ่านมา ยังไม่พบการศึกษาเรื่องเพศของครูว่าสัมพันธ์กับเจตคติต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ แต่มีงานวิจัยเกี่ยวข้องอยู่บ้างที่เห็นได้ว่าเพศหญิงมีใจกว้าง และมีเจตคติในเชิงยอมรับบุคคลเบี่ยงเบนทางเพศได้ดีกว่าเพศชาย เช่น ผลการศึกษาของรังรอง งามศิริ (2532) ที่ศึกษา พฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น : กรณีศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศ พบว่านักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีเจตคติต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศแตกต่างกัน เช่นเดียวกับธารทิพย์ ตันศลาภิรักษ์ (2533) ซึ่งศึกษาเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น จำนวน 902 คน ที่มีต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ หรือ สุนันท์ ชอมรัมย์ (2541) ที่ศึกษาเจตคติต่อครูที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ จากผู้ปกครอง จำนวน 370 คน ครู 242 คน และนักเรียน 370 คน พบว่า นักเรียนชายมีเจตคติต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศในเชิงลบมากกว่านักเรียนหญิง หรือนักเรียนหญิงมีเจตคติต่อครูที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศโดยรวมในทุก ๆ ด้านดีกว่านักเรียนชาย และ สำหรับผู้ปกครองเพศหญิงมีเจตคติโดยรวมในทุก ๆ ด้านดีกว่าผู้ปกครองเพศชาย ซึ่งก็สอดคล้องกับ เยาวนุช อินทรเดโชกุล (2526) ที่ศึกษาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนในเรื่องเพศของสหภาพ แรงงานไทยในคูราโบ พบว่า คนงานชายเห็นว่าเกย์เป็นคนผิดปกติ นำหัวเราะเยาะและนรังเกียจ มากกว่าคนงานหญิง

ก่อนการศึกษาเรื่องนี้ ผู้ทำการวิจัยได้มีโอกาสสำรวจเจตคติของครู ด้วยการทำกิจกรรมการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในหัวข้อ “เจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ” ที่โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น โดยแบ่งสมาชิก 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นครูเพศชาย จำนวน 9 คน และกลุ่มที่ 2 เป็นครูเพศหญิง จำนวน 7 คน ผลของการทำกลุ่มในเบื้องต้นมองเห็นแนวโน้มของคำตอบว่า ครูเพศหญิงยอมรับนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศได้มากกว่าครูเพศชาย ดังรายละเอียดในภาคผนวก ง

การศึกษาในต่างประเทศที่สอดคล้องกับเรื่องนี้ เช่น 2Sakalli,N. (2002) ที่ศึกษาเจตคติต่อรักร่วมเพศของนักศึกษาชายและหญิง รวม 207 คน พบว่าเพศชายตอบรับการกีดกันทางเพศ และมีเจตคติด้านลบต่อพวกรักร่วมเพศมากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับ Devies,M. (2004) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติเชิงลบที่มีต่อเกย์ : รักร่วมเพศ และความรู้สึกเรื่องเพศของชาย โดยทำการศึกษาจากนักศึกษา จำนวน 517 คน ในมหาวิทยาลัยของประเทศอังกฤษ พบว่า เพศชายมีเจตคติเชิงลบต่อชายที่เป็นเกย์มากกว่าหญิงเช่นกัน

จากงานวิจัยที่กล่าวมานี้ พอจะสรุปได้ว่า เพศ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแตกต่างกัน โดยเฉพาะเพศหญิงจะมีแนวโน้มที่จะยอมรับนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศได้มากกว่าเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะธรรมชาติของเพศหญิงที่มีความละเอียดอ่อน นุ่มนวล ไม่ชอบความรุนแรง ยึดหยุ่นมากกว่าเพศชาย หรืออาจเป็นผลมาจากค่านิยมที่ได้รับการปลูกฝังจากครอบครัวและสังคมให้เพศหญิงเป็นเพศที่ต้องเลี้ยงดู สัมผัสใกล้ชิดกับเด็กมากกว่าเพศชายนั่นเอง ส่วนเพศชายนั้นมักจะได้รับ การปลูกฝัง และคาดหวังจากสังคมว่าต้องบึกบึนสมชายชาตรี ต้องแข็งแรงเพื่อปกป้อง หรือเป็นที่พึ่งของผู้อื่น หากเกิดเป็นชายแต่พฤติกรรมเป็นหญิงก็มักจะได้รับ การดูถูกเหยียดหยามต่าง ๆ เช่น เสียชาติเกิด เป็นต้น

2. การจบสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การเรียนจบสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศโดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน(β) เท่ากับ $- .114$ กล่าวคือ หากครูจบการศึกษาสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีคะแนนเจตคติต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในเชิงลบได้มากขึ้น

ผลงานวิจัยที่ผ่านมา ยังไม่พบว่าสาขาวิชาที่ครูจบการศึกษามีสัมพันธ์กับเจตคติต่อนักเรียนที่เบี่ยงเบนทางเพศ แต่เมื่อพิจารณาถึงคุณสมบัติของครูที่จบสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ จะพบว่ามีลักษณะเฉพาะ คือ ส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องกับงานบ้านงานเรือน เช่น การทำอาหาร การตกแต่งบ้าน การประดิษฐ์ดอกไม้ เป็นต้น ยิ่งกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้มีอายุเฉลี่ยอยู่ในช่วง 46 – 50 ปี อาจเป็นไปได้ว่าการเรียนในสาขาวิชาดังกล่าวให้คุณค่าความเป็นเพศหญิงเพศชายสูง และมีการแบ่งแยกบทบาท หน้าที่ ของเพศหญิง เพศชาย ที่ชัดเจนในสังคม จึงทำให้ครูที่มีพื้นฐานการศึกษาในสาขาวิชานี้มี

เจตคติต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเพศเป็นไปในทางลบ ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้ว่า หากจะทำการศึกษาวิจัยในตัวแปรนี้อีกต่อไปควรมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ในรูปแบบจำลองทางโครงสร้างที่เป็นรูปแบบระนาบ หรือลำดับชั้น และควรมีการศึกษาในตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม ของครู เป็นต้น

3. การทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาวิทยาศาสตร์

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ครูที่ทำงานเกี่ยวข้องกับวิชาวิทยาศาสตร์ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ .098 กล่าวคือ หากครูที่มีการสอน หรือมีการทำงานเกี่ยวข้องกับวิชาวิทยาศาสตร์ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีเจตคติในทางบวกต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศมากขึ้น

ผลงานวิจัยที่ผ่านมา ยังไม่พบการศึกษาเรื่องสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของครูว่าสัมพันธ์กับเจตคติต่อนักเรียนที่เบี่ยงเบนทางเพศ แต่เมื่อพิจารณาถึงธรรมชาติของการทำงานในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์แล้ว จะพบว่ามึลักษณะเฉพาะตัว คือ มีความเป็นเหตุเป็นผลสูง สามารถพิสูจน์ได้จริง ดังนั้นครูที่ทำงานในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์จึงมีแนวโน้มที่จะยอมรับในสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้โดยไม่ใช้เพียงความรู้สึกตัดสิน แต่มองอย่างเข้าใจถึงความเป็นเหตุเป็นผลตามหลักวิชาการ ทำให้มีความยืดหยุ่นในการมองคนและตัดสินคน โดยพิจารณาที่ตัวบุคคลมากกว่าจะมีเจตคติที่เหมารวมกับกลุ่มคน

4. การทำงานเกี่ยวข้องกับวิชาแนะแนว หรือให้การปรึกษา

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ครูที่ทำงานเกี่ยวข้องกับวิชาแนะแนว หรือให้การปรึกษา มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ $-.083$ กล่าวคือ หากครูมีการทำงานเกี่ยวข้องกับวิชาจิตวิทยาแนะแนวหรือให้การปรึกษาก็จะมีแนวโน้มที่จะมีเจตคติในทางลบต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศมากขึ้น

ผลงานวิจัยที่ผ่านมา ยังไม่พบการศึกษาเรื่องสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของครูว่าสัมพันธ์กับเจตคติต่อนักเรียนที่เบี่ยงเบนทางเพศ ตามความเป็นจริงแล้วครูแนะแนว หรือให้การปรึกษาควรเป็นบุคคลที่เข้าใจและยอมรับนักเรียนได้ดีที่สุด เพราะจะต้องคอยให้ความช่วยเหลือกับเด็กเหล่านี้ แต่ถ้าครูแนะแนว หรือให้การปรึกษามีแนวโน้มที่จะมองเด็กในด้านลบย่อมส่งผลเสียแก่เด็กได้ หรืออาจเป็นไปได้ว่าพื้นฐานการศึกษาของครู ไม่ได้จบสาขาจิตวิทยาโดยตรง การรับผิดชอบให้คำปรึกษาหรือแนะแนวอาจจะมาจากคุณสมบัติที่ได้ผ่านการฝึกอบรมระยะสั้น เนื้อหาวิชาการให้คำปรึกษา/แนะแนวที่ครูได้รับมาอาจจะเป็นการเน้นหนักในการให้คำปรึกษาด้านการเรียนเป็นหลัก มากกว่าจะเป็นเรื่องจิตวิทยาเด็กและวัยรุ่นโดยรวม ทำให้ครูในกลุ่มนี้อาจจะขาดความเข้าใจและการยอมรับในตัวนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ได้

ด้วยธรรมชาติของครูในสาขาจะต้องทำหน้าที่ให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยไม่มีข้อจำกัด หรือเงื่อนไขใด ๆ แต่จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าครูมีเจตคติด้านลบกับนักเรียนกลุ่มดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่า หากจะทำการศึกษาวิจัยในตัวแปรนี้อีกต่อไปควรมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ในรูปแบบจำลองทางโครงสร้างที่เป็นรูปแบบบรรณาบ หรือลำดับชั้น หรือ การสัมภาษณ์ เป็นต้น เพื่อศึกษาเรื่องนี้ในเชิงลึกอีกครั้งให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น

5. การรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาของครูในวัยเด็ก

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบิดากับมารดาของครูในวัยเด็ก มีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β) เท่ากับ $-.077$ กล่าวคือ ยิ่งครูมีการรับรู้ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบิดากับมารดาของตนในวัยเด็กก็จะมีแนวโน้มที่จะมีเจตคติในทางลบต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศมากขึ้น

ผลงานวิจัยที่ผ่านมา ยังไม่พบการศึกษาเรื่องการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาของครูในวัยเด็ก ว่าสัมพันธ์กับเจตคติต่อนักเรียนที่เบี่ยงเบนทางเพศ ซึ่งความเป็นจริงแล้วสัมพันธ์ภาพที่ดีของบิดามารดา ย่อมทำให้ครอบครัวอบอุ่น ดังนั้นครูที่มาจากครอบครัวดังกล่าวจึงควรเป็นบุคคลที่เข้าใจและยอมรับนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศได้ แต่อาจเป็นไปได้ว่าการอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น หรือการมีครอบครัวที่เป็นแบบอย่างโดยชัดเจน ทั้งบทบาททางเพศของพ่อ และบทบาททางเพศของแม่ ในลักษณะชายจริงหญิงแท้ที่โดดเด่นมาก ทำให้บุคคลในกลุ่มนี้มีโอกาสที่จะมีประสบการณ์เพียงด้านเดียว มักจะไม่มองนอกกรอบ ทำให้มีแนวโน้มไม่สามารถยอมรับเด็กนักเรียนชายที่เป็นเกย์ได้ จึงทำให้ค่าคะแนนเจตคติต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศเป็นไปในทางลบ

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า มีเพียง 5 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับเจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัยดังกล่าวสามารถอธิบายความสัมพันธ์ต่อเจตคติของครูได้เพียง 7 เปอร์เซ็นต์ ดังนั้นจึงน่าจะทำการศึกษาในหัวข้อนี้ต่อไปโดยมีการพิจารณาตัวแปรอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ค่านิยม รวมถึงความเชื่อ หรือ การให้ความสำคัญ หรือการยอมรับ และพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ให้กระทรวงศึกษาธิการ จัดอบรมครูในเรื่อง เจตคติ ความรู้ และความเข้าใจที่มีต่อนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ2.เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการสอนในเรื่องค่านิยม ความเชื่อ เจตคติ และบทบาทเพศ รวมทั้งให้นักเรียนยอมรับและเข้าใจถึงผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ
2. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการสอนในเรื่องค่านิยม ความเชื่อ เจตคติ และบทบาทเพศ รวมทั้งให้นักเรียนยอมรับและเข้าใจถึงผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรเลือกกลุ่มตัวอย่างครูที่สอนในระดับอื่นด้วย เพื่อจะได้ข้อมูลเจตคติของครูที่ครอบคลุมในทุกระดับ เช่น ครูระดับอนุบาล และครูในระดับประถมศึกษา เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาถึงความรู้สึกรักของเด็กนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบของเจตคติของครูที่มีต่อนักเรียนในด้านของการใช้ชีวิตในสังคม และด้านจิตใจ
3. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อให้ได้รายละเอียดมากยิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกรัตน์ สุชะตุงคะ. (2545). จิตวิทยาคลินิก : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: เมดิคัลมีเดีย.
- กรองกาญจน์ ชนะเสรีชัย. (2543). การรับรู้และทัศนคติของชายกลุ่มรักต่างเพศและกลุ่มรักร่วมเพศที่มีต่อโฆษณารักร่วมเพศสื่อสิ่งพิมพ์และพฤติกรรมรักร่วมเพศสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาจิตวิทยา. ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กาญจนา สุรวาจากุล. (2543). การเปรียบเทียบการตัดสินใจทางจริยธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมชายรักร่วมเพศ ระหว่างวัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิ่งรัก อิงคะวัต. (2542). รูปแบบการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการบริโภค และพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของกลุ่มชายรักชาย (เกย์) ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิติกร มีทรัพย์. (2528). รักร่วมเพศ ทอม ดี และเกย์. ครบรอบสถาปนาสามทศวรรษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน 2498-2528. กรุงเทพมหานคร: เนติกุล.
- กิตติศักดิ์ ปกติ. (2526). เกย์กับกฎหมาย. นิตยสารสาร 13 (เมษายน-มิถุนายน): 97.
- กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์. (2538). ความคิดเห็นของบิดามารดาต่อพฤติกรรมอันเป็นผลจากการเปิดรับสื่อวิดีโอเกมของบุตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เครือวัลย์ วงศ์ชาติ. (2525). การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ และคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่มีต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ ปีการศึกษา 2524. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. (2533). ทัศนะ ความเชื่อ และพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- ชลธิชา ศาลิคุปต์. (2532). กระบวนการพัฒนาและอ้างเอกลักษณ์ของหญิงรักร่วมเพศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ชวณีย์ จันทร์น้อย. (2533). พฤติกรรมทางเพศ และเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น : กรณีศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศ เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- โชคชัย ปรีชาหาญ. (2540). วิถีชีวิตชายรักร่วมเพศ : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ฐิติกร เทรยาภรณ์. (2543). ภาพลักษณ์ของกลุ่มชายรักร่วมเพศที่สะท้อนจากเนื้อหาในหนังสือพิมพ์ไทยรายวันช่วงปี 2508 –2543. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพงษ์ กระจ่าง. (2544). การเลียนแบบพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบรักร่วมเพศชายของเยาวชนที่ปรากฏในรายการละครโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
-
- ดวงใจ กสถานติกุล. (2538). วัยรุ่น. ใน วันเพ็ญ บุญประกอบ นางพะงา ลิมสุวรรณ บรรณาธิการ. จิตเวชเด็กสำหรับกุมารแพทย์, หน้า 17-24. กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). อิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่น. รายงานการวิจัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 18 (มีนาคม): 1-17.
- ดิษพร วงศกรพัฒนา. (2546). เจตคติของพยาบาลต่อสิทธิผู้ป่วย : ศึกษากรณีโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดำรง บัวล้อมใบ. (2543). การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาสุขภาพจิตของชายรักร่วมเพศกับชายปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทศพร มณีศรีจำ. (2539). การสร้างความเป็นอื่นให้กับเกย์. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิส โชติวัฒนตระกูล. (2526). การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติทางเพศของพวกรักร่วมเพศชายกับพวกรักร่วมเพศชาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เทอดศักดิ์ ร่มจำปา. (2545). วาทกรรมเกี่ยวกับเกย์ในสังคมไทย พ.ศ. 2508 – พ.ศ. 2542. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย ปิ่นเกษ. (2542). ทัศนคติของนักเรียนชายต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนวัดบวรนิเวศ กรุงเทพมหานคร. ภาควิชาศิลปศาสตร์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ชารทิพย์ ดันศลารักษ์. (2533). พฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น: กรณีศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศ เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาคลินิก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธีรพร อูวรรณโณ. (2535). เจตคติ : การศึกษาตามแนวทฤษฎีหลัก. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรพร อูวรรณโณ. (2535). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาพรณัฏ์ จันทร์ศัพท์ และคณะ. (2547). วิธีการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2545). ว่าด้วยเพศ ความคิด ตัวตน และอคติทางเพศ ผู้หญิง เกย์ เพศศึกษา และกามารมณ. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ที่ดั่ง เซนเตอร์.
- เนตรชนก บัวนาถ. (2532). ความสัมพันธ์ในครอบครัว รูปแบบการสื่อสารในครอบครัว และทัศนคติที่มีต่อเรื่องรักร่วมเพศของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บงกชมาศ เอกเอี่ยม. (2532). เกย์ : กระบวนการพัฒนาและสร้างเอกลักษณ์รักร่วมเพศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประภาพรณ วงศาโรจน์. (2532). การพัฒนาเอกลักษณ์รักร่วมเพศในหมู่วัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร: พีระพัฒนา.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2534). พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2530. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- ปรีรินทร์ เกตสิงห์. (2547). เกย์ : กระบวนการพัฒนาเอกลักษณ์และวิถีชีวิตทางเพศ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ผกา สัตยธรรม. (2516). การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ทำให้การอบรมเลี้ยงดูของบุคคลที่รักร่วมเพศกับบุคคลปกติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. แผนกจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรนิสา รัตนชื่น. (2545). ทัศนคติของวัยรุ่นต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศ. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาศิลปศาสตร์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- พรุ่ง วงศ์จักรกุล. (2533). การศึกษาปัญหาของนักศึกษาชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พวงผกา มหาวีระชาติกุล. (2545). ทัศนคติของบุคคลแวดล้อมต่อบุคคลรักร่วมเพศเดียวกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญมาส กำเนิดโทน. (2528). การยอมรับของครูต่อนักเรียนเกย์ : ศึกษากรณีข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร 6 โรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไพบุลย์ ฉัตรชมชื่น. (2541). สาเหตุของการเบี่ยงเบนพฤติกรรมทางเพศของนิสิตชายชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพรัตน์ พลุกษชาติคุณากร. (2533). จิตเวชศาสตร์. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มัทนา เขตมี. (2538). วิถีชีวิตและชีวิตครอบครัวของหญิงรักร่วมเพศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มานพ คณะโต. (2541). พฤติกรรมทางเพศ. กรุงเทพมหานคร : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- มุกธา วัฒนจิตต์. (2543). การเปรียบเทียบความรู้สึกลึกภาคภูมิใจในตัวเองของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนแบบสหศึกษา และโรงเรียนชายล้วนหรือหญิงล้วน สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธนา สุวรรณประดิษฐ์. (2543). สิทธิและเสรีภาพของรักร่วมเพศชาย ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ : วิเคราะห์จากปัญหาของสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวนุช อินทรเดโชกุล. (2526). ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติตนในเรื่องเพศของสมาชิกสหภาพแรงงานไทยคูราโบ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชาสังคมวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รวมพล สายอรุณ. (2540). ภาพลักษณ์เกย์ในสายตานักศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รักใจ จินตวิโรจน์. (2541). การนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศในภาพยนตร์ไทยและอเมริกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. ภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รังรอง งามศิริ. (2532). ศึกษาพฤติกรรมทางเพศและเจตคติของนักเรียนวัยรุ่น : กรณีศึกษาพฤติกรรมรักร่วมเพศ เขตการศึกษา 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชาจิตวิทยาคลินิก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

- รัจรี นพเกต. (2542). มนุษย์: จิตวิทยาทางเพศ. กรุงเทพมหานคร: ปรภายพฤษ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2548). พจนานุกรมศัพท์จิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสภ.
- รุ่งกานดา พงศ์ธรรมาพานิช. (2531). ความคิดเห็นของนักเรียนชายชั้น ม.6 ต่อพวงกรักร่วมเพศชาย : กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ 1 ของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต. ภาควิชาสังคมวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วัชรวิ ตรีตระกูลงาม. (2538). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศชนิดกระเทยลักเพศ ของนักศึกษาชายวิทยาลัยครูสวนดุสิต. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- วิภา ดำนัชรังกุล และคณะ. (2547). เครือข่ายสังคมและเพศสัมพันธ์กลุ่มชายขอบชาย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภากรณ์ มาพบสุข. (2547). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วิธรา ศรีวัฒนารชัย. (2544). การศึกษาชีวิตของชายชายบริการทางเพศในสถานบริการบาร์เกย์เขตเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2545). จิตวิทยาสังคม : ทฤษฎีและการปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ศิริรัตน์ แอดสกุล. (2541). พฤติกรรมเบี่ยงเบน. ใน ประณต นันทิยะกุล, รัฐศาสตร์ 50 ปี, หน้า 415-436. กรุงเทพมหานคร: สุรพิมพ์.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2543). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ.
- สมภพ เรื่องตระกูล. (2546). ความคิดปกติทางเพศ. กรุงเทพมหานคร: คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมฤดี สงวนแก้ว. (2546). กระบวนการพัฒนาและชำระเอกลักษณ์ “กระเทย” ในสังคมมุสลิม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2543). สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: เฟื่องฟ้า.
- สุชาติ โสมประยูร และวรรณี โสมประยูร. (2543). เพศศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันท์ ซอมรัมย์. (2541). เจตคติต่อครูที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ของผู้ปกครอง ครู และนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพร เกิดสว่าง. (2546). ชายรักชาย. กรุงเทพมหานคร: สมาคมนานามัยการเจริญพันธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแห่งประเทศไทย.

- เสริมศรี ประสงค์สุข. (2546). พฤติกรรมกรรมการกระทำผิดและการปรับตัวของผู้ต้องขังชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ : ศึกษาเฉพาะกรณี ๑. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรงค์ ไคว้ตระกูล. (2533). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิไล เรียบวัฒนสุข. (2532). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อนันต์ นาวิไล. (2537). กระบวนการกลายมาเป็นผู้ชายชายตัว : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ชายชายตัวให้ชายรักร่วมเพศในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชามานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อริน พินิจวรกิจ. (2527). การใช้เรื่องรักร่วมเพศในนวนิยายไทย พศ. 2516- พศ. 2525. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. หน่วยวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Allport, G. (1975). Attitude and psychology. San Francisco: Jasssey Bass.
- Davies, M. (2004). Correlates of negative attitudes toward gay men : sexism, male role norms, and male sexuality. Journal of Sex Research, 41. Retrieved August 11, 2005, from <http://www.uclan.ac.uk/psychology/research/people/Davies.htm>
- Fishbien, M. (1975). Belief, attitude, intention and behavior. Massachusetts: Addison Wesley.
- Foster, R.C. (1952). Psychology for life adjustment. Chicago: American Technical Society.
- Good, C. V. (1962). Introduction to education. New York: Harcourt, Brade and World.
- Herek, G. M. (1988). Heterosexuals' attitudes towards lesbians and gay men : Correlates and gender differences. The Journal of Sex Research, 25. Retrieved February 13, 2006, from <http://psychology.ucdavis.edu/rainbow/html/atlg.html>
- Kaplan, H.I. & Sadock, B.J. (1981). Psychosexual disorders in modern synopsis of comprehensive textbook of psychiatry. Maryland: The Willams and Wilins.
- LaMar,L.A.,& Kite,M.E. (1998). Sex differences in attitudes toward gay men and lesbian : A multi-dimensional perspective. The Journal of Sex Research, 35. Retrieved Mar 21, 2006, from <http://www.bsu.edu/web/mkite/jsr.scale.htm>
- Likert, R. (1967). The human organization : Is management and values. New York: McGraw-Hill.

- Lim, V. (2004). Gender differences & attitude towards homosexuality among Singapore youth. Singapore: Dpt of Organisational Behaviour Faculty of Business administration NUS.
- Marmor, J. (1980). Homosexual behavior : A modern reappraisal. New York: Basis Books.
- Melanie, C., Steffens; Christof Wagner. (2004). Attitudes toward lesbians, gay men, bisexual women, and bisexual men in Germany. Journal of Sex Research, 14. Retrieved Oct 12, 2005, from http://findarticles.com/p/articles/mi_m2372/is_2_41/ai_n6112868
- Mutchler, Matt G. (2000). Seeking sexual lives : Gay youth and masculinity tension in gay masculinities. California: Peter M. Sage.
- Nelson, Todd D. (2002). The psychology of prejudice. Boston : Pearson Education.
- Newcomp, T.M. (1954). Social psychology. New York: Pryden.
- Sakalli, N. (2002). The relationship between sexism and attitudes towards homosexuality in a sample of Turkish college students. Journal of Homosexuality. 42 : 53-64.
- Spitzer, R.I. (1981). The diagnostic status of homosexuality in DSM.-III : A reformulation of the issues. American Journal of Psychology 138. (February) : 210-215.
- Thurstone, L. T. (1959). The measurement of values. Chicago: University of Chicago.
- Wilton, T. (2000). Sexuality in health and social care. Philadelphia: Open University Press.
- World Health Organization. (1978). Mental disorders : Glossary and guide to their classification in accordance with the ninety revision of diseases. Geneva: World Health Organization.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ผู้วิจัยขอความกรุณาให้ช่วยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร รุ่งเรืองกลกิจ อาจารย์ประจำภาควิชาการพยาบาลจิตเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนาภรณ์ อัครธรรมรัตน์ อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิตมัธยม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
3. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์โกวิทย์ คำพิทักษ์ อาจารย์ประจำภาคสูตินรีเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับเจตคติของครูต่อนักเรียนชาย
ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

คำชี้แจง : กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ ตามความเป็นจริง หรือตรงกับความคิดเห็นของท่าน มากที่สุด ผู้ศึกษาวิจัยขอรับรองว่า ข้อมูลที่ได้รับจะถูกเก็บรักษาไว้เป็น ความลับ และจะนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถามมีทั้งหมด 8 หน้า แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

<u>ส่วนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไป	จำนวน 11 ข้อ
<u>ส่วนที่ 2</u> ปัจจัยทางครอบครัว	จำนวน 5 ข้อ (39 ข้อย่อย)
<u>ส่วนที่ 3</u> ปัจจัยทางสังคม และสิ่งแวดล้อม	จำนวน 3 ข้อ (10 ข้อย่อย)
<u>ส่วนที่ 4</u> เจตคติต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ	จำนวน 31 ข้อ
<u>ส่วนที่ 5</u> ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ	จำนวน 3 ข้อ

คำอธิบาย : นิยามศัพท์ ใช้เฉพาะในแบบสอบถามนี้ เท่านั้น

บุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ หมายถึง บุคคลที่มีความพึงพอใจทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกัน ซึ่งอาจมีความสัมพันธ์ทางเพศต่อกัน หรือไม่ก็ได้ โดยที่สังคมมักเรียกบุคคลเหล่านั้นว่า เกย์ ฝู้ด กระเทย หรือ โฮโม เป็นต้น และในแบบสอบถามนี้จะใช้ทั้งคำว่า รักร่วมเพศ และ เกย์

วัยเด็ก หมายถึง วัยที่มีอายุตั้งแต่ 1-12 ปี

รสนิยมทางเพศ หมายถึง ความรู้สึกดึงดูดใจทางเพศ ความชอบทางเพศ จินตนาการทางเพศ การมองตนเองทางเพศ อารมณ์ หรือสังคมที่ประสงค์ ตลอดจนแบบแผนในการดำเนินชีวิต และกิจกรรมทางเพศ

รักสองเพศ (Bisexual) หมายถึง มีความรู้สึกดึงดูดใจทางเพศ ความชอบทางเพศ จินตนาการทางเพศ หรือ มีอารมณ์ที่ประสงค์ทางเพศกับเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม

นายกิริติ สุวรรณศรี

นิสิต หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เพศศาสตร์)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความในช่องว่าง ให้ตรงกับ
ตัวท่าน มากที่สุด

เฉพาะผู้วิจัย

1. เพศ :	☐ ชาย	☐ หญิง	Sex .....
2. อายุ	ปี		Age .....
3. รสนิยมทางเพศ :			Atk .....
	☐ รักเพศตรงข้าม	☐ รักเพศเดียวกัน	☐ รักทั้ง 2 เพศ
4. ท่านมีจำนวนพี่น้อง	คน		พี่น้อง .....
5. สถานภาพสมรส :			Sts .....
	☐ โสด		
	☐ แต่งงาน :		
	☐ มีบุตร	คน	☐ ไม่มีบุตร
	☐ หม้าย / หย่า-ร้าง :		
	☐ มีบุตร	คน	☐ ไม่มีบุตร
6. ระดับการศึกษา : (กรุณาระบุทุกระดับชั้น)			Chi .....
	☐ ปริญญาตรี วิชาเอก	วิชาโท	จำนวน ....
	☐ ปริญญาโท สาขา		
	☐ ปริญญาเอก สาขา		
7. การศึกษา / อบรม เพิ่มเติม :			Edu .....
	☐ ไม่มี		Dis .....
	☐ มี :	1. หลักสูตร	Trn .....
		2. หลักสูตร	Cos .....
		3. หลักสูตร	
8. จำนวนปีที่ทำงาน	ปี		Yea .....
9. ตำแหน่งการปฏิบัติงาน :			Pos .....
	☐ ผู้บริหาร	☐ หัวหน้าสาย	☐ ครูประจำวิชาทั่วไป
10. วิชาที่สอน หรือรับผิดชอบ			Sub .....
11. ระดับชั้นที่สอน :			Lev .....
	☐ มัธยมต้น	☐ มัธยมปลาย	☐ ทั้งมัธยมต้น-ปลาย

ตัวอย่าง ...

สถาบันวิทยบริการ
มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางครอบครัว

คำชี้แจง : กรุณาอ่านข้อความทุกข้ออย่างละเอียด แล้วพิจารณาว่าท่านมีความเห็นตรงกับข้อความ
 ในข้อใดหรือระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคำตอบ ของท่าน
มากที่สุด

2.1 เมื่อท่านเป็นเด็ก (อายุ 1-12 ปี) ผู้ใดมีบทบาทสำคัญในครอบครัวของท่าน

ข้อคำถาม	บิดา	มารดา		บุคคล อื่น (ระบุ)
		ทั้ง บิดา มารดา		
1. ค่าใช้จ่ายในครอบครัว ส่วนใหญ่มาจากผู้ใด มากที่สุด (เลือก 1 คำตอบ)				
2. ผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายประจำวันของท่าน มากที่สุด คือใคร(เลือก 1 คำตอบ)				
3. ท่านใกล้ชิดสนิทสนม กับใคร มากที่สุด (เลือก 1 คำตอบ)				
4.				
5.				
6. เมื่อท่านมีปัญหาส่วนตัว ปัญหาการเรียน การเงิน ท่านไว้ใจ หรือปรึกษาใคร มากที่สุด (เลือก 1 คำตอบ)				

2.2 เมื่อท่านเป็นเด็ก (อายุ 1-12 ปี) การอบรมเลี้ยงดูที่ท่านได้รับเป็นแบบใด

แบบที่ 1 : ไม่ให้อิสระเท่าที่ควร ไม่เคยได้ทำในสิ่งที่ต้องการ ต้องปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดไว้ โดยบิดา มารดาจะเข้มงวดกับการกิจในชีวิตประจำวัน รวมทั้งความคิด ความเชื่อ และการกระทำของท่าน

แบบที่ 2 : ให้อิสระในการกระทำ ยอมรับความสามารถ และความคิดเห็นของท่านในขอบเขตที่เหมาะสม

แบบที่ 3 : ได้รับการตามใจ หรือปล่อยให้ คิด/ทำอะไร โดยไม่ได้รับการเอาใจใส่ ให้คำแนะนำ หรือช่วยเหลือจากบิดามารดาเท่าที่ควร

ผู้ที่เลี้ยงดูท่าน	แบบที่	แบบที่	แบบที่	ไม่ได้ เลี้ยงดู
	1	2	3	
1. บิดา (เลือก 1 คำตอบ)				
2. มารดา (เลือก 1 คำตอบ)				
3. ผู้ปกครอง เกี่ยวข้องเป็น ..... (เลือก 1 คำตอบ)				

2.3 เมื่อท่านเป็นเด็ก (อายุ 1-12 ปี) ท่านรับรู้ความผูกพันที่มีต่อบิดาของท่านอย่างไร (ถ้าบิดาเสียชีวิต โปรดระบุความสัมพันธ์ ขณะที่บิดายังมีชีวิตอยู่)

ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
1. บิดาของท่านให้ความรัก อบอุ่น สนับสนุนต่อท่าน					
2. บิดาของท่านห่างเหิน ไม่มีเวลาให้ ไม่ห่วงใยท่าน					
3. บิดาของท่านมีความขัดแย้งกันกับท่าน					
4.					

2.4 เมื่อท่านเป็นเด็ก (อายุ 1-12 ปี) ท่านรับรู้ความผูกพันที่มีต่อมารดาของท่านอย่างไร (ถ้ามารดาเสียชีวิต โปรดระบุความสัมพันธ์ ขณะที่มารดายังมีชีวิตอยู่)

ข้อความ	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
1. มารดาให้ความรัก ความอบอุ่น สนับสนุนต่อท่าน					
2. มารดาของท่านห่างเหิน ไม่มีเวลาให้ ไม่ห่วงใยท่าน					
3. มารดาของท่านมีความขัดแย้งกันกับท่าน					
4. มารดาของท่านมีเวลาให้ และดูแลเอาใจใส่ท่าน					

2.5 เมื่อท่านเป็นเด็ก (อายุ 1-12 ปี) มีการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาของท่าน ขณะที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างไร

ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	ปาน กลาง	น้อย	ไม่ จริง เลย
1. บิดา-มารดาของท่าน รักใคร่ปรองดอง สามัคคีกันดี					
2. บิดา-มารดาของท่าน ห่างเหิน เย็นชาต่อกัน					
3. บิดา-มารดาของท่าน มีความขัดแย้ง ทะเลาะวิวาทกัน เสมอ					
4.					
5.					

ส่วนที่ 3 ปัจจัยทางสังคม และสิ่งแวดล้อม

3.1 จากอดีตจนถึงปัจจุบันท่านรู้จัก คู่เนคกับบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ หรือไม่

- ไม่รู้จัก
- รู้จัก (โปรดระบุ) :
  - เป็นบุคคลใกล้ชิดสนิทสนม
  - เป็นบุคคลรู้จักผิวเผินทั่วไป

3.2 สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ท่านมีโอกาสได้ไปในสถานที่เหล่านี้บ่อยเพียงใด

	มาก	บ่อย	ข้างบ่อย	น้อย	ไม่เลย
1. ศูนย์การค้า					
2. สถานเริงรมย์ยามกลางคืน					
3. สถานเริงรมย์สำหรับเกย์ (ผับ – บาร์เกย์)					

3.3 ท่านมีโอกาสได้รับข้อมูลทางด้านความเบี่ยงเบนทางเพศ จากสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ อย่างไร

ข้อคำถาม	บ่อยมาก	บ่อย	ปานกลาง	น้อย	ไม่เลย
1. การรับรู้เกี่ยวกับชายพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ จากทีวี วิทยุ หรือหนังสือพิมพ์					
2. ได้ความรู้จากสารคดี หรือบทความ จนเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับชายพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ					

ส่วนที่ 4 เจตคติของท่านต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ

ที่	ข้อคำถาม	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เฉย ๆ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.	นักเรียนชายที่เป็นเกย์ ไม่เหมาะที่จะอยู่ในสังคมของเรา					
2.	ท่านคิดว่า นักเรียนชายที่เป็นเกย์ เป็นบุคคลที่น่ารังเกียจ					
3.	ท่านชอบการมีลูกศิษย์เป็นเกย์					
31.	ชายที่เป็น เกย์ ส่วนใหญ่ ชอบแต่งตัวเป็นผู้หญิง					

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ

5.1 ท่านคิดว่าพฤติกรรมต่อไปนี้ ข้อใดเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน ที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมมากที่สุด ให้จัดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย (โดยใส่ 1 = เป็นปัญหามากที่สุด เรียงลำดับจนถึง 10 = เป็นปัญหาน้อยที่สุด)

..... 1. มอเตอร์ไซค์ซิ่งกวนเมือง	..... 6. การขายตัวของนักเรียนวัยรุ่น
..... 2. คอร์ปชั่นของนักการเมือง	..... 7. การร่วมเดินขบวนประท้วงต่าง ๆ
..... 3. รักร่วมเพศชาย (เกย์)	..... 8. ติดสุรา หรือ ยาบ้า
..... 4. ติดเกมส์คอมพิวเตอร์	..... 9. รักร่วมเพศหญิง (เลสเบียน)
..... 5. ติดพนันบอลล์	.....10. ผลិតสื่อลามก

5.2 ท่านคิดว่า การประกอบอาชีพใด เหมาะสมสำหรับชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ เรียงลำดับความเหมาะสมจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด (โดยใส่ 1 = เหมาะสมมากที่สุด เรียงลำดับจนถึง 13 = เหมาะสมน้อยที่สุด)

..... 1. พยาบาล บุคลากรสาธารณสุข	..... 8. วิศวกร
..... 2. แพทย์	..... 9. ครู อาจารย์ นักวิชาการ
..... 3. พนักงานต้อนรับ และ งานบริการต่าง ๆ	..... 10. นักการเมือง เช่น นายกรัฐมนตรี, ส.ส., ส.ว., อบต., ฯลฯ
..... 4. ทนาย อัยการ ผู้พิพากษา	..... 11. ตำรวจ ทหาร
..... 5. นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด	..... 12. นักร้อง นักแสดง ดารา
..... 6. ช่างตัดผม เสริมสวย	..... 13. อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
..... 7. ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน	.....

5.3 ให้แสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ตามความคิดเห็นของท่าน

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ก

Components of Attitudes Toward Homosexuality

Source: LaMar, L. A., & Kite, M.E. (1998). Sex differences in attitudes toward gay men and lesbians: A multi-dimensional perspective. *The Journal of Sex Research*, 35, 189-196

This scale assesses four components of attitudes toward gay men and lesbians : Condemnation / Tolerance, Morality, Contact, and Stereotypes. Two of the components, Morality and Contact, have neutral items -- that is, they are not specific to gay men or lesbians.

Participants answer using a 5 point Likert scale ranging from 1 *Strongly Disagree* to 5 *Strongly Agree*
Items marked with a * are reverse scored

Condemnation/Tolerance (Alpha = .92 for gay male target and .89 for lesbian target)

1. Apartment complexes should not accept lesbians (gay men) as renters.
2. Lesbians (gay men) should be required to register with the police department where they live.
3. Lesbians (gay men) should not be allowed to hold responsible positions.
- *4. Job discrimination against lesbians (gay men) is wrong.
5. Lesbians (gay men) are a danger to young people.
6. Lesbians (gay men) are more likely to commit deviant acts such as child molestation, rape, voyeurism (peeping Toms) than are heterosexuals.
7. Lesbians (gay men) dislike members of the opposite sex.
- *8. Finding out an artist was a gay man (lesbian) would have no effect on my appreciation of her (his) work.
- *9. Lesbians (gay men) should be allowed to serve in the military.
- *10. Lesbians (gay men) should not be discriminated against because of their sexual preference.
11. Lesbians (gay men) should not be allowed to work with children.

Gay Male/Lesbian Social Norms/Morality (Alpha = .92 for gay male target and .93 for lesbian target)

1. The increasing acceptance of gay men (lesbians) in our society is aiding in the deterioration of morals.
2. Gay men (lesbians) endanger the institution of the family.
- *3. Many gay men (lesbians) are very moral and ethical people.
- *4. Gay male (lesbian) couples should be able to adopt children the same as heterosexual couples.
5. The idea of marriages between gay men (lesbians) seems ridiculous to me.
- *6. State laws regulating private, consenting behavior between gay men (lesbians) should be loosened.
7. Gay men (lesbians) just can't fit into our society.
8. Gay men (lesbians) do need psychological treatment.
- *9. Gay men (lesbians) are a viable part of our society.
10. Homosexual behavior between two men (women) is just plain wrong.

Neutral Morality (Alpha = .80)

- *1. Homosexuality, as far as I am concerned, is not sinful.
- 2. Homosexuality is a perversion.
- 3. I find the thought of homosexual acts disgusting.

Gay Male/Lesbian Contact (Alpha = .96 for gay male target and .95 for lesbian target)

- *1. I enjoy the company of gay men (lesbians).
- 2. It would be upsetting to me to find out I was alone with a gay man (lesbian).
- 3. I avoid gay men (lesbians) whenever possible.
- 4. I would feel nervous being in a group of gay men (lesbians).
- 5. I think gay men (lesbians) are disgusting.
- *6. I would enjoy attending social functions at which gay men (lesbians) were present.
- 7. Bars that cater solely to gay men (lesbians) should be placed in a specific and known part of town.
- *8. I would feel comfortable working closely with a gay man (lesbian).
- 9. If a gay man (lesbian) approached me in a public restroom, I would be disgusted.
- 10. I would not want a gay man (lesbian) to live in the house next to mine.
- 11. Two gay men (lesbians) holding hands or displaying affection in public is revolting.
- 12. I would be nervous if a gay man (lesbian) sat next to me on a bus.
- 13. I would decline membership in an organization if I found out it had gay male (lesbian) members.
- *14. If I knew someone was a gay male (lesbian), I would go ahead and form a friendship with that individual.

Neutral Contact (Alpha = .75)

- 1. If a member of my sex made advances toward me, I would feel angry.
- *2. I would feel comfortable knowing I was attractive to members of my sex.
- *3. I would be comfortable if I found myself attracted to a member of my sex.
- 4. I would feel uncomfortable if a member of my sex made an advance toward me.

Gay Male/Lesbian Stereotypes (Alpha = .78 for gay male target and .75 for lesbian target)

- 1. Lesbians (gay men) prefer to take roles (passive or aggressive) in their sexual behavior.
- 2. The love between two lesbians (gay men) is quite different from the love between two persons of the opposite sex.
- 3. Lesbians (gay men) have weaker sex drives than heterosexuals.
- 4. A lesbian's (gay man's) mother is probably very domineering.
- 5. Most lesbians (gay men) have a life of one night stands.
- 6. Most lesbians (gay men) like to dress in opposite-sex clothing.
- 7. Most lesbians (gay men) have identifiable masculine (feminine) characteristics.

ข้อมูลจาก <http://www.bsu.edu/web/mkite/jsr.scale.htm>

ภาคผนวก ง

การสนทนากลุ่ม (Focus Group)

เรื่อง : “เจตคติของครูต่อนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ”

วันที่ : 29 พฤษภาคม 2549 (14.00-15.00 น. และ 15.30- 16.20 น.)

สถานที่ : ห้องแนะแนว โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย จ.ขอนแก่น

สมาชิก : กลุ่มที่ 1 อาจารย์ (ชาย) จำนวน 9 คน

                  กลุ่มที่ 2 อาจารย์ (หญิง) จำนวน 7 คน

ผู้ดำเนินการกลุ่ม : รศ. ดร. สมพร รุ่งเรืองกลกิจ และนายกิริติ สุวรรณศรี

เจตคติ ครูเพศชาย	เจตคติ ครูเพศหญิง
1. นักเรียนชายที่เป็นเกย์ น่าจะเกิดจาก อะไร..... - การเลี้ยงดู - ฮอร์โมน - การเลียนแบบคนดัง ๆ - อาจเป็นกรรมพันธุ์	1. .... - ครอบครัว พ่อแม่ (ปมปีศาจ) - ฮอร์โมน - สื่อต่าง ๆ
2. ปกตินักเรียนชายที่เป็นเกย์ จะมีลักษณะ อย่างไร - ไม่แน่ใจ คูไม่ออก - ถ้าเป็นกะเทยจะดูง่ายกว่า - กะเทยมักทำตัวเด่นมาก	2. .... - เรียกร้องความสนใจ - มีอารมณ์ที่เชื่อมั่น - กล้าแสดงออกสูง
3. คิดเห็นอย่างไร กับนักเรียนชายที่เป็น เกย์/ กะเทย - เป็นเรื่องปกติ ไม่แปลก แต่ไม่ส่งเสริม - ไม่เห็นด้วย เพราะนิยมชายจริง หญิงแท้ - หากแสดงออกจนน่าเกลียด ก็จะไม่ห้าม - ..... -	3. ... - ไม่ค่อยชัดเจนกับเกย์ - แต่กะเทย โอเค .....รับผิดชอบสูง มี พรสวรรค์ โดดเด่น เก่งงานนำทีมไปไกล - หากกรีดกรีดมาก ก็ต้องปรับกัน ขึ้นอยู่กับ - .....
4. ถ้าเลือกได้ จะไม่ขอเลือก นร.ที่เป็นกะเทย เพราะ เสียงดัง คุยเก่งรบกวนผู้อื่น เรื่องมาก ชอบ แต่งตัว	4. .... - ไม่มีปัญหา รับผิดชอบ ถ้าเข้าใจเขา
5.	5. ....

ภาคผนวก จ

ส่วนที่ 5 : ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ตารางที่ 1 ลำดับพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมที่สุด จากมากไปหาน้อย 10 ลำดับ ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีดังนี้ (N = 640)

ลำดับพฤติกรรมที่คิดว่่าก่อปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. คอร์รัปชั่นของนักการเมือง	253	39.5
2. การขายตัวของนักเรียนวัยรุ่น	137	21.4
3. ดิดสุรา หรือ ยาบ้า	122	19.1
4. ผลិតสื่อลามก	108	16.9
5. ดิดพนันบอลล์	131	20.5
6. มอเตอร์ไซค์ซิ่งกวนเมือง	100	15.6
7. ดิดเกมส์คอมพิวเตอร์	121	18.9
8. รักร่วมเพศชาย (เกย์)	180	69.0
9. รักร่วมเพศหญิง (เลสเบียน)	190	29.7
10. การร่วมเดินขบวนประท้วงต่าง	225	39.8

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ได้จัดลำดับพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมที่สุด จากมากไปหาน้อย ได้แก่ คอร์รัปชั่นของนักการเมือง การขายตัวของนักเรียนวัยรุ่น ดิดสุรา หรือ ยาบ้า คิดเป็นร้อยละ 9.5, 21.4, และ 19.0 ตามลำดับ สำหรับพฤติกรรมรักร่วมเพศชาย (เกย์) และ รักร่วมเพศหญิง (ทอมดี้) กลุ่มตัวอย่างจัดให้เป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในลำดับที่ 8 และ 9 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ลำดับอาชีพที่เหมาะสมกับชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่สุด จากมากไปหาน้อยรวม 12 ลำดับ ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้ (N = 640)

ลำดับอาชีพที่เหมาะสม	จำนวน	ร้อยละ
1. ช่างตัดผม เสริมสวย	320	50.0
2. นักร้อง นักแสดง ดารา	192	30.0
3. พนักงานต้อนรับ และ งานบริการต่าง ๆ	291	45.5
4. พยาบาล บุคลากรสาธารณสุข	191	29.8
5. ครู อาจารย์ นักวิชาการ	123	19.2
6. แพทย์	119	18.6

ลำดับอาชีพที่เหมาะสม	จำนวน	ร้อยละ
7. วิศวกร	106	16.6
8. นักการเมือง เช่น นายกรัฐมนตรี, ศ.ส., ศ.ว., อบต. ฯลฯ	96	15.0
9. ทนาย อัยการ ผู้พิพากษา	117	18.3
10. นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด	163	25.5
11. ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน	98	15.3
12. ตำรวจ ทหาร	236	36.9

จากตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ได้จัดลำดับอาชีพที่เหมาะสมกับชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่สุด จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ช่างตัดผม-เสริมสวย, นักร้อง-นักแสดง-ดารา, พนักงานต้อนรับ และ งานบริการต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 50.0, 30.0, และ 45.5 ตามลำดับ

สำหรับอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่กลุ่มตัวอย่างจัดไว้เป็นลำดับท้าย ได้แก่ นักการเมือง ผู้ใหญ่บ้าน-กำนัน และ ตำรวจ - ทหาร คิดเป็นร้อยละ 25.5, 15.3, และ 36.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างมีต่อชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีต่อชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ แบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้ (n = 238)

ความคิดเห็นด้านบวก	ความคิดเห็นด้านลบ
1. สงสารเป็นความผิดปกติก่เกิดจากฮอร์โมน เราต้องพยายามเข้าใจเขา	1. ไม่ควรรับคนที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ ประกอบอาชีพอื่นเพราะจะเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี
2. มีความสามารถสูง แต่ก็สร้างปัญหาให้สังคมได้เยอะ เขาไม่ผิดปกติก่ ไม่ใช่คนชั่วร้าย ดิชั่วอยู่ที่การกระทำ	2. ไม่ควรส่งเสริม สนับสนุน ไม่ควรให้โอกาส เพราะเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ห้ามโฆษณาทางทีวี ละครห้ามมีบทกระเทย
3. จะเบี่ยงเบนหรือไม่ อย่าทำให้สังคมเดือดร้อนก็พอ เมื่อมีความสามารถก็ควรให้โอกาส	3. ไม่ควรประกอบอาชีพ ที่ต้องใกล้ชิดกับเยาวชน เช่น ครู ดารา นักแสดง ฯลฯ จะเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี
4. บางคนดีบางคนไม่ดี สรุปทั้งหมดไม่ได้	4. ไม่ควรให้รับตำแหน่งหัวหน้าองค์กร
5. ขอให้มีความรู้ก็เป็นคนดีของสังคมได้ ดีกว่าชายที่ขาดคุณธรรม	5. ผิดปกติก่ ควรได้รับการรักษาเพราะจะทำให้สังคมเดือดร้อน
6. ควรให้โอกาส และจัดสถานที่ให้แสดงออกอย่างเหมาะสม เช่น ทิฟฟานี่โชว์	6. มีสภาวะทางจิตบกพร่อง เกิดจากการเลี้ยงดูของครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม
7. ดูที่ความสามารถ ความรับผิดชอบ ทำตัวให้เป็นประโยชน์	7. ต่อมาทำงานผิดปกติก่ ควรบำบัดรักษา เพราะมีความผิดปกติก่ รัฐต้องรับผิดชอบ

ความคิดเห็นด้านบวก	ความคิดเห็นด้านลบ
8. ไม่ชอบ แต่ปฏิเสธธรรมชาติไม่ได้ ก็เพราะเป็นไปแล้ว	8. ชายจะต้องคู่หญิงเท่านั้น จึงจะรับได้
9. บางคนมีความรับผิดชอบสูงกว่าชายปกติ ไม่ควรมองแค่ภายนอก	9. ผิดปกติทางจิต พบจิตแพทย์รักษาทันต่วงที่ก็หายได้ คนจะได้เชื่อถือ
10. ให้ความรู้ที่ถูกต้อง จะได้ปฏิบัติตัวเพื่อให้สังคมยอมรับได้	10. ไม่ควรให้ความสำคัญกับคนกลุ่มนี้ เอาเวลาไปทำอย่างอื่นที่มีประโยชน์ดีกว่า
11. เป็นเวรกรรมของแต่ละคน ธรรมชาติของเขาเลือกเกิดไม่ได้ น่าเห็นใจ ไม่ควรรังเกียจ	11. พฤติกรรมไม่เหมาะสม ขัดกับความรู้สึกตามธรรมชาติ ศีลธรรมและวัฒนธรรม น่ารังเกียจ
12. ธรรมชาติให้เขามาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ที่ไม่อาจปฏิเสธได้ จึงควรให้ออกาส	12. ควรมีการคัดกรองไม่ให้ประกอบอาชีพในบางสายงาน เช่น ตำรวจ ทหาร แพทย์
13. เป็นส่วนหนึ่งของสังคม สิทธิส่วนบุคคล โลกส่วนตัว ควรได้รับโอกาสเท่าเทียม	13. ให้อยู่เป็นกลุ่มอย่างเปิดเผย ไม่หลอกลวงคนอื่น ไม่ควรมีครอบครัว ให้อยู่จังหวัดเดียวกัน
14. ควรมีกฎหมายรับรอง เพราะเป็นบุคคลในสังคม	14. เป็นผลจากการเลี้ยงดู ผู้ปกครองต้องรับผิดชอบ
15. สิทธิส่วนบุคคล เท่าเทียมกัน ขออย่าทำให้สังคมเดือดร้อน	15. ผู้ชายเบี่ยงเบนทางเพศมีผลทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดีเป็นส่วนมาก
16. เห็นใจที่ไม่สามารถเลือกเกิดหรือมีพฤติกรรมที่ปกติได้ แต่ก็ไม่ชอบที่จะให้ออกมามีบทบาทมาก	16. ไม่เหมาะสมเลย เกิดผิดเพศ เสียชาติเกิด เกิดเพศไหน ควรเป็นเพศนั้น รับไม่ได้ ไม่ควรให้รับผิดชอบในตำแหน่งสูง ๆ
17. เลือกเกิดไม่ได้ ไม่ควรรังเกียจ น่าสงสาร ควรให้คำแนะนำให้กลับเป็นปกติ	17. สมช. ไม่ควรส่งเสริมให้แสดงออก เช่น ดารา ตลก นักร้อง เขาจะเลียนแบบ
18. เขาไม่มีความผิด เห็นใจ ยังเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	18. พฤติกรรมการแสดงออกไม่เหมาะสมตามกาลเทศะ คนทั่วไปยอมรับไม่ได้
	19. กฎหมายไม่ควรรับรองให้มีการแต่งงานกันได้ และควรกำหนดบทบาทที่ชัดเจนให้
	20. ไม่ควรเปลี่ยนมาตรฐานของสังคม สังคมกำลังมั่ว ไม่ควรแก้ผิดเป็นถูก

จากตารางที่ 3 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 238 คน ในจำนวนทั้งหมด 640 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 แสดงความคิดเห็นต่อต่อคนที่มีความผิดปกติเบี่ยงเบนทางเพศ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ เจตคติด้านลบ รวมได้ 20 ข้อ และ เจตคติด้านบวก รวม 18 ข้อ โดยเฉพาะครูเพศชายมักจะแสดงความคิดเห็นในด้านลบ และใช้ถ้อยคำที่รุนแรง

ตารางที่ 4 อาชีพต่าง ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างแนะนำว่า เหมาะสมกับบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ มีดังนี้

ขอนแก่น	กรุงเทพฯ ฯ
1. ช่างภาพ	1. แมวมอง
2. กู้ก เซฟ	2. พนักงานร้านอาหาร
3. Sale Man	3. นักร้องแบบ สถาปนิก
4. อาชีพส่วนตัว	4. เลขาน้อง
5. รับจ้างทั่วไป	5. คานาเร่
6. บรรพชิต	6. ทูตต่างประเทศ
7. เดินแบบ	7. ศิลปิน
8. Designer	8. ผู้ใช้แรงงาน กรรมกร
9. ค้าขาย	9. วงการแฟชั่น
10. นักธุรกิจ	10. พนักงานบริษัท ธนาคาร
11. ช่างซ่อม	11. เสริมความงาม สปา นวดแผนไทย
12. มัคคุเทศก์	12. นักจิตวิทยา
13. งานบริการทั่วไป	13. ขายบริการทางเพศ
	14. ขายประกัน

จากตารางที่ 4 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 93 คน ในจำนวนทั้งหมด 640 คน คิดเป็นร้อยละ 14.5 แนะนำอาชีพที่เหมาะสมกับบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นอาชีพส่วนตัว และอาชีพด้านบริการทั่วไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายกิริติ สุวรรณศรี เกิดวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2502 ที่จังหวัดขอนแก่น สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาลและจิตเวช จากวิทยาลัยพยาบาลศรีธัญญา ในปี พ.ศ.2525 และปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต จากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในปี พ.ศ. 2541 เริ่มรับราชการเมื่อปี พ.ศ. 2525 ในตำแหน่ง เจ้าหน้าที่พยาบาล ระดับ 1 ประจำแผนกผู้ป่วยใน ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่น เข้าศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาแพศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2547 ปัจจุบันปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ระดับ 7 วช. หัวหน้างานพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี กลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรบุคคล โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย